

**Možnosti zavedení
chorvatského modelu
elektronické evidence tržeb
v České republice a jeho
dopad na malé a střední
podnikatele**

Diplomová práce

Vedoucí práce:
Ing. et Ing. Pavel Semerád, Ph.D.

Bc. Jana Mikesková

Brno 2016

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu, panu Ing. et Ing. Pavlu Semerádovi, Ph.D. za jeho odborné vedení, trpělivost, ochotu a cenné rady při zpracování diplomové práce. Poděkování patří také těm, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření. Velké poděkování patří také mé rodině, která mě velmi podporovala nejen po dobu psaní této práce, ale i v průběhu celého studia na Mendelově univerzitě.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Možnosti zavedení chorvatského modelu elektronické evidence tržeb v České republice a jeho dopad na malé a střední podnikatele**

vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 23. května 2016

Abstract

Mikesková, J. The possibility of implementation of the Croatian model of electronic records of sales in the Czech Republic and its impact on small and medium-sized enterprises. Diploma thesis. Brno: Mendel University, 2016.

This thesis evaluates general preparedness of entrepreneurs for electronic recording of sales from the point of the necessary equipment. It also analyses their overall awareness of this issue. The next section is aimed to quantify the costs for micro enterprises that will be necessary to spend. Based on the analysis, in this thesis there are proposed solutions that could lead to the elimination of negative impacts on businesses.

Keywords

Electronic records of sales, Small and medium-sized enterprises, micro-enterprises, retail.

Abstrakt

Mikesková, J. Možnosti zavedení chorvatského modelu elektronické evidence tržeb v České republice a jeho dopad na malé a střední podnikatele. Diplomová práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2016.

Diplomová práce se zabývá hodnocením připravenosti podnikatelských subjektů na zavedení elektronické evidence tržeb z hlediska potřebného vybavení. Analyzováno je také jejich celkové povědomí o této problematice. V další části práce jsou zejména pro drobné podnikatele vyčísleny náklady, které bude nutné na zavedení tohoto opatření vynaložit. Na základě provedených analýz jsou v práci navržena řešení, která by mohla vést k eliminaci negativních dopadů na podnikatele.

Klíčová slova

elektronická evidence tržeb, malé a střední podnikání, drobný podnik, maloobchod.

Obsah

1	Úvod a cíl práce	17
1.1	Úvod.....	17
1.2	Cíl.....	18
2	Metodika	19
2.1	Dotazníkové šetření	19
2.1.1	<i>Struktura dotazníku</i>	20
2.1.2	<i>Vyhodnocení primárních dat získaných dotazníkovým šetřením</i>	21
3	Podnikatelské prostředí	24
3.1	Podnikatelské prostředí Chorvatska	24
3.2	Podnikatelské prostředí České republiky.....	26
4	Daňové prostředí	29
4.1	Daňové prostředí Chorvatska.....	29
4.2	Daňové prostředí ČR.....	30
5	Komparace vybraných ukazatelů České republiky a Chorvatska	33
5.1	Základní údaje	33
5.2	Daňové příjmy	33
5.3	Šedá ekonomika.....	38
6	Fiskalizace	41
6.1	EET v Chorvatsku	41
6.1.1	<i>Subjekt</i>	42
6.1.2	<i>Doklad</i>	42
6.1.3	<i>Princip online evidence</i>	43
6.1.4	<i>Účtenková loterie</i>	44
6.1.5	<i>Kontrola dodržování</i>	44
6.2	EET v ČR.....	45
6.2.1	<i>Subjekt</i>	46

6.2.2	<i>Doklad</i>	46
6.2.3	<i>Princip online evidence</i>	47
6.2.4	<i>Účtenková loterie</i>	48
6.2.5	<i>Kontrola a dodržování</i>	48
7	Analýza připravenosti MSP na zavedení EET	50
7.1	Základní informace o respondentech	51
7.1.1	<i>Vztah respondentů k EET</i>	53
7.2	Analýza podniků	56
7.2.1	<i>Technické vybavení</i>	56
7.2.2	<i>Analýza očekávaných nákladů</i>	59
7.3	Zhodnocení připravenosti MSP.....	69
7.3.1	<i>Střední podniky</i>	70
7.3.2	<i>Malé podniky</i>	71
7.3.3	<i>Navržená řešení</i>	71
8	Vyčíslení nákladů	74
8.1	Varianta 1	75
8.2	Varianta 2	76
8.3	Varianta 3	76
8.4	Náklady na internetové připojení	77
8.5	Navržená řešení	78
9	Diskuze	80
10	Závěr	86
11	Literatura	88
A	Dotazník - Vaše připravenost na elektronickou evidenci tržeb	97

Seznam obrázků

Obr. 1	Struktura podnikatelského prostředí Chorvatska (rozdělení dle počtu zaměstnanců)	25
Obr. 2	Počet zaměstnanců pracujících v SME a velkých podnicích	25
Obr. 3	Vývoj počtu aktivních ekonomických subjektů v Chorvatsku	26
Obr. 4	Struktura podnikatelského prostředí ČR (rozdělení dle počtu zaměstnanců)	27
Obr. 5	Počet zaměstnanců u drobných podnikatelů	28
Obr. 6	Příjmy státního rozpočtu z daně z příjmů v Chorvatsku	29
Obr. 7	Vývoj počtu podnikatelských subjektů dle právní formy podnikání	31
Obr. 8	Výše inkasa DPH vůči HDP pro ČR a HR	34
Obr. 9	Výše inkasa daně z příjmů fyzických osob vůči HDP pro ČR a HR	38
Obr. 10	Podíl šedé ekonomiky na HDP u jednotlivých států EU	39
Obr. 11	Vývoj šedé ekonomiky v letech 2003 – 2015	39
Obr. 12	Schéma online evidence tržeb v Chorvatsku a ČR	43
Obr. 13	Rozdělení respondentů dle právní formy podnikání	51
Obr. 14	Přínosy plynoucí ze zavedení EET Zdroj: vlastní zpracování	53
Obr. 15	Vztah respondentů ke školení týkajících se EET	55
Obr. 16	Možnost přechodu na EET	57
Obr. 17	Měsíční náklady respondentů na internetové připojení	58
Obr. 18	Výše očekávaných nákladů na zavedení EET	60
Obr. 19	Výše akceptovatelných nákladů na zavedení EET	62
Obr. 20	Očekávané měsíční náklady na provoz EET	64

Obr. 21	Maximální akceptovatelné měsíční náklady na provoz EET	65
Obr. 22	Možné dopady zavedení EET na MSP	68
Obr. 23	Možné důvody podnikatelů k uskutečňování daňových úniků (názor respondentů)	70

Seznam tabulek

Tab. 1	Schéma kontingenční tabulky	22
Tab. 2	Míra závislosti proměnných	23
Tab. 3	Odvody daně z příjmů za rok 2014	31
Tab. 4	Srovnání základních údajů ČR a Chorvatska	33
Tab. 5	Vývoj sazeb DPH v ČR v období 2004 – 2015	34
Tab. 6	Výše inkasa DPH v poměru k HDP pro Českou republiku (ČR) a Chorvatsko (HR)	35
Tab. 7	Vývoj sazeb DPH v Chorvatsku v období 2004 – 2015	36
Tab. 8	Vývoj sazeb daně z příjmů v Chorvatsku 2004 - 2015	37
Tab. 9	Kontroly dodržování zákona o fiskalizaci	44
Tab. 10	Počet zaměstnanců připadajících na konkrétní právní formu	52
Tab. 11	Rozložení respondentů dle výše ročních tržeb	52
Tab. 12	Četnost jednotlivých typů pokladny	56
Tab. 13	Závislost očekávaných nákladů na zavedení EET a vybraných proměnných	61
Tab. 14	Závislost max. akceptovaných nákladů na zavedení EET a vybraných proměnných	63
Tab. 15	Závislost max. akceptovaných nákladů na zavedení EET a vybraných proměnných po úpravě dat	64
Tab. 16	Závislost očekávaných měsíčních nákladů na provoz EET a vybraných proměnných	66
Tab. 17	Závislost max. akceptovaných měsíčních nákladů na provoz EET a vybraných proměnných	67

Tab. 18	Vliv přístupu k EET na možné dopady na MSP	69
Tab. 19	Varianty sestavení pokladního systému	75
Tab. 20	Vyčíslení nákladů pro variantu 1	75
Tab. 21	Vyčíslení nákladů pro variantu 2	76
Tab. 22	Vyčíslení nákladů pro variantu 3	77

Seznam použitých zkratk

AMSP ČR	Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky
ATO	Asociace televizních organizací
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EET	Elektronická evidence tržeb
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HRK	Chorvatská kuna
JIR	Jedinstveni identifikator računa (unikátní fiskální kód)
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	Malé a střední podnikání
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PSP ČR	Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky
ZoET	Zákon č. 112/2016 o evidenci tržeb

1 Úvod a cíl práce

1.1 Úvod

Podnikatelské prostředí České republiky (dále také ČR) bylo v minulosti ovlivněno několika událostmi. Do roku 1989 se podnikání potýkalo s velkým útlumem, ze strany státu nebylo prakticky vůbec podporováno. V tomto období docházelo ke znárodnění zejména velkých společností. Tato úplná deformace podnikatelského prostředí trvala 40 let. Po přechodu na tržní hospodářství, které trvá dodnes, začal právě soukromý sektor hrát důležitou roli a velmi rychle se rozvíjel.

Mezníkem v rozvoji podnikatelského prostředí byl také rok 2004, kdy se Česká republika stává členem Evropské unie (dále také EU). Vzhledem k tomu, že již tehdy byl podíl výkonů malých a středních podniků na celkových výkonech více než poloviční, jejich významnost se nedala opomíjet. Jedním z hlavních cílů EU bylo právě zjednodušení podnikatelského prostředí (Malach, 2005). V současné době tvoří podnikatelské subjekty ekonomiku národního hospodářství každého státu. Malé a střední podniky jsou považovány za páteř celé evropské ekonomiky.

Stabilní podnikatelské prostředí by tedy mělo být prioritou každé země, stejně jako podpora jeho rozvoje. Právě od podnikatelských subjektů plynou do státního rozpočtu největší příjmy, a to ve formě daní. Velký počet daňových změn může být pro podnikatele přítěží. U daně z přidané hodnoty (dále také DPH), z nichž jsou výnosy plynoucí do státního rozpočtu nejvyšší, došlo od roku 2007 již k šesti změnám ve výši sazeb a vždy se jednalo o jejich vzrůst. Celkové daňové odvody (nejen u DPH) v České republice jsou poměrně vysoké, což může být jednou z příčin, která motivuje ekonomické subjekty k jejich obcházení. Dochází k růstu šedé ekonomiky. Její vysoký podíl a nerovné podnikatelské prostředí, které může v důsledku obcházení platby daní vznikat, jsou problémy, které řeší všechny evropské země. Česká republika není výjimkou. Státy se proto snaží hledat různé nástroje, které by přispěly k boji proti nelegálním praktikám.

Elektronická evidence tržeb (dále také EET) je nástroj, který by měl zacílit zejména na podvody uskutečňované krácením tržeb. Tržby všech podnikatelských subjektů, které přijímají zejména hotovostní platby a platební karty budou povinně registrovány v centrálním datovém úložišti. Tento nástroj byl již aplikován v několika zemích Evropské unie a v České republice je již jeho zavedení taktéž schváleno. Vzorem pro zavedení EET byla Chorvatská republika, kde evidence tržeb funguje od roku 2013.

Od tohoto nástroje se očekává navýšení příjmů státního rozpočtu nejméně o 10 mld. Kč ročně a zároveň by měl sloužit k narovnání podnikatelského prostředí. Zavedení elektronické evidence tržeb se již od prvního návrhu potýkalo a neustále potýká s výraznými negativními ohlasy, a to ze strany podnikatelů, ale také politiků. I přes tuto významnou názorovou odlišnost byl zákon č. 112/2016 Sb.

o evidenci tržeb schválen a od prosince tohoto roku se dle tohoto zákona budou muset podnikatelé řídit. Pro subjekty EET to znamená zejména pořízení potřebného vybavení, bez kterého nelze podmínky splnit. Celý tento systém bude fungovat online evidence, což znamená nutnost každého podnikatele mít internetového připojení. Veškeré náklady na zavedení EET ponese podnikatelský subjekt sám a je pravděpodobné, že největší finanční zátěž to bude znamenat pro drobné podnikatele.

1.2 Cíl

Cílem této práce je zjistit připravenost malých a středních podnikatelů na zavedení elektronické evidence tržeb se zaměřením na maloobchodní prodej. Tohoto cíle bude dosaženo na základě analýzy výsledků, které budou získány pomocí dotazníkového šetření. Bude vyhodnoceno, do jaké míry jsou subjekty připraveny, tedy jaká je kvalita technického vybavení, které ve svých provozovnách mají. Také bude zjištěno, jaká je celková povědomost subjektů o elektronické evidenci a kvalita získaných informací. V případě, že bude zjištěno, že povědomost či připravenost respondentů je nedostatečná nebo velmi malá, budou navržena řešení, která by mohla přispět k eliminaci vzniklého problému.

Cílem práce je také vyčíslit celkové náklady malých a středních podnikatelů na zavedení systému chorvatského modelu elektronické evidence tržeb. Tomu bude předcházet podrobná analýza výše nákladů, které subjekty se zavedením elektronické evidence tržeb očekávají, a nákladů, které by byly ochotny zaplatit. Pomocí korelační analýzy budou vyhodnocovány vztahy mezi náklady a proměnnými, na kterých dle předpokladů bude výše nákladů záviset.

Vzhledem k tomu, že celkový model zavedení EET v České republice je inspirován chorvatským modelem, dílčím cílem práce bylo také na základě některých ukazatelů provést komparaci ekonomiky České republiky a Chorvatska. Důvodem tohoto postupu je zjištění, zda je model zaváděn ve stejných či v odlišných ekonomikách a zda tedy bude muset být určitým způsobem upravován. Kromě základních ekonomických ukazatelů byla také u každé země provedena analýza podnikatelského a daňového prostředí, se kterými elektronická evidence tržeb souvisí nejvíce. Pro splnění hlavního cíle práce je důležité znát systém elektronické evidence tržeb. Část práce je tedy věnována i seznámení se s modelem EET a také se zákony, ve kterých je povinnost evidence tržeb uložena – pro Chorvatskou republiku se jedná o Zákon o fiskalizaci u prometu gotovinom NN 133/12, v případě České republiky se jedná o zákon č. 112/2016 Sb. o evidenci tržeb.

2 Metodika

Pro splnění cíle práce budou využity zejména primární zdroje, které budou získány pomocí dotazníkového šetření.

V práci jsou výsledky vyhodnocovány pouze pro malé a střední podnikatele. Jednotlivé kategorie podnikatelských subjektů jsou vymezeny v zákoně č. 563/1991 Sb. o účetnictví, konkrétně v § 1b. Do kategorie malých a středních podniků patří ty, jejichž počet zaměstnanců nepřesáhne 250 osob a jejichž čistý obrat je menší než 1 mld. Kč, nebo suma aktiv nepřesahuje 500 mil. Kč. Za malé podniky jsou pak považovány ty, které nemají více než 50 zaměstnanců a čistý obrat je menší než 200 mil. Kč nebo bilanční suma nepřesáhne 100 mil. Kč. Nejmenšími definovanými podniky jsou tzv. mikropodniky (také drobné podniky). U těchto podniků počet zaměstnanců nepřesáhne 10 osob a roční obrat není vyšší než 18 mil. Kč či bilanční suma roční rozvahy nepřesáhne 9 mil. Kč. Účetní jednotka nesmí překračovat více než jednu z daných veličin, aby byla klasifikována v dané kategorii.

Vlastní práci budou předcházet kapitoly, ve kterých budou rozebrány důležité prvky dvou ekonomik, a to České republiky, ve které se zavedení elektronické evidence chystá a Chorvatské republiky, která již tento způsob evidence tržeb využívá a její model evidence má být vzorem pro ČR. Metodou deskripce bude popsán aktuální stav podnikatelského prostředí v obou zmíněných ekonomikách. Dále bude využita taktéž metoda komparace, díky které budou porovnány vybrané ukazatele (výše vybrané daně z přidané hodnoty, daně z příjmu a rozsah šedé ekonomiky) v České republice a Chorvatské republice. V poslední teoretické části práce bude provedena analýza celého systému elektronické evidence tržeb a zákonů, ve kterých je povinnost evidence tržeb uložena – pro Chorvatskou republiku je to Zákon o fiskalizacii u prometu gotovinom NN 133/12, v případě České republiky se jedná zatím o návrh zákona o evidenci tržeb.¹ Pro převod chorvatských kun na české koruny bude ve všech případech použit kurz 3,6 Kč/HRK. Jedná se o průměrný kurz zjištěný za období od 1. ledna 2015 do 31. srpna 2015 a zaokrouhlený matematicky na jedno desetinné místo.

2.1 Dotazníkové šetření

Hlavním cílem dotazníku je zjistit aktuální stav respondentů v jejich podnicích a tím i jejich připravenost na zavedení elektronické evidence tržeb.

Dotazníkové šetření bude prováděno elektronicky v rámci celé ČR a jeho respondenty budou malé a střední podnikatelské subjekty podnikající v maloobchodě. Bude ručně vytvořena databáze e-mailů respondentů. Tyto e-maily

¹ Dne 13. 4. 2016 vyšel zákon o evidenci tržeb ve Sbírce zákonů pod číslem 112/2016 Sb.

budou získány náhodně z veřejně dostupných webových stránek, kde jsou o podnikatelských subjektech uvedeny základní informace. Dotazník bude tvořen pomocí systému google documents, vytvořeného společností Google. Tento systém je bezplatný a umožňuje filtraci otázek, čímž bude dotazník přehlednější a respondentovi nabídne vždy pouze vybrané otázky.

Dotazník bude zasílán potenciálním respondentům prostřednictvím e-mailu s průvodním dopisem, v němž mimo jiné bude uveden odkaz na webovou stránku, na které bude možné dotazník nalézt.

Zásadní výhody elektronických dotazníků jsou jejich nízká finanční a časová náročnost, stejně tak i snadnější zpracování. Jak uvádí Průcha (2014), mezi nevýhodou takto tvořených dotazníků patří relativně nízká návratnost (10 % i méně). Autor zmiňuje, že důvodem tohoto problému může být obava potenciálních respondentů, že jejich anonymita nebude splněna. Této skutečnosti musí být tedy přizpůsoben počet oslovených potenciálních klientů, protože více odpovědí bude znamenat kvalitnější výsledky tohoto průzkumu.

Sběr dat bude probíhat na přelomu měsíce ledna a února roku 2016. Tento časový úsek byl vybrán z důvodu toho, že budoucnost elektronické evidence tržeb v České republice zatím není úplně jistá (zákon prozatím nebyl schválen), a tak bude záměrně zvoleno datum sběru otázek, ve kterém je již více pravděpodobné, že tento zákon bude přijat.

2.1.1 Struktura dotazníku

Dotazník bude složen celkem z 23 otázek. Bude se jednat v převážné míře o otázky uzavřené a to jak dichotomické (výběr ze dvou variant), alternativní (výběr jedné odpovědi z několika variant) i výčtové (výběr všeho, co je považováno za odpovídající). V některých případech ale budou zvoleny otázky polootevřené, kdy bude moci respondent kromě nabízených odpovědí uvést i vlastní odpověď. Celkem budou takto koncipovány 3 otázky. Otevřená otázka bude v dotazníku zvolena pouze jedna, protože takto koncipované otázky jsou výrazně náročnější na zpracování. Bude se jednat o možnost vyjádření dalšího názoru směrem k elektronické evidenci tržeb či k samotnému dotazníku. Dotazník (ve formě, v jaké byl zasílán respondentům) je uveden v příloze A.

V první části dotazníku budou otázky směřovány obecně na zjištění základních informací o podniku (forma podnikání, počet zaměstnanců, jejich průměrný věk a roční obrat). Jedná se celkem o 4 otázky. Přestože budou vybírány e-mailové adresy po zadání klíčových slov, která by měla eliminovat možnost výběru nevhodného respondenta, tedy takového, který nebude subjektem EET, v této části bude taktéž umístěna otázka, zda podnikatelé přijímají tržby v hotovosti či platební karty (otázka č. 5). Tato otázka bude filtrační a v případě, že odpověď subjektu bude „ne“, dotazník bude ukončen a odeslán, protože subjekt není cílovým respondentem.

Otázky v další části budou zaměřeny na znalost problematiky EET a osobní názor na její zavedení v ČR. Důvodem položení takto koncipovaných otázek je zjištění celkového postoje subjektu k dané problematice a následné hledání jeho souvislostí s konkrétními parametry podniku (například technickým vybavením aj.). Do této části dotazníku spadají otázky pod čísly 6 – 9.

Poslední část dotazníku bude zaměřena na získání informací vztahujících se k EET a daném podniku. Jedná se například o technické zázemí podniku (zda má podnikatel internet či nikoliv, zda vlastní pokladnu s možností připojení k internetu, atd.), ale také otázky týkající se předpokládaných nákladů na zavedení EET. V této části dotazníku jsou také využity filtrační otázky. Jedná se o otázky č. 10 a otázku č. 19. V případě, že odpověď na otázku č. 10 bude, že podnik nemá ve své provozovně pokladnu, budou automaticky vynechány otázky č. 11 a 12, které se dále pokladen týkají. Stejný přístup je zvolen i v případě, že podnik nemá připojení k internetu (tedy odpoví na otázku č. 19 záporně) – v tomto případě bude vynechána otázka č. 20. Na závěr dotazníku bude vložena možnost vlastního vyjádření se směrem k problematice elektronické evidenci tržeb nebo směrem k dotazníku.

2.1.2 Vyhodnocení primárních dat získaných dotazníkovým šetřením

Jak již bylo zmíněno výše, dotazník bude sloužit pro vyhodnocení celkové povědomosti podnikatelských subjektů o elektronické evidenci tržeb a jejich připravenost na ni. Mezi některými otázkami budou vytvořeny předpoklady jejich vzájemné závislosti a ty pak budou ověřovány pomocí korelační analýzy. Pro všechny výpočty bude zvolena 5% hladina významnosti.

Data, u kterých bude zkoumána jejich možná vzájemná závislost, budou nejprve přehledněji zpracována. K tomuto účelu budou využity kontingenční tabulky. „*Kontingence je vztahem dvou či více kvalitativních statistických znaků, z nichž alespoň jeden je znakovým množným.*“ (Svatošová a Kába, 2008) Jejich zpracování bude provedeno pomocí programu Microsoft Excel. Obecné uspořádání znaků v kontingenční tabulce naznačuje tabulka č. 1.

Tab. 1 Schéma kontingenční tabulky

Znak X \ Znak Y	y ₁	y ₂	...	y _m	Celkem
x ₁	n _{1,1}	n _{1,2}	...	n _{1,m}	n₁
x ₂	n _{2,1}	n _{2,2}	...	n _{2,m}	n₂
...
x _k	n _{k,1}	n _{k,2}	...	n _{k,m}	n_k
Celkem	n₁	n₂	...	n_m	n

Zdroj: Svatošová, L. a Kába, B.; 2008

Jak již bylo zmíněno výše, mezi určitými dvěma znaky bude zkoumána jejich vzájemná závislost. Právě k tomu slouží tzv. korelační analýza. „Korelace označuje míru stupně asociace dvou proměnných. Říká se, že dvě proměnné jsou korelované, jestliže určité hodnoty jedné proměnné mají tendenci se vyskytovat společně s určitými hodnotami druhé proměnné.“ (Hendl, 2012)

Výstupem korelační analýzy je koeficient určující míru závislosti. V rámci této práce bude využíván k výpočtu tzv. Pearsonův korelační koeficient (značen „r“), který vyjadřuje sílu lineárního vztahu mezi dvěma proměnnými.

$$r_{xy} = \frac{\sum (x_i - \bar{x}) \cdot (y_i - \bar{y})}{\sqrt{\sum (x_i - \bar{x})^2 \cdot \sum (y_i - \bar{y})^2}} \quad (1)$$

Dle Hendla (2012) může tento koeficient nabývat hodnot v intervalu [-1;1]. V případě, že absolutní hodnota vypočteného koeficientu je rovna 1, budou všechny hodnoty proměnných ležet na přímce. V případě, že bude r = 0, proměnné budou nezávislé. De Vaus (2002) na základě absolutní hodnoty vypočteného korelačního koeficientu šest skupin a pro tyto skupiny určuje míru závislosti mezi danými dvěma proměnnými. Tyto skupiny jsou přehledně zpracovány do tabulky č. 2.

Tab. 2 Míra závislosti proměnných

absolutní hodnota korelačního koeficientu	míra závislosti
0,01 - 0,09	žádná
0,10 - 0,29	nízká
0,30 - 0,49	střední
0,50 - 0,69	podstatná
0,70 - 0,89	velmi silná
0,90 a více	téměř perfektní

Zdroj: de Vaus, 2002

Pro vyčíslení nákladů na zavedení elektronické evidence tržeb bude v poslední části práce zvolena zejména metoda komparace nabízených produktů a pomocí metody deskripce budou podrobněji rozebrány jednotlivé možné varianty.

Na základě všech provedených analýz budou v případě negativních zjištění dány návrhy, které by mohly přispět k jejich zlepšení. V závěrečné části práce (diskuze) budou pomocí metody deskripce zhodnocena navržená řešení a rozebrány jejich případné nedostatky.

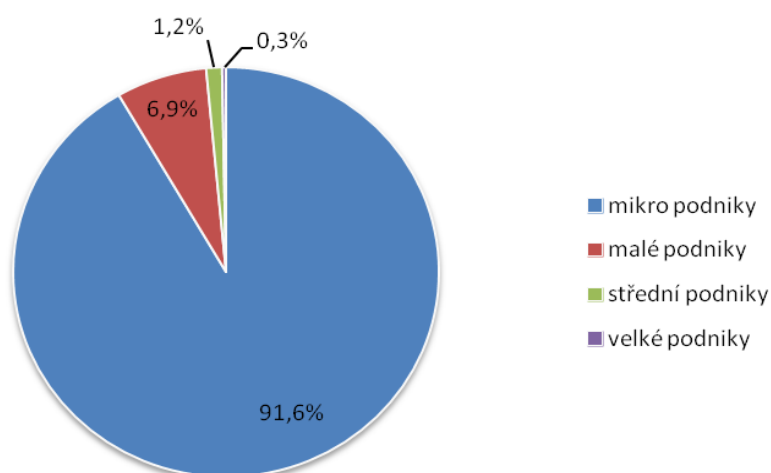
3 Podnikatelské prostředí

Podnikatelské prostředí je nedílnou součástí většiny států a právě na kvalitě a stabilitě tohoto prostředí ve velké míře závisí ekonomické výsledky. Jak zmiňuje Petříček (2006), kvalitní podnikatelské prostředí je takové, ve kterém stát podporuje podnikání vhodnými nástroji, legislativa je jednoduchá a srozumitelná a státní a veřejná správa funguje efektivně. V případě, že je podnikatel vystaven situacím, kdy častá změna politických preferencí (zejména po volbách) přináší velkou změnu podmínek, které navíc nevedou ke zlepšení podnikatelského prostředí, nelze takové prostředí považovat za stabilní a podnikání by mohlo spíše uškodit.

Zavedení elektronické evidence tržeb se bude týkat nejen malých a středních podnikatelů (dále také MSP), nýbrž téměř všech podnikatelů inkasujících platby, které splňují formální náležitosti uvedené v paragrafu 5 návrhu zákona o elektronické evidenci tržeb (tedy z největší části platby inkasované hotově nebo bankovním převodem). Avšak vzhledem k tomu, že právě malé a střední podnikání je dle Evropské komise (European Commission, 2015) považováno za základní součást konkurenceschopného a stabilního hospodářství a za páteř celé evropské ekonomiky, věnuje se tato práce právě zhodnocení dopadu zavedení EET na tyto subjekty.

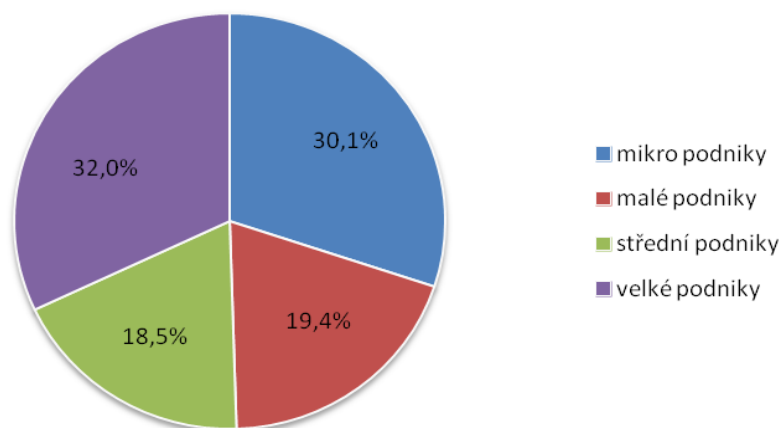
3.1 Podnikatelské prostředí Chorvatska

Strukturou podnikatelského prostředí se státy výrazně rozcházejí v rozdělení podnikatelských subjektů dle právní formy. Zatímco v ČR převažují podnikatelé fyzické osoby, v Chorvatsku je tomu naopak. Z celkového počtu asi 171 000 podnikatelských subjektů právnických osob a téměř 81 000 podnikatelských subjektů fyzických osob, tvoří malé a střední podniky 99,7% podíl a pouhé tři desetiny procenta připadají podnikům zaměstnávajících více než 250 osob (tzv. velké podniky). Touto strukturou jsou si již státy podobné.

Obr. 1 Struktura podnikatelského prostředí Chorvatska (rozdělení dle počtu zaměstnanců)
Zdroj: Croatian bureau of statistics - Structural Business Indicators of Enterprises, 2013a

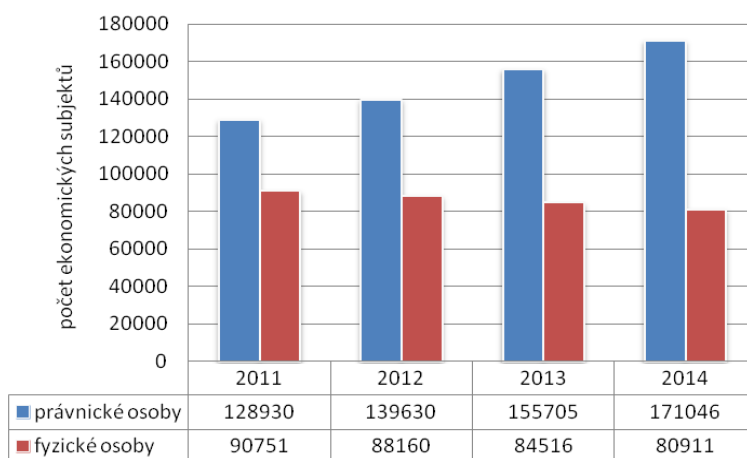
Obrázek č. 1 ukazuje, že podnikatelské prostředí je v Chorvatsku z největší části tvořeno mikro podniky. Přesto se jedná o podniky s ne více než deseti zaměstnanci, celkem zaměstnávají bezmála 300 000 osob. Tímto asi 30% podílem se řadí na druhé místo za podniky velké, které zaměstnávají asi o dvě procenta osob více. Malé a střední podniky celkem zaměstnávají více než dvě třetiny z 996 631 osob (viz obrázek č. 2).

Obr. 2 Počet zaměstnanců pracujících v SME a velkých podnicích
Zdroj: Croatian bureau of statistics - Structural Business Indicators of Enterprises, 2013a

MSP tedy přispívají významným dílem k hospodářskému rozvoji, tvorby pracovních míst a zejména k rozvoji jednotlivých regionů. Jak zmiňují Vidučić a kol. (2013), zaměstnanci v mikro a malých podnicích obvykle mívají více než jedno zaměstnání, což může znamenat, že výnosy těchto podniků nejsou natolik vysoké, aby z nich byl podnik schopen vyplatit odpovídající mzdu.

Z obrázku č. 3 je patrný klesající vývoj podnikatelů fyzických osob a naopak významný rostoucí trend podnikatelů právnických osob.

Obr. 3 Vývoj počtu aktivních ekonomických subjektů v Chorvatsku

Zdroj: Croatian bureau of statistics - Number and Structure of Business Entities 2012, 2013b, 2014; Statistical Yearbook of the Republic of Croatia 2012

Z uvedeného lze usuzovat, že živnostenské podnikání již není pro podnikatelské subjekty atraktivní. Zda by ale příčinou tohoto poklesu mohlo být právě zavedení EET, které přineslo subjektům vyšší náklady, nelze v tomto krátkém časovém období ještě dobře odhadnout. Nicméně jedním ze zásadních důvodů by mohly být i výrazně odlišné sazby daně z příjmů. Zatímco fyzické osobě jsou příjmy daně progresivní sazbou, která může dosahovat až 40 %, sazba této daně u právnických osob je proporcionální, a to ve výši 20 %. To znamená, že při stejných příjmech může být odvedená daň zcela odlišná jen díky jiné formě podnikání.

3.2 Podnikatelské prostředí České republiky

Historický vývoj českého státu lze rozdělit na několik částí, které se v některých případech výrazně liší svými ekonomickými a politickými přístupy.

Období první republiky je dle Petříčka (2006) charakteristické úspěšným demokratickým rozvojem. Například Ministerstvo obchodu, průmyslu a živností stanovovalo legislativní rámec pro podnikání, avšak do vlastního hospodaření podniků již významně nezasahovalo, což umožňovalo rozvoj svobodného podnikání. V tomto období vznikaly též obchodní a živnostenské komory, které se staly velkou oporou hlavně pro drobné podnikatele a živnostníky. Byly jejich informačním, technickým i finančním zázemím.

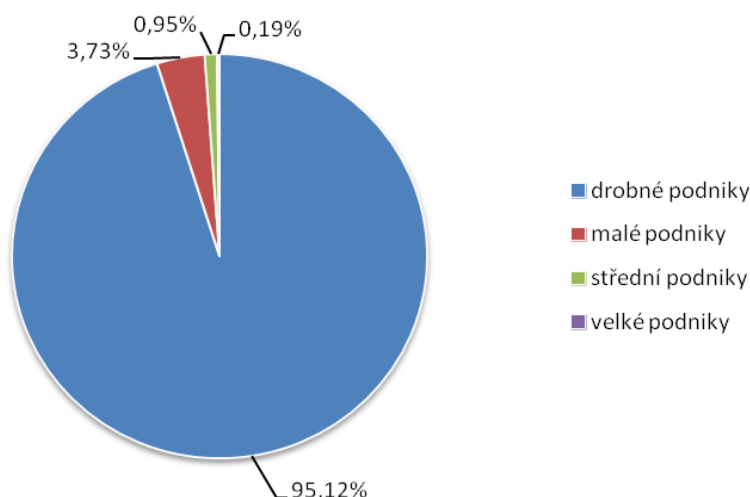
Výraznou změnou pro české hospodářství a tedy i podnikatelské prostředí představoval rok 1948. Jak zmiňuje Dufek (2005), již v roce 1947 se začalo ukazovat, že soukromé podnikání bude stále více omezováno. Znárodněny zestátněním pak byly všechny podniky, které měly v době od 1. ledna 1946 více než 50 zaměst-

nanců. V některých průmyslových oborech pak byly podniky znárodněny bez ohledu na počet zaměstnanců. Toto období podnikatelské prostředí úplně zdeformovalo.

O 40 let později, po roce 1989 dochází opět k přechodu na tržní systém, který trvá dodnes. Soukromý sektor opět začal hrát důležitou roli a velmi rychle se rozvíjel. V roce 1989 bylo registrováno asi 19000 firem, o rok později už se počet firem pohyboval kolem 180000 a za další rok už bylo více než 1 milion podnikatelů (Malach, 2005).

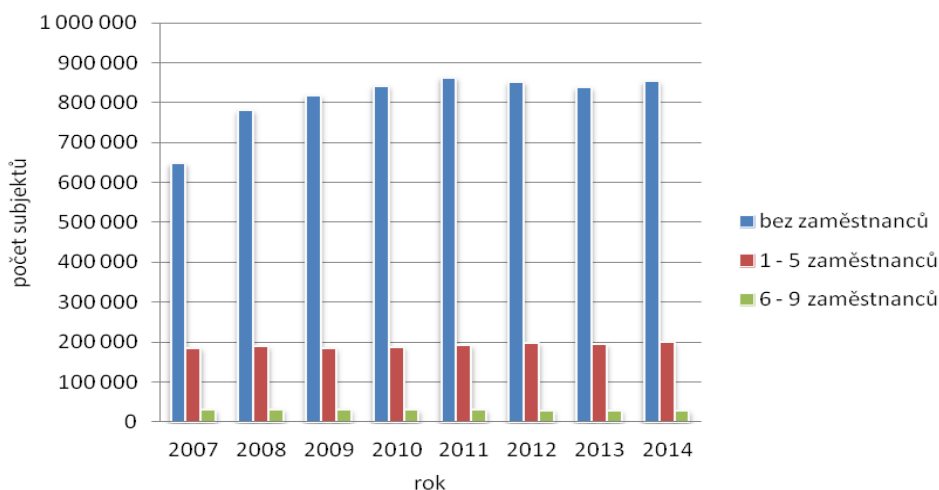
Posledním významným mezníkem v rozvoji podnikatelského prostředí byl rok 2004, kdy se Česká republika stává členem Evropské unie. Vzhledem k tomu, že již tehdy byl podíl výkonů malých a středních podniků na celkových výkonech více než poloviční, jejich významnost se nedala opomíjet, jedním z hlavních cílů EU bylo právě zjednodušení podnikatelského prostředí (Malach, 2005).

V současné době je podnikatelské prostředí ČR tvořeno zejména malými a středními podniky, přičemž výrazně na českém trhu dlouhodobě dominují podniky drobné (více než 95 %). Celkovou strukturu podnikatelského prostředí naznačuje obrázek č. 4.

Obr. 4 Struktura podnikatelského prostředí ČR (rozdělení dle počtu zaměstnanců)
Zdroj: veřejná databáze ČSÚ, 2014

Jak uvádí Ministerstvo průmyslu a obchodu (2015), v malých a středních podnicích je zaměstnáno bezmála 60 % pracujících osob. Z těchto 60 % zaměstnávají mikro-podniky téměř polovinu a přitom v průměru u těchto firem čítá počet zaměstnaných ne více než 1,2 osob (ČSÚ, 2013). Z obrázku č. 5 je patrné, že výrazně převažují podnikatelé, kteří nemají dokonce zaměstnance žádného. Jedná se převážně o osoby samostatně výdělečně činné (dále také OSVČ).

Obr. 5 Počet zaměstnanců u drobných podnikatelů
Zdroj: veřejná databáze ČSÚ, 2014

Jak uvádí Ministerstvo průmyslu a obchodu (2014), počet OSVČ vykonávajících živnost jako svou hlavní činnost dále klesá (v roce 2014 jich bylo 972 356), naopak přibývá těch, kteří mají živnost jako podnikání doplňkové (asi 386 244 subjektů, což představuje bezmála 40 %). Tento vývojový trend může být i důležitým poznatkem pro zavedení elektronické evidence tržeb. Je totiž možné, že vzhledem k doplňkovému charakteru, jsou příjmy z těchto živností minimální, tudíž i minimální náklady spojené se zavedením EET by mohly být pro tuto část podnikatelů opravdu významné.

Ministerstvo průmyslu a obchodu (2011) zpracovalo u malých a středních podniků SWOT analýzu. Právě zvyšující se administrativní zátěž představuje jednu z velkých hrozeb tohoto podnikatelského prostředí. Její snižování se tedy stalo jedním z hlavních cílů Ministerstva průmyslu a obchodu (dále také MPO) a již více než polovina opatření, která by měla vést ke splnění tohoto cíle, byla uskutečněna a tuto zátěž se daří stále snižovat (MPO, 2015).

Zavedení elektronické evidence tržeb by taktéž dle navrhovatelů mělo přispět ke snížení administrativní zátěže (Finanční správa, 2015). Avšak odpůrci tohoto opatření uvádí, že tyto náklady naopak vzrostou jak na straně státu, tak na straně podnikatelů (Pajonk, 2015). Vyvolané administrativní náklady však v praxi nelze změřit žádnou statistickou metodou, většinou jde pouze o odhady subjektů (Kubátová, 2010). Která strana tedy bude mít pravdu, nelze s jistotou říci.

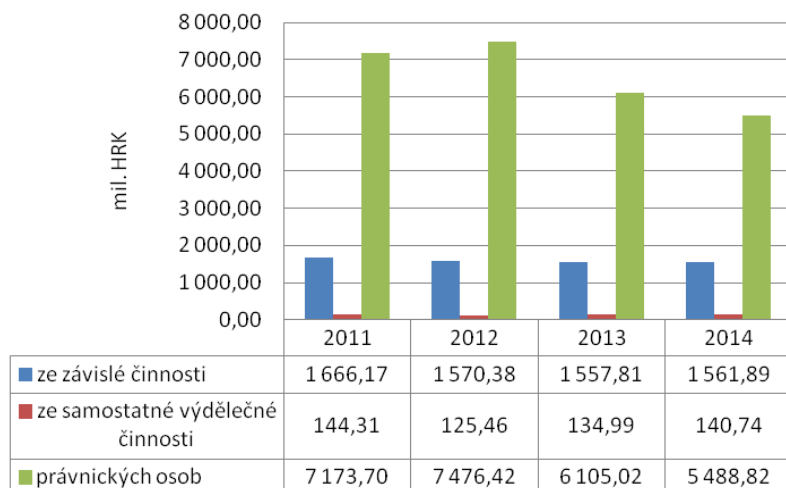
4 Daňové prostředí

Zavedení elektronické evidence tržeb se dotýká zejména dvou daní, a to daně z přidané hodnoty a daně z příjmů.

4.1 Daňové prostředí Chorvatska

Stejně jako v České republice, i chorvatský daňový systém obsahuje daně přímé, majetkové, nepřímé a taktéž příspěvky na sociální pojištění, které mají charakter daně (Široký, 2013). I zde tvoří daně významný příjem státního rozpočtu. V roce 2014 bylo (bez příspěvků na sociální zabezpečení) vybráno více než 63 mld. HRK² (asi 226,8 mld. Kč), což z celkových příjmů státního rozpočtu představuje téměř 56 %. Po zařazení příspěvků na sociální zabezpečení jako daňového příjmu, celkový podíl této skupiny vzroste až na 92 %, což je ještě o 8 procentních bodů více než v ČR (Ministry of Finance Republic of Croatia, 2015). Daňové systémy, stejně jako důležitost daní z hlediska státního rozpočtu, jsou si v ČR a Chorvatsku velmi podobné.

Jak zmiňuje Vukic (2013), pokud jsou podvody vzniklé nepřiznáním tržeb chápány na úrovni jednotlivce, jsou v zanedbatelné výši, avšak v celku tyto podvody způsobují až o miliardy nižší příjmy do státního rozpočtu. A jedním z nástrojů zvýšení těchto příjmů mělo být zavedení elektronické evidence tržeb.

Obr. 6 Příjmy státního rozpočtu z daně z příjmů v Chorvatsku

Zdroj: Ministry of Finance Republic of Croatia 2011, 2012, 2013, 2014

Obrázek č. 6 vykresluje výši výnosů plynoucích do státního rozpočtu z daně z příjmů dva roky před zavedením a dva roky po zavedení fiskalizace. Struktura

² HRK (chorvatská kuna) – oficiální měna Chorvatska

těchto příjmů je jiná než v ČR. Daň z příjmu fyzických osob tvoří o mnoho menší podíl, než daň z příjmu právnických osob. Stejně tak je odlišná i struktura podnikatelského prostředí. Zatímco v ČR převládají podnikatelé fyzické osoby, v Chorvatsku jsou to naopak právnické osoby.

Zavedení EET však miliardy navíc do státního rozpočtu nepřineslo. Naopak, přestože je sazba daně z příjmu právnických osob stále ve výši 20 %, došlo v roce 2013 k poklesu výnosů z této daně o více než jednu miliardu a tento pokles pokračoval i v roce 2014. Jak uvádí Dozan (2013), za tento výrazný pokles může zavedení daňových úlev na reinvestovaný zisk firem.

Daň z příjmu ze samostatné výdělečné činnosti v prvním roce zavedení EET přinesla do rozpočtu necelých 10 mil. HRK navíc. Vzhledem k tomu, že však dlouhodobě každoročně klesá počet živnostníků (viz obrázek č. 6), po přepočtu odvedené daně na jednoho živnostníka došlo v roce 2013 k průměrnému nárůstu o 12 % vzhledem k roku 2012 a v roce 2014 se odvod zvýšil o více než 22 % na jednoho živnostníka. Nárůsty obrátů se u malých a středních podnikatelů dle Markoviće a Paviće (2013) velmi lišily. U některých byl zaznamenán v prvním měsíci zavedení EET nárůst o téměř 700 % oproti stejnému období předchozího roku, někde pak o necelých 30 %. U velkých podnikatelských subjektů k žádné výrazné změně ve stejném sledovaném období nedošlo.

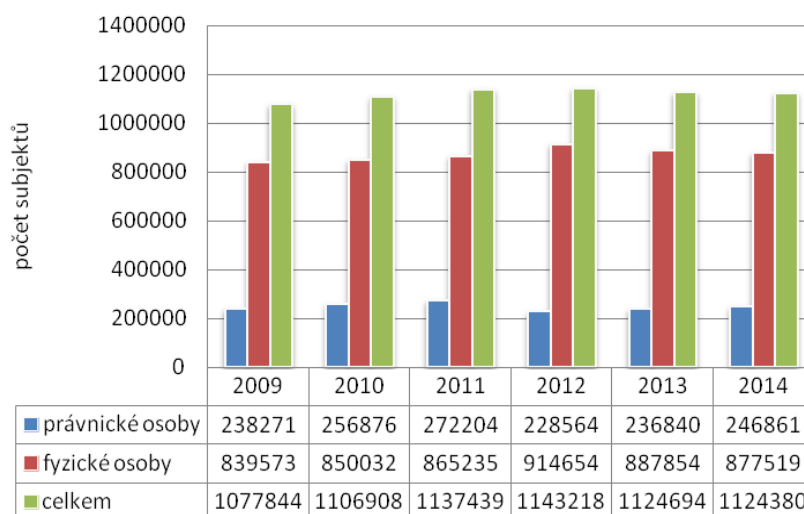
Výnos z daně z přidané hodnoty v prvním roce zavedení EET byl naopak nižší, než v roce předešlém a to asi o 400 mil. HRK. V roce 2014 ale již zaznamenal nárůst o téměř 700 mil. HRK oproti roku 2013. Daňová povinnost některých subjektů po zavedení EET dokonce výrazně klesla. Pro stravovací zařízení byla totiž s platností od 1. ledna 2013 snížena sazba DPH na nealkoholické nápoje, jídlo, víno a pivo z 25 % na 10 % (Marković a Pavić, 2013)

4.2 Daňové prostředí ČR

Systém daní v České republice je v hlavních znacích obdobný jako systémy jiných vyspělých (zejména evropských) zemích (Finanční správa, 2013). Příjmy z daní činily asi 569 mld. Kč, což představuje padesátiprocentní podíl na celkových příjmech. Pokud by bylo do daňových příjmů zařazeno i pojistné na sociální zabezpečení, které splňuje všechny charakteristiky daně a výrazně snižuje důchody ekonomických subjektů (a tedy může taktéž nutit k nepřiznání všech příjmů) dojde k nárůstu podílů na bezmála 84 %. (MFČR, 2015)

Dle ministra financí Babiše živnostníci nepřiznávají až 150 mld. Kč ročně a zavedení EET by mohlo přinést do státního rozpočtu i 10 mld. Kč ročně navíc (Česká televize, 2015).

Jak uvádí obrázek č. 7, v MSP dlouhodobě převažují podnikatelé fyzické osoby (téměř 80% podíl). Sazba daně z příjmů pro fyzické osoby je 15 %. Stejnou sazbou jsou zdaněny i příjmy zaměstnanců. Vzhledem k povaze výpočtu daňové povinnosti jsou tyto odvody často srovnávány.

Obr. 7 Vývoj počtu podnikatelských subjektů dle právní formy podnikání
Zdroj: MPO – zpráva o vývoji MSP a jeho podpoře v roce 2014

Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR uvádí (dále také AMSP ČR), že průměrný odvod daně z příjmů OSVČ, pro které je podnikání hlavní činností, byl v roce 2014 asi 8 445 Kč.

Tab. 3 Odvody daně z příjmů za rok 2014

	Počet poplatníků	Daň z příjmů celkem	Průměrně na osobu/rok
OSVČ	700 726	5,918 mld. Kč	8 445 Kč
Zaměstnanec	4 717 489	123,245 mld. Kč	26 125 Kč

Zdroj: AMSP ČR, 2015

Z tabulky č. 3 je patrné, že OSVČ odvádí na dani z příjmů téměř o 68 % méně než zaměstnanec. Jak ale AMSP ČR (2015) dodává, do příjmů zaměstnanců jsou zahrnuty i příjmy manažerů společností, které jsou několikanásobně vyšší než průměrná mzda a odvody zaměstnanců tak „nadhodnocují“.

Rozdíl v odvodech na dani z příjmů však při výpočtu přeci jen vzniká. Pokud by měl zaměstnanec hrubou mzdu ve výši 26 000 Kč, odvedl by po odečtení slevy na poplatníka (2070 Kč/měsíc) 3 156 Kč (při aktuální výši sazby daně z příjmu 15 %). Pokud by měl podnikatel (fyzická osoba) stejný základ daně a uplatňoval by stejně jako zaměstnanec pouze slevu na poplatníka, odvede státu na dani pouze 1 830 Kč (o 42 % méně než zaměstnanec). Důvod pro vznik tohoto rozdílu je ten, že pro výpočet daně z příjmu u zaměstnance se používá tzv. superhrubá mzda, což je hrubá mzda navýšená o odvody sociálního a zdravotního pojištění, které platí za zaměstnance zaměstnavatel.

Navíc, velké množství podnikatelů může uplatňovat tzv. paušální výdaje, které například u řemeslné výroby činí až 80 % vykázaných příjmů. Základ daně je tedy potom pouhých 20 % příjmů. Tedy i v případě příjmů ve výši 800 000 Kč u tohoto řemeslníka bude po uplatnění základní slevy na poplatníka daň z příjmu stále nulová. Je tedy otázkou, zda zavedení EET povede ke zvýšenému výběru daně z příjmů.

Zde se Chorvatsko od České republiky výrazně odlišuje. Fyzické osoby podnikatelé na dani z příjmu totiž odvádí v Chorvatsku ještě více než zaměstnanci a jejich odvody od zavedení EET stále rostou. Počet zaměstnanců v roce 2013 byl dle chorvatského statistického úřadu 1 132 246. Celkové výnosy z daně z příjmů do státního rozpočtu činily v témže roce 134,99 mil. HRK (viz obrázek č. 6). Průměrně jeden zaměstnanec tedy v roce 2013 odvedl na dani z příjmu necelých 1400 HRK, podnikatel fyzická osoba pak odvedla v témže roce o necelých 200 HRK více.³ V porovnání s odvody zaměstnanců a OSVČ v ČR je ale tato daňová zátěž výrazně nižší.

Jak zmiňuje Klaus (2013), nepřímé daně, tedy DPH a spotřební daně, tvoří přes 60 % na celkových příjmech veřejných rozpočtů a jejich podíl neustále narůstá. Vzhledem k tomu, že tyto daně jsou pro poplatníky často skryty (jsou zahrnuty v ceně), lze jejich zvyšování prosazovat snáze, než daně přímé. V České republice je u DPH v posledních letech prosazován trend sblížení základní a snížené sazby daně, což lze vypožorovat i z tabulky č. 3.

³ Vypočteno jako podíl celkových výnosů daně z příjmů fyzických osob podnikatelů za rok 2013 (obrázek č. 6) a celkového počtu podnikatelů fyzických osob v roce 2013 (obrázek č. 3)

5 Komparace vybraných ukazatelů České republiky a Chorvatska

5.1 Základní údaje

Tab. 4 Srovnání základních údajů ČR a Chorvatska

		ČR	Chorvatsko	
Počet obyvatel (v mil.)⁴		10,6	4,4	
Velikost HDP v r. 2013 (v mil. EUR)⁵		156 932,6	43 487,1	
Daňové příjmy v r. 2013 (% HDP)⁶		34,8	36,5	
Sazby daní (v %)⁷	DPH	základní	21	
		snížená	15 a 10	
	Osobní důchodové daně		15	12, 25 a 40
	Daň ze zisků korporací		19	20
Odhadovaná šedá ekonomika (% HDP)⁸		15,1	27,7	

5.2 Daňové příjmy

Jak lze vyčíst z tabulky č. 4, sazby DPH i daní z příjmu jsou v Chorvatsku vyšší. V obou zemích je nejdůležitějším zdrojem státního rozpočtu příjem z DPH. Jak zmiňuje Lalovac (2015), v roce 2014 v Chorvatsku vynesla příjem ve výši 5,3 mld. EUR, což je v přepočtu 146,28 mld. Kč⁹. Česká republika inkasovala DPH více než dvojnásobně vyšší, a to 322,88 mld. Kč (Ležatka, 2015). Jak ukazuje obrázek č. 8, přestože se na DPH v ČR vybere více, její podíl vůči hrubému domácímu produktu (dále také HDP) je výrazně nižší než v Chorvatsku a dlouhodobě roste.

⁴ Zdroj: Široký, 2013

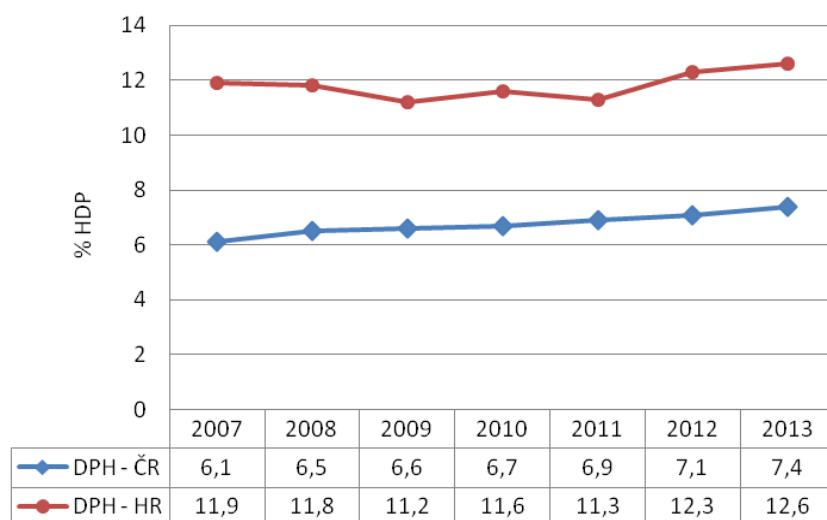
⁵ Zdroj: Eurostat, 2013

⁶ Zdroj: Eurostat, 2015

⁷ Zdroj: Eurostat, 2015

⁸ Zdroj: Schneider, 2015

⁹ Přepočteno průměrným kurzem (zaokrouhleným na 1 desetinné místo) dle ČNB za prosinec 2014.

Obr. 8 Výše inkasa DPH vůči HDP pro ČR a HR¹⁰
Zdroj: Eurostat, 2015

K poklesu HDP došlo v ČR v období 2007 – 2013 třikrát, a to v letech 2009, 2012 a 2013 (viz tabulka č. 6). Inkaso DPH v roce 2009 nepatrně kleslo, v následujících letech se zvyšuje. Tento růst lze zajisté částečně přisoudit i tomu, že v roce 2012 i v roce 2013 došlo ke zvýšení sazeb této daně. Od roku 2007 až do současnosti došlo ke změnám sazeb již šestkrát (celkově od zavedení DPH v roce 1993 proběhlo 7 změn sazeb).

Tab. 5 Vývoj sazeb DPH v ČR v období 2004 – 2015

Období	Základní sazba (%)	Snížená sazba (%)	Druhá snížená sazba (%)
do 31. 12. 2007	19	5	-
1. 1. 2008 – 31. 12. 2009	19	9	-
1. 1. 2010 – 31. 12. 2011	20	10	-
1. 1. 2012 – 31. 12. 2012	20	14	-
1. 1. 2013 – 31. 12. 2014	21	15	-
od 1. 1. 2015	21	15	10

Zdroj: Vesecký, 2013

Jak je patrné z tabulky č. 3, snížená sazba vzrostla až trojnásobně, z původních 5 % v roce 2007 na současných 15 %. Základní sazba vzrostla pouze o 2 procentní body. Od roku 2015 byla zavedena druhá snížená sazba daně na vybrané druhy produktů a to ve výši 10 %.

¹⁰ HR = Chorvatsko

Jak již bylo zmíněno, pro kvalitní podnikatelské prostředí je velmi důležitá stabilita ekonomického prostředí a je věcí názoru, zda zrovna časté daňové změny (které se podnikatelův dotýkají ve velké míře), nemají právě opačný účinek.

Tab. 6 Výše inkasa DPH v poměru k HDP pro Českou republiku (ČR) a Chorvatsko (HR)

			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
HR	inkaso DPH	v mld. EUR	5,23	5,68	5,05	5,22	5,05	5,40	5,48
		v % HDP	11,9	11,8	11,2	11,6	11,3	12,3	12,6
	HDP	v mld. EUR	43,93	48,13	45,09	45,00	44,71	43,93	43,49
ČR	inkaso DPH	v mld. EUR	8,42	10,46	9,79	10,48	11,29	11,41	11,61
		v % HDP	6,1	6,5	6,6	6,7	6,9	7,1	7,4
	HDP	v mld. EUR	138,00	160,96	148,36	156,37	163,58	160,70	156,93

Zdroj: Eurostat, 2015

Stabilní růst inkasa DPH v Chorvatsku zaznamenat nelze. Z tabulky č. 6 je patrné, že výběr DPH nemá stálý trend. Stabilitu ekonomického prostředí ani Chorvatsko svými poměrně častými změnami sazeb nepodporuje.

V roce 1998 platila v Chorvatsku pouze jedna sazba DPH, a to ve výši 22 %. Po necelých dvou letech (1. listopadu 1999) byla zavedena tzv. nulová sazba DPH pro chléb, mléko, knihy, léky, implantáty a jiné zdravotnické potřeby obdobného charakteru. Do skupiny spadající pod nulovou sazbu daně z přidané hodnoty byl 1. ledna 2001 zařazen i organizovaný pohyb turistů (Sopek, 2012). Jak uvádí Dombrovski a Hodžić (2010), díky této změně došlo k odlišnému zdanění v poskytování ubytovacích služeb domácím (22% DPH) a zahraničním (0% DPH) turistům. Teprve od 1. ledna 2006 byla tato sazba sjednocena a ubytovací a stravovací služby byly zdaněny stejně jak pro zahraniční, tak pro domácí turisty a to sazbou 10 %. Autorky také zmiňují, že tyto změny DPH měly za následek rozhořčení podnikatelů, neboť došlo ke snížení konkurenceschopnosti a k poklesu celkových výnosů.

V současné době jsou ubytovací služby v Chorvatsku zdaněny 13 % (viz tabulka č. 7), což je šestá nejvyšší sazba v rámci EU a vůbec nejvyšší sazba ve srovnání s ostatními evropskými populárními přímořskými destinacemi jako jsou Bulharsko, Řecko, Španělsko, Itálie, Kypr a Portugalsko (European Commission, 2015). Právě v těchto ubytovacích či stravovacích službách podniká téměř 20 000 subjektů, což z celkového počtu podnikatelů tvoří asi 13 % (Croatian bureau of statistics, 2014). Stejně jako se sníženou sazbou, i se sazbou základní Chorvatsko zaujímá

v porovnání s ostatními státy EU přední příčku. Vyšší základní sazbu DPH, než je současných 25 % v Chorvatsku, lze nalézt pouze Maďarsku.

Tab. 7 Vývoj sazeb DPH v Chorvatsku v období 2004 – 2015

Období	Základní sazba (%)	Snížená sazba (%)	Druhá snížená sazba (%)
do 31. 12. 2005	22	0	-
1. 1. 2006 – 31. 7. 2009	22	0	10
1. 8. 2009 – 29. 2. 2012	23	0	10
1. 3. 2012 – 31. 12. 2012	25	0	10
1. 1. 2013 – 31. 12. 2013	25	5	10
od 1. 1. 2014	25	5	13

Zdroj: Eurostat, 2015

Daň z příjmu je druhou významnou daní, které se elektronická evidence tržeb týká. Zde se Česká republika s Chorvatskem v její podobě zásadně rozchází. Zatímco Česká republika uplatňuje proporcionální sazbu daně z příjmů, a to ve výši 15 % u fyzických osob a 19 % u právnických osob, Chorvatsko u daně z příjmů fyzických osob uplatňuje klouzavou progresivní sazbu. Při jejím zavedení v roce 1994 byly uplatňovány dvě sazby a to ve výši 25 % a 35 % dle výše daňového základu. V současnosti jsou uplatňovány sazby tři. Zejména změna pásma II v roce 2015 byla velmi vítaná, neboť jak zmiňuje generální ředitel chorvatského svazu zaměstnavatelů Davor Majetić, tato změna by měla přivést vyšší příjmy občanům a následný růst spotřeby (Poslovni dnevnik, 2014).

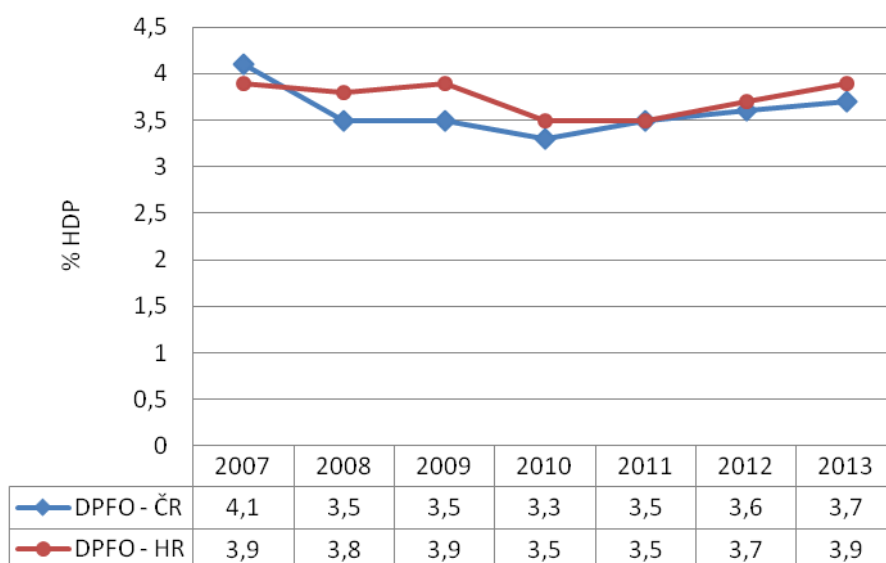
Tab. 8 Vývoj sazeb daně z příjmů v Chorvatsku 2004 - 2015

<i>období</i>	pásmo I		pásmo II		pásmo III		pásmo IV	
	<i>ZD</i> ¹¹	<i>sazba</i>	<i>ZD</i>	<i>sazba</i>	<i>ZD</i>	<i>sazba</i>	<i>ZD</i>	<i>sazba</i>
od 1/2004 do 12/2004	do 3000	15 %	1500-7500	25 %	7500-21000	35 %	nad 21000	45 %
od 1/2005 do 6/2008	do 3200	15 %	3200-8000	25 %	8000-22400	35 %	nad 22400	45 %
od 7/2008 do 6/2010	do 3600	15 %	3600-9000	25 %	9000-25200	35 %	nad 25200	45 %
od 7/2010 do 2/2012	do 3600	12 %	3600-10800	25 %	nad 10800	40 %	-	-
od 3/2012 do 12/2014	do 2200	12 %	2200-8800	25 %	nad 8800	40 %	-	-
od 1/2015	do 2200	12 %	2200-13200	25 %	nad 13200	40 %	-	-

Zdroj: Šimović, H. a Škrbić, M., 2015; Šimović, H, 2011

Jak je patrné z tabulky č. 8, stejně jako u DPH i daň z příjmů prošla během dvaceti let své existence několika změnami nejen ve výši sazeb, ale také v jejich počtu či rozpětí daňových pásem, pro která je daná sazba uplatňována. Průměrná hrubá mzda v Chorvatsku byla v listopadu 2015 necelých 8200 HRK (The Dubrovnik Times, 2016), což znamená, že velká část příjmů je tedy zdaňována sazbou o 10 procentních bodů vyšší, než je v ČR. Přesto tvoří výnos z daně z příjmů fyzických osob v Chorvatsku téměř stejný podíl na HDP jako v ČR (viz obrázek č. 9)

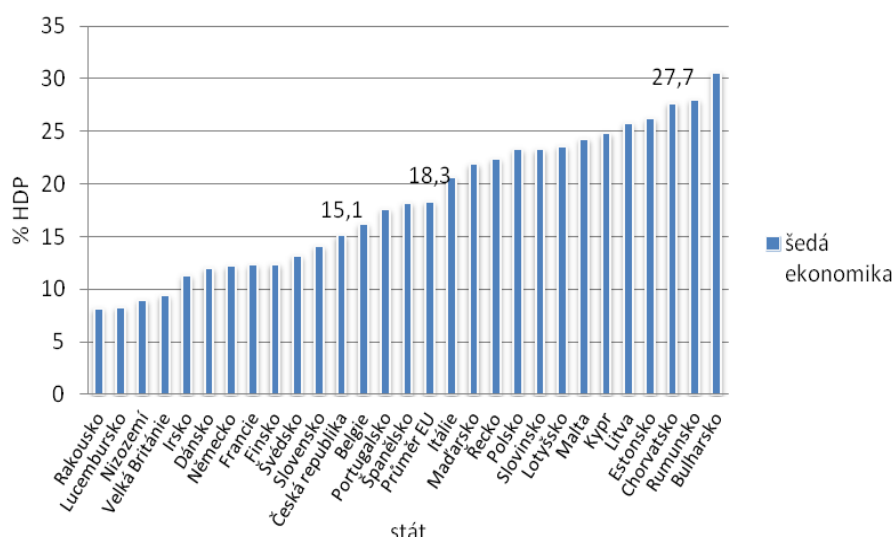
¹¹ ZD = základ daně za jeden měsíc, uvedeno v chorvatských kunách

Obr. 9 Výše inkasa daně z příjmů fyzických osob vůči HDP pro ČR a HR
Zdroj: Eurostat, 2015

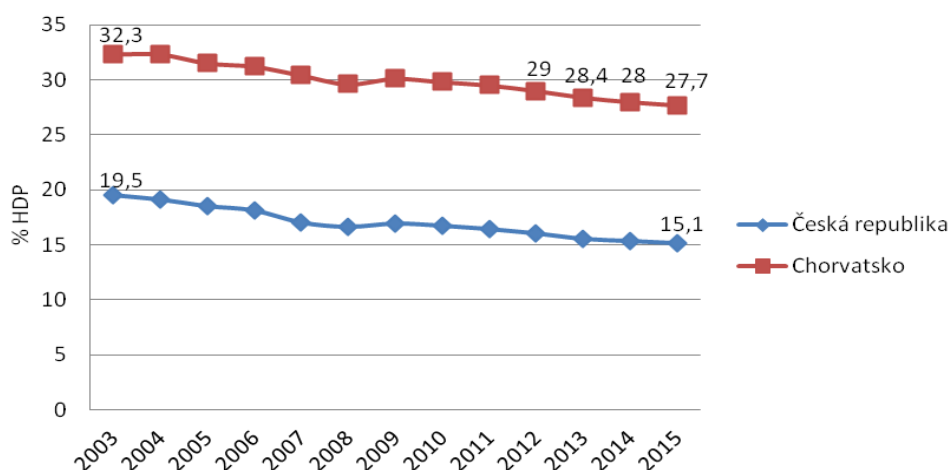
5.3 Šedá ekonomika

Výše šedé ekonomiky v České republice byl v roce 2015 odhadnut na 600 mld. Kč a spočívá zejména v nelegálním zaměstnávání (bez sepsání smlouvy) či nepřiznávání příjmů (Horáček, 2015). V porovnání s ostatními státy Evropské unie si však nestojí špatně. Jak zmiňuje Schneider (2013), téměř dvě třetiny šedé ekonomiky celé EU jsou koncentrovány v pěti velkých ekonomikách (Německo, Francie, Itálie, Španělsko a Velká Británie). Východní Evropa se potýká s vyšším podílem šedé ekonomiky než Evropa západní. Česká republika se svým asi 15% podílem šedé ekonomiky na HDP zaujímá 12. místo. Chorvatsko se s šedou ekonomikou potýká daleko více a její podíl je téměř 28 % HDP (Schneider, 2015).

Obr. 10 Podíl šedé ekonomiky na HDP u jednotlivých států EU
Zdroj: Schneider, 2015

Na obrázku č. 11 je porovnán vývoj šedé ekonomiky v České republice a Chorvatsku.

Obr. 11 Vývoj šedé ekonomiky v letech 2003 – 2015
Zdroj: Schneider, 2015

Od 1. ledna 2013 vstoupil v účinnost zákon o elektronické evidenci tržeb, jehož cílem je taktéž mimo jiné snížení šedé ekonomiky. Jak lze vidět na obrázku č. 11, pokles podílu šedé ekonomiky byl zaznamenán. Tento pokles však nelze 100% přisoudit pouze zavedení výše zmiňovaných opatření, neboť snižovat podíl šedé ekonomiky na HDP jak v ČR, tak v Chorvatsku se daří trvale. Navíc stejně jako v České republice, hlavním problémem vytvářejícím šedou ekonomiku je i v Chorvatsku nelegální zaměstnávání bez smlouvy. V Chorvatsku se tento problém zdařilo umírnit novelou zákoníku práce, jehož dřívější podoba obsahovala striktní právní před-

pisu na ochranu zaměstnanosti, které znamenaly nedostatek flexibility tohoto trhu (Eurofound, 2015), nicméně elektronická evidence tržeb na řešení tohoto problému zaměřena není a tudíž nemusí být v minimalizaci šedé ekonomiky až tak účinným nástrojem, jak je očekáváno.

6 Fiskalizace¹²

Zavedení elektronické evidence tržeb má jak v Chorvatsku, tak i v České republice několik zásadních důvodů. Například v Chorvatsku byl vysoký stupeň daňových úniků a velmi nízký (pouze 15%) podíl zaznamenaných obrátů (Cobović, Katolik a Novak; 2013) a zavedení EET mělo vést k jejich eliminaci a zvýšení daňových příjmů do státního rozpočtu. Jak již ale výše je rozebráno, k dramatickému nárůstu příjmů nedošlo, a tudíž tento důvod jako hlavní považovat nelze. Nicméně po zavedení EET došlo v Chorvatsku k poklesu šedé ekonomiky. To ale opět nelze přisuzovat pouze zavedení tohoto nástroje, neboť šedou ekonomiku se jak v Chorvatsku, tak i v ČR daří snižovat trvale. Jak zmiňuje jedna podnikatelka v Chorvatsku, díky fiskalizaci si polepšila, protože vymizela spousta nepoctivých podnikatelů (Elektronická evidence tržeb, 2015). Jedním z významných cílů fiskalizace je tedy snaha o narovnání podnikatelského prostředí.

V České republice jsou jako hlavní důvody zavedení uváděny tyto argumenty:

- narovnání podmínek na trhu
- cílená kontrola a méně administrativy
- odstranění výplat „na ruku“ a spravedlivější sociální politika
- účinnější finanční správa
- lepší a vyšší výběr daní (E-tržby.cz, 2015)

Problém neoficiálních výplat, takzvaně „na ruku“ tvoří z velké části šedou ekonomiku státu, nicméně jak již bylo zmíněno výše, EET pravděpodobně nebude nejúčinnějším nástrojem k jeho odstranění.

Co se týká účinnější Finanční správy, jak uvedl její generální ředitel Jan Knížek (2013), je vybavena moderním softwarem a disponuje kvalifikovanými pracovníky, kteří již dopředu díky důkladné analýze odhalují rizikové firmy, čímž se zvýšila efektivita kontrol. Daňové kontroly jsou tedy sice v České republice prováděny jen velmi zřídka – bylo zjištěno, že například v Praze 2 proběhne daňová kontrola u jedné firmy jednou za 373 let (Kaláb, 2013), jak však již bylo zmíněno, tyto kontroly by měly být efektivní. Aby elektronická evidence tržeb fungovala tak, jak by měla, a aby tento zákon nikdo neobcházel, bude zajisté nutné provádět i náhodné namátkové kontroly a to určitě s vyšší frekvencí, než jsou kontroly prováděny doposud.

6.1 EET v Chorvatsku

Proces zavedení EET byl velmi rychlý a to včetně legislativy. První návrhy na fiskalizaci byly v dubnu roku 2012, o dva měsíce později byla již zhotovena celková

¹² Fiskalizace je soubor opatření, která jsou povinna zavést daňoví poplatníci z důvodu dosažení efektivního dohledu nad hotovostními platbami (Žurovec M., 2015)

koncepte a v červenci téhož roku byl předložen zákon o fiskalizaci. Již od října byla veřejně přístupná demo verze softwaru a 1. ledna 2013 nabyl zákon o fiskalizaci účinnosti a tím vznikla povinnost subjektům v zákoně definovaným vést tzv. online evidenci tržeb (Somun, 2015).

6.1.1 Subjekt

Jednotlivá odvětví, kterých se tento zákon dotýká, vstupovala do procesu fiskalizace ve třech fázích a to vždy s odstupem dvou měsíců. První fáze nastala hned 1. ledna 2013 a spadaly do ní všechny střední a velké podnikatelské subjekty a též malí podnikatelé poskytující ubytovací či stravovací služby. Druhou fází započatou 1. dubna 2013 vzešla povinnost vést elektronickou evidenci tržeb taktéž velkoobchodům a maloobchodům, stejně tak i automechanikům a nezávislým povoláním, jako jsou například právníci, spisovatelé, auditoři a jiní. Poslední fáze implementace zákona o fiskalizaci započala 1. července 2013. Od tohoto data byli povinni vést elektronickou evidenci tržeb všichni ostatní podnikatelé, jež přijímají hotovostní platby, a nevznikla jim povinnost zavedení tohoto opatření v prvních dvou fázích. (Tot a Detelj, 2014)

Z procesu fiskalizace jsou vyloučeny subjekty podnikající s výraznou pomocí informačních technologií a je tedy u nich velmi nepravděpodobné, že by dané hotovostní transakce byly prováděny mimo oficiální systém. Všechny tyto výjimky jsou uvedeny v paragrafu 5 zákona o fiskalizaci. Jedná se například o společnosti prodávající jízdenky či letenky, novinové stánky či bankovní automaty. (Fiscalization.hr, 2012)

6.1.2 Doklad

Veškeré informace nutné pro účely fiskalizace jsou uvedeny v paragrafu 9 zákona o fiskalizaci. Na každém dokladu tak lze nalézt:

- čas, kdy byl doklad vydán (hodina a minuta)
- identifikační číslo osoby operující s pokladnou (toto číslo musí být spojeno s osobním identifikačním číslem provozovatele, na kterého se fiskalizace vztahuje)
- identifikační číslo určující způsob platby (hotovost, bankovní karta, šek,...)
- identifikační číslo dokladu
- bezpečnostní kód vydavatele dokladu (provozovna)

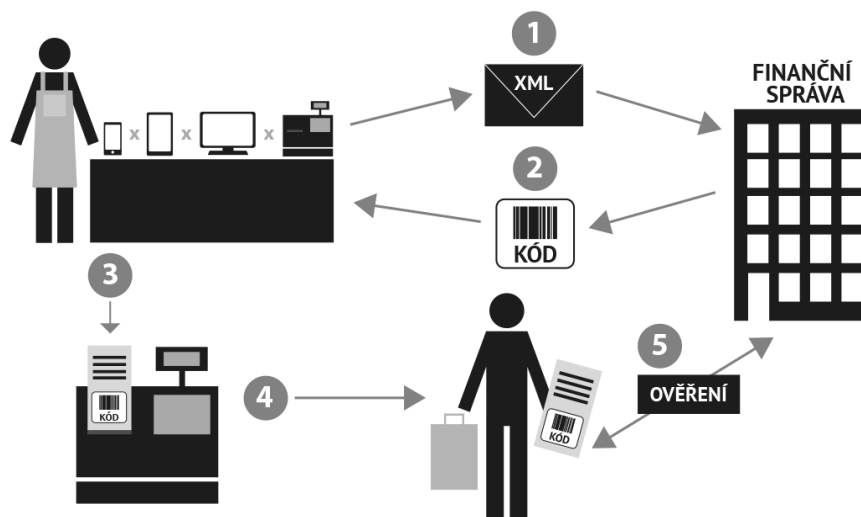
Dále by měl doklad obsahovat:

- položky nákupu
- výpočet daně
- rozdělení daně dle sazeb

Aby byla účtenka platná, nesmí chybět certifikát příslušného daňového úřadu potvrzující odeslání transakce (JIR) nebo v případě offline modelu zvláštní varovná zpráva.

6.1.3 Princip online evidence

System evidence tržeb v Chorvatsku je znázorněn na obrázku č. 12 a je shodný se systémem, který je plánován i pro Českou republiku.

Obr. 12 Schéma online evidence tržeb v Chorvatsku a ČR
Zdroj: Hovorka, M., 2015

Každý subjekt povinný k fiskalizaci svých plateb musí mít digitální certifikát, pokladní zařízení s internetovým připojením a toto zařízení musí podporovat tvorbu formátu XML a elektronický podpis (Somun, 2015). Lze tedy pouze upravit software stávajících pokladních zařízení, koupit zařízení nové či využít tzv. cloud computingu, což je poskytnutí potřebného softwaru externí firmou a jak uvádí Somun (2015), měsíční výdaje se pro koncového uživatele (v tomto případě podnikatele) pohybují od 10 EUR.

Jakmile tedy prodávající vystaví účtenku, odešle ji do úložiště daňové správy. Ta potvrdí zaevidování tržby a tudíž platnost účtenky a přidělí jí unikátní kód JIR. Zákazník si poté převezme doklad v tištěné podobě. Zatímco v Chorvatsku je zákazník povinen si účtenku převzít (pokud tak neučiní, hrozí mu pokuta v rozmezí od 200 až do 2000 HRK), v České republice byla tato povinnost na základě několika připomínek z návrhu zákona odstraněna (Finanční správa, 2016).

Posledním krokem EET je možnost zákazníka si ověřit, zda jeho účtenka byla zaevidována a to buď prostřednictvím SMS zprávy anebo na příslušné webové stránce.¹³

¹³ Adresa webové stránky, na které lze zkontrolovat zaevidování účtenky: www.provjeri-racun.hr

6.1.4 Účtenková loterie

Cílem zavedení této loterie bylo přimět zákazníky, aby sami svou účtenku požadovali. Hned v prvním roce platnosti online elektronické evidence se uskutečnila čtyři kola, přičemž v každém kole mohl jeden zákazník odeslat maximálně 20 kusů účtenek (Smetanková a Palán, 2015).

6.1.5 Kontrola dodržování

Tato problematika je řešena v části osmé zákona o fiskalizaci. Dohled nejen nad správnou implementací zákona, nýbrž i nad následným jeho dodržováním provádí daňová správa Ministerstva financí. Ode dne účinnosti tohoto zákona provedli pověřeni inspektoři chorvatského Ministerstva financí již několik tisíc náhodných kontrol.

Tab. 9 Kontroly dodržování zákona o fiskalizaci

období	počet provedených kontrol	počet nalezených nesrovnalostí	počet dočasných zákazů činnosti
leden – červenec 2013	21 590	2 186	465
leden – červenec 2014	6 604	2 002	388
leden – listopad 2015	12 028	2 291	412

Zdroj: Štimac, 2015 a Vlada Republike Hrvatske, 2016

Jak je patrné z tabulky č. 9, v prvních sedmi měsících zavedení fiskalizace bylo provedeno 21 590 kontrol a bylo zjištěno více než 2 100 nesrovnalostí, což představuje asi 10 % z celkového počtu kontrol. Ve stejném období o rok později již bylo provedeno asi o 15 000 kontrol méně, nicméně počet zjištěných nesrovnalostí se snížil jen nepatrně. Z celkového počtu byl tedy asi u 30 % subjektů nalezen nějaký problém. Tato čísla by mohla naznačovat, že zavedení dohledu nad hotovostními platbami přispělo k efektivnějšímu míření daňových kontrol, a to na subjekty, u kterých bylo na základě získaných informací zjištěno podezřelé jednání. Jak zmiňuje ministr financí Lalovac (2015), důvodem k daňové kontrole bylo například velké množství stornovaných dokladů na konci pracovní doby.

Za nedodržování povinností týkajících se elektronické evidence tržeb jsou stanovovány pokuty. Jejich výše je taktéž definována v zákoně o fiskalizaci, a to konkrétně v části desáté. Její výše je závislá na druhu přestupku, o který se jedná. Maximálně však může dosáhnout 500 000 HRK (tedy přibližně 1,8 mil. Kč) pro subjekty fiskalizace (firmy) a maximálně 50 000 HRK (cca 180 000 Kč) pro zodpovědné osoby. V hlavě 36 výše zmíněného zákona lze nalézt pokuty, které směřují k zákazníkovi. Ten je povinen si vystavenou účtenku převzít a nechat si ji u sebe až do doby, než opustí obchodní prostory. V případě, že je inspektorem vyzván

k předložení účtenky a neučiní tak, může být pokutován a to v rozmezí 200 HRK – 2000 HRK (tedy asi 720 Kč – 7 200 Kč).

Jak již bylo zmíněno výše, kontrolu správnosti vystavených účtenek může provést i zákazník sám a to dvě způsoby. Prvním z nich je kontrola prostřednictvím webové stránky speciálně utvořené pro tento účel, kde po zadání některých informací z účtenky (např. JIR, datum a přesný čas vystavení) systém vyhodnotí její platnost. Tímto způsobem lze zkontrolovat pouze účtenky vystavené ne déle než jeden měsíc. Druhým způsobem kontroly je možnost zaslat SMS zprávu. SMS zpráva je zpoplatněna a její cena je 0,85 HRK (Vlada Republike Hrvatske, 2013). Jak uvádí Somun (2015), zpětně zasláná SMS může mít tři podoby: účtenka byla nalezena, účtenka nebyla nalezena a účtenka byla kontrolována vícekrát. V posledním případě je zákazník přímo vyzván k tomu, aby kontaktoval daňovou správu.

6.2 EET v ČR

Co se týká délky procesu zavedení EET, s Chorvatskem se v tomto případě porovnávat nelze. První informace o připravovaném věcném záměru zákona byly předneseny Výboru pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace v září roku 2014 (Úřad vlády České republiky, 2014). Poslanecké sněmovně byl zákon k projednání předložen v červnu roku 2015. První čtení návrhu zákona proběhlo ve dvou termínech a to 19. června a 10. července. Poté byl návrh zákona přikázán k projednání rozpočtovému a hospodářskému výboru. Rozpočtový výbor pak vydal pozměňovací návrhy k zákonu. K druhému čtení pak byl přijat 18. září 2015. U třetího čtení zákona proběhlo celkem 5 schůzí poslanecké sněmovny, první byla 18. prosince 2015. Na poslední schůzi, která se konala 10. února 2016, byl návrh zákona schválen (PSP ČR, 2016).

Nicméně, schválení tohoto zákona proběhlo dle opozice regulérně. To zmiňoval již den předtím senátor Ivo Valenta: „Tento zákon navíc bude nejspíš schválen prostřednictvím bezprecedentního porušení jednacího řádu Poslanecké sněmovny, kdy se v rozporu s tímto zákonem vládní koalice usnesla, že hlasování proběhne v předem určený čas bez ohledu na to, zda již měli možnost vystoupit všichni přihlášení řečníci. Tím bude ukončena rozprava, která byla až doposud téměř zcela věcná, zaznívaly v ní velmi relevantní argumenty pro i proti zavedení EET a která, ač byla ze strany opozice neskrývavě obstrukční, má u takto vážného tématu svůj význam“ (Valenta, 2016). Právě kvůli způsobu schválení návrhu zákona opozice začala uvažovat o podání stížnosti k Ústavnímu soudu. K tomu však zatím nedošlo.

Zákon byl tedy postoupen senátu a ten ho 16. března 2016 schválil. Den poté byl doručen prezidentovi republiky. Ten jej o dva týdny později podepsal. Ve sbírce zákonů vyhlášen v dubnu tohoto roku a celý systém bude spuštěn 1. prosince 2016. Zatímco v Chorvatsku bylo k celému procesu zavedení potřeba pouhých 8 měsíců, v České republice celý proces trval 27 měsíců.

6.2.1 Subjekt

Za subjekt elektronické evidence tržeb je považován poplatník daně z příjmu fyzických osob, tak i poplatník daně z příjmu právnických osob. Tato definice je vymezena v zákoně o evidenci tržeb (dále také ZoET), konkrétně v paragrafu 3. Stejně jako v Chorvatské republice, budou subjekty daně vstupovat do procesu elektronické evidence svých tržeb postupně, a to ve čtyřech fázích. Ty jsou rozděleny dle oboru podnikání ekonomických subjektů. Na rozdíl od Chorvatska, není mezi jednotlivými fázemi stejný časový interval. Elektronická evidence tržeb bude platná pro všechny subjekty až po 18 měsících od jejího spuštění, tzn. 1. června 2018. Až do této doby jsou vždy po určitou dobu níže uvedený tržby dočasně vyloučenými tržbami (dle zákona o evidenci tržeb, paragrafu 37).

Od úplného začátku platnosti zákona, tzn. 1. prosince 2016, budou mít povinnost vést elektronickou evidenci tržeb segmenty ubytování, stravování a pohostinství. Dle klasifikace CZ-NACE¹⁴ se tedy jedná o skupiny 55 a 56.

Pro maloobchody a velkoobchody, tedy pro všechny subjekty spadající dle CZ-NACE do skupin 45, 46 a 47, začne prakticky zákon platit o tři měsíce později. Předběžně to tedy znamená datum 1. března 2016.

Mezi druhou a třetí fází zavedení EET je výrazná časová prodleva, a to 12 měsíců (15 měsíců od spuštění EET). Do této fáze se řadí všechny ostatní subjekty, které nespádají do první, druhé ani čtvrté fáze a vzniká jim povinnost vést elektronickou evidenci tržeb.

Jako poslední (po 18 měsících od spuštění) se do tohoto procesu zapojí vybrané řemeslné a výrobní činnosti.

Některé subjekty jsou však z elektronické evidence vyloučeny. Jejich přesný výčet je uveden v paragrafu 12. Jedná se například o subjekty s veřejnoprávním statutem (například tržby státu, České národní banky,...), dále pak jsou to subjekty, u nichž existují mechanismy, které jsou považovány za dostatečné k uskutečnění transparentních kontrol (například banky, spořitelny, penzijní společnosti,...). Z elektronické evidence tržeb jsou vyňaty i subjekty, u nichž je zavedení tohoto opatření považováno za nevhodné (například z poštovních služeb, ze stravování a ubytování studentům poskytované školou, z jízdného v dopravních prostředcích,...).

6.2.2 Doklad

Údaje, které jsou nutné na účtence uvést, jsou přímo definovány v zákoně o evidenci tržeb v paragrafu 20. Doklad tedy musí obsahovat:

¹⁴ CZ-NACE - klasifikace ekonomických činností vypracována Českým statistickým úřadem dle mezinárodní statistické klasifikace ekonomických činností a v ČR používaná od 1. ledna 2008 (ČSÚ, 2007).

- fiskální identifikační kód – jedinečný kód vygenerovaný správcem daně, potvrzující zaevidování dané tržby (stejně jako kód JIR uvedený na účtence v Chorvatsku)
- daňové identifikační číslo poplatníka
- označení provozovny, ve které je tržba uskutečňována
- označení pokladny, na kterém je tržba evidována
- pořadové číslo účtenky
- datum a čas vystavení účtenky
- celková částka tržby
- bezpečnostní kód poplatníka
- údaj, zda je tržba evidována v běžném nebo ve zjednodušeném režimu

Doklad s těmito náležitostmi je ekonomický subjekt povinen vystavit zákazníkovi. V zákoně o evidenci tržeb však není uvedena forma, ve které by tento doklad měl být předán (na rozdíl od Chorvatska, kde je povinnost účtenku předat zákazníkovi v tištěné formě). Účtenka tedy může být vytištěna, ale taktéž může být předána elektronicky (například na příslušný e-mail) nebo vypsána ručně. Jedinou podmínkou je, že musí obsahovat všechny výše uvedené náležitosti.

Kromě fiskálního identifikačního kódu, jsou všechny výše zmíněné údaje i předmětem datové zprávy, kterou jsou podnikatelé povinni zasílat. Datovou zprávou může být zasíláno ještě více údajů, ty jsou však specifické, protože nevznikají automaticky u všech subjektů elektronické evidence. Mezi tyto údaje (uvedené v paragrafu 19, odstavec 2) patří:

- celková částka plateb určených k následnému čerpání nebo zúčtování
- celková částka plateb, které jsou následným čerpáním či zúčtováním
- daňové identifikační číslo poplatníka, který pověřil k evidování dané tržby druhého poplatníka – toto pověření k evidování tržby upravuje paragraf 9, pověřením se poplatník nezbavuje odpovědnosti za důsledky plynoucí z porušení ZoET
- pro plátce daně z přidané hodnoty pak plyne povinnost zasílat údaje o základu daně z přidané hodnoty a příslušnou sazbu daně

6.2.3 Princip online evidence

Jak již bylo zmíněno, systém online evidence plánovaný pro Českou republiku je totožný se systémem, který již funguje v Chorvatsku a je detailně popsán v kapitole 6.1.3. Subjekt podléhající elektronické evidenci tržeb je tedy povinen mít internetové připojení, příslušný software a certifikát, který slouží k autentizaci datových zpráv.

K získání certifikátu je nejdříve potřeba zažádat o poskytnutí autentizačních (přihlašovacích) údajů, které umožní vstup do portálu správce daně a následné získání potřebného certifikátu. Žádost o autentizační údaje je nutné podat nejpozději před přijetím první evidované tržby. Jak je uvedeno v paragrafu 13 ZoET, tyto

údaje lze získat osobně na finančním úřadě nebo v případě, že má daňový subjekt datovou schránku, lze o tyto údaje zažádat prostřednictvím webového portálu správce daně. Autentizační údaje budou zaslány do datové schránky subjektu. V zákoně je taktéž uvedeno, že tyto údaje lze získat i v předstihu a to nejdříve 4 měsíce před nabytím účinnosti zákona. V případě, že by zákon o evidenci tržeb nabyt účinnost 1. prosince 2016, bylo by možné o autentizační údaje zažádat od 1. srpna 2016. Cena získaného certifikátu je v Chorvatsku 60 HRK (tedy asi 216 Kč) ročně. V tomto případě se však Česká republika Chorvatskem neinspirovala, protože certifikáty bude Finanční správa poskytovat zdarma.

V případě, že nastanou problémy a nelze datovou zprávu odeslat (například přerušení internetového připojení, či jeho výrazné zpomalení), vystaví prodávající účtenku zákazníkovi bez fiskálního identifikačního kódu. Všechny účtenky takto vystavené pak musí být do úložiště daňové správy odeslány dodatečně a to do 48 hodin. Zařízení podporující elektronickou evidenci by měla automaticky tyto doklady odeslat ihned po opětovném navázání spojení s úložištěm (E-tržby.cz, 2016).

Tržby lze evidovat taktéž ve zjednodušeném režimu. V tomto případě prodávající není povinen na účtence uvést fiskální identifikační kód a datovou zprávu s informacemi o účtence je správci daně povinen odeslat do pěti dnů od vystavení účtenky. V tomto režimu mohou být evidovány pouze zboží a služby poskytovány na palubě dopravních prostředků při pravidelné hromadné přepravě osob. Taktéž lze tímto způsobem evidovat tržby v případě, že běžný způsob evidence není možný nebo ve velké míře ztěžoval běžný chod firmy. V tomto případě správce daně rozhoduje konkrétně na základě žádosti podané poplatníkem o možnost evidence v zjednodušeném rozsahu.

6.2.4 Účtenková loterie

Jedná se o nástroj, který by měl podpořit správné fungování elektronické evidence tržeb. Jak konkrétně by mohla tato loterie v České republice probíhat, zatím není jasné. V zahraničí je tato loterie doprovázena i problémy (například po nějaké době zájem o loterii upadá). Jak zmiňuje Ministerstvo financí, pokud tato loterie zavedena bude, bude se spíše jednat o loterie nahodilé či nějak tematické (Finanční správa, 2016). Navíc názory občanů, asociací i politiků na celkový přínos loterie jsou v otázce velmi rozporuplné (Tůma, 2015).

6.2.5 Kontrola a dodržování

Maximální možná výše uložených pokut za porušení zákona o evidenci tržeb jsou v porovnání s Chorvatskem několikanásobně nižší. Zatímco v Chorvatsku je za porušení zákona možné uložit pokutu až ve výši 1,8 mil. Kč, v České republice je tato částka méně než třetinová (500 000 Kč). ZoET vymezuje v paragrafu 29 konkrétní případy, v kterých dochází k porušení zákona, a taktéž přímo určuje maximální

možnou výši pokuty za daný přestupek. Výše zmíněnou sankci až ve výši 500 000 Kč lze uložit v případě, že subjekt evidenci zmaří nebo výrazným způsobem ztíží, neodešle datovou zprávu správci daně či nevystaví účtenku za uskutečněnou tržbu. Pokutu do výše 50 000 Kč lze pak uložit v případě, že podnikatel neumístí informační oznámení nebo s autentizačními údaji zachází tak, že by mohlo dojít k jejich zneužití.

Původně byla v zákoně navržena taktéž povinnost zákazníka převzít účtenku. Na rozdíl od Chorvatska však nebyla za její porušení stanovena sankce. Nicméně na základě mnoha připomínek tato povinnost ze zákona úplně vypadla. Je tedy na rozhodnutí zákazníka, zda si účtenku převezme či nikoliv (Finanční správa, 2015).

7 Analýza připravenosti MSP na zavedení EET

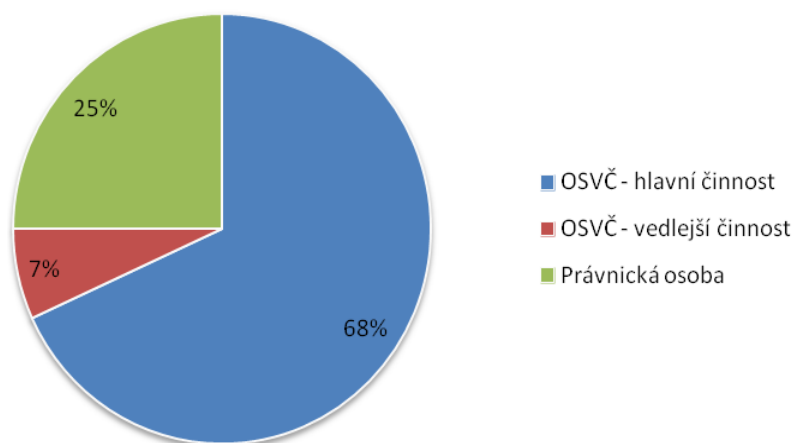
Analýza celkové připravenosti ekonomických subjektů na zavedení elektronické evidence tržeb je provedena na základě výsledků z dotazníkového šetření. Struktura dotazníku stejně jako způsob oslovování potenciálních respondentů jsou podrobně rozebrány v metodice práce. Celkem bylo prostřednictvím e-mailů osloveno 1500 potenciálních respondentů. Dotazník vyplnilo a odeslalo 189 oslovených subjektů, což znamená návratnost 12,6 %. Vzhledem k tomu, že elektronické dotazování je způsob dotazování s průměrně nejnižší návratností, lze tuto návratnost považovat za vyhovující. Navíc na základě této nevýhody, kterou elektronické dotazníky mají, bylo záměrně zasláno takové množství dotazníků, aby zpětně získaný vzorek byl dostačující a mohly být vytvořeny relevantní závěry.

Získané odpovědi bylo nejdříve nutné očistit od odpovědí, které jsou pro tuto analýzu nevyhovující. Tato selekce byla provedena pomocí otázky č. 5 (Přijímáte hotovostní platby popřípadě platební karty?). Přestože dotazníky byly rozesílány s cílem, aby se dostaly především k subjektům, kterých se tato problematika týká, byly mezi e-maily zařazeny i takové subjekty, které na danou otázku odpověděly NE, a tedy byly automaticky z dalšího vyplňování vyřazeny. Těmito subjekty mohly být například internetové prodejny, které platby přijímají pouze platebním převodem. Z celkového počtu se jednalo o 10 odpovědí.

Analýza připravenosti podnikatelských subjektů bude probíhat pro malé a střední podniky, zvláštní pozornost bude věnována zejména podnikům drobným, tedy s méně než deseti zaměstnanci. To z toho důvodu, že právě tyto podniky se v České republice vyskytují nejčastěji a pro ekonomiku státu jsou velmi důležité. V rámci dotazníkového šetření byla položena otázka č. 2 (Kolik máte zaměstnanců?). Dotazování, kteří odpověděli, že mají více než 250 zaměstnanců, budou taktéž z dalšího rozboru vyřazeni, protože je zde překročeno jedno z kritérií, při kterých by podnik mohl být definován jako malý nebo střední a je tedy velká pravděpodobnost, že tyto podniky by mohly být kategorizovány jako podniky velké, což opět není pro tuto práci vyhovující. Celkem se jedná pouze o 3 případy. Za zmínku stojí, že odpovědi u těchto subjektů byly téměř totožné, tedy se zavedením elektronické evidence tržeb souhlasí a již se na tuto změnu připravují. Technické vybavení v těchto firmách je vyhovující – vlastní pokladny, které mají možnost připojení k internetu, poskytovatel pokladny nabízí aktualizaci softwaru (tak aby podporoval EET) zdarma a mají zavedeno připojení k internetu. Tudíž jejich náklady na zavedení budou nulové. Odpovědi těchto podniků zvyšují předpoklad, že kladný vztah k zavedení elektronické evidence tržeb budou mít zejména větší podniky, jejichž technické zázemí je modernější, a tudíž je pro zavedení tohoto opatření vyhovující.

7.1 Základní informace o respondentech

Z elektronického dotazování bylo získáno 176 odpovědí, což je stále dostačující počet vzhledem k počtu odeslaných dotazníků. Jak je již uvedeno v metodice práce, první čtyři otázky byly koncipovány tak, aby přinesly základní povědomost o daném subjektu. Rozdělení subjektů dle právní formy podnikání lze vidět na obrázku č. 13.

Obr. 13 Rozdělení respondentů dle právní formy podnikání
Zdroj: vlastní zpracování

Tři čtvrtiny dotazovaných jsou fyzickými osobami podnikajícími dle živnostenského zákona, přičemž 68 % z nich nemá jiné podnikání či zaměstnání. Čtvrtina dotazovaných jsou právníckými osobami. Toto rozložení respondentů mezi fyzické a právnícké osoby navíc plně koresponduje s celkovým rozdělením podnikatelských subjektů v rámci ČR.

Vzhledem k tomu, že právě tři čtvrtiny dotazovaných podnikají na základě živnosti, lze předpokládat, že se od tohoto faktu bude odvíjet i počet zaměstnanců, který bude u OSVČ spíše nižší. Tento předpoklad si lze ověřit v tabulce č. 10. Téměř 70 % dotazovaných nezaměstnává více než 5 osob, asi 23 % nemá žádné zaměstnance. Na základě počtu zaměstnanců lze usoudit, že téměř 95 % respondentů jsou malí podnikatelé, přičemž asi dvě třetiny z nich jsou dokonce drobní podnikatelé. Návratnost dotazníků u podniků s počtem zaměstnanců mezi 50 – 250 byla velmi nízká, pouhých 5 %. Důvod této nízké návratnosti spatřuji právě v obavách o anonymitu uvedených informací, což potvrzují i zpětné e-maily od některých větších oslovených podniků, které se omlouvaly, že se jedná o interní data dané společnosti, které nemohou poskytnout. Přestože v průvodním e-mailu bylo napsáno, že dotazník je zcela anonymní a taktéž byla uvedena informace, že data budou sloužit pouze pro akademické účely, tedy zpracování diplomové práce, některé subjekty to zřejmě nepřesvědčilo a rozhodly se dotazník z důvodu opatrnosti o své vnitřní informace neposkytnout.

Tab. 10 Počet zaměstnanců připadajících na konkrétní právní formu

Právní forma	Počet zaměstnanců					
	0	1-5	6-10	11-25	26-50	51-250
OSVČ - hlavní činnost	35	60	17	6	1	1
OSVČ - vedlejší činnost	5	5	0	2	0	0
Právnícká osoba	0	13	8	7	9	7
Celkový součet	40	78	25	15	10	8

Zdroj: vlastní zpracování

Velmi podstatnou informací pro další práci je výše ročních tržeb. Dle tohoto údaje je možné posuzovat přístup k zavedení elektronické evidence tržeb, kvalitu technického vybavení firmy, a také zjistit informaci, zda je společnost plátcem daně z přidané hodnoty či nikoliv. Procentuální vyjádření respondentů určující výši jejich tržeb je uvedeno v tabulce č. 11.

Tab. 11 Rozložení respondentů dle výše ročních tržeb

Výše ročních tržeb	Počet respondentů	Podíl na celku
Do 100 000 Kč	8	4,5 %
100 001 - 350 000 Kč	9	5,1 %
350 001 - 750 000 Kč	19	10,8 %
750 001 - 1 000 000 Kč	19	10,8 %
1 000 001 - 5 000 000 Kč	64	36,4 %
5 000 001 - 10 000 000 Kč	20	11,4 %
Více než 10 000 000 Kč	37	21,0 %

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě výše ročních tržeb respondentů lze říci, že téměř 70 % z nich jsou plátcem daně z přidané hodnoty, neboť překračují limit pro registraci, který je v současné době 1 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že v návrhu novely zákona o DPH z roku 2014 bylo zařazeno snížení registračního limitu na 750 000 Kč, byla tato hranice do dotazníku uvedena. Pokud by v daném roce tato část novely byla schválena, povinnost být plátcem DPH by se dotýkala dalších 11 % respondentů.

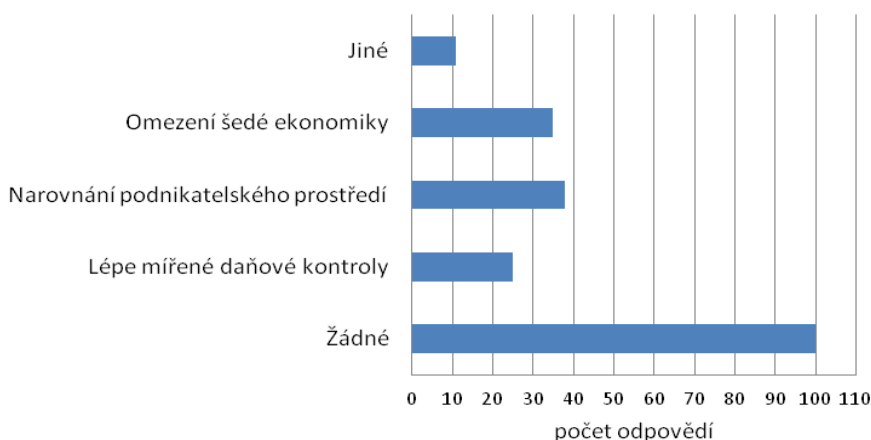
Tržby do 100 000 Kč má 5 % subjektů. To znamená, že měsíční tržby nepřevyšují 8 333 Kč. Všechny tyto subjekty podnikají na základě živnosti, přičemž polovina z nich má živnost jako vedlejší činnost, druhá polovina jako činnost hlavní. Zajímavostí je, že tito respondenti se nachází pouze v prvních dvou věkových kategoriích, tedy žádný z nich nemá více než 35 let. Na základě této informace se domní-

vám, že by se mohlo jednat o mladé začínající podnikatele anebo ženy na mateřské dovolené, a proto nelze dle mého názoru říci, že by tyto výsledky naznačovaly možné krácení příjmů.

7.1.1 Vztah respondentů k EET

Z médií je patrné, že názory na prospěšnost zavedení elektronické evidence tržeb se velmi odlišují, a to nejen v politické sféře, ale také u podnikatelů samotných. V rámci dotazníkového šetření tedy byly kladeny i otázky týkající se vztahu respondentů k této problematice.

Z výsledků průzkumu vyplynulo, že všichni dotazovaní vědí, co elektronická evidence je, avšak na její zavedení se již připravuje pouze necelých 29 % dotazovaných. Zbytek oslovených podnikatelů zatím vůbec tento problém neřeší. Vzhledem k tomu, že tento dotazník byl záměrně zaslán až v době, kdy schválení zavedení EET již bylo docela pravděpodobné, nelze tento nezáměr podnikatelů přisuzovat tomu, že by snad nepředpokládali, že tento zákon vstoupí v platnost. Dle mého názoru je důvodem to, že většina dotazovaných vůbec se zavedením tohoto opatření nesouhlasí. Svůj nesouhlas s tímto plánovaným opatřením vyjádřilo téměř 68 % respondentů. Kladně se vyjádřilo 19 % podnikatelů a 13% je jedno, zda EET bude či nebude zavedeno. Vzhledem k převažujícímu negativnímu názoru bylo možné očekávat i odpověď na možné přínosy plynoucí ze zavedení tohoto opatření.

Obr. 14 Přínosy plynoucí ze zavedení EET
Zdroj: vlastní zpracování

Četnost jednotlivých odpovědí je uvedena na obrázku č. 14. Někteří respondenti zvolili možnost uvést jiný přínos, který nebyl v nabízených odpovědích. Všichni tito respondenti nesouhlasí se zavedením EET, a tudíž jejich vložené odpovědi nejsou přínosy, ale spíše další zápory, která dle jejich názoru toto opatření bude mít (například vyšší administrativní a finanční zátěž či likvidace malých obchodů). Někteří respondenti v zavedení EET i přes jejich osobní nesouhlas nějaké přínosy vidí, a to

v největší míře lépe mířené daňové kontroly. Nicméně, jak již bylo v práci zmíněno, v České republice je počet daňových kontrol připadajících na jeden ekonomický subjekt velmi tristní. Domnívám se, že pro správné fungování elektronické evidence tržeb bude vyšší frekvence kontrol naprosto nezbytným opatřením. Zůstává však otázkou, zda opravdu budou díky EET kontroly efektivněji mířeny a budou tak dopadány nekalé podnikající subjekty anebo zda to povede pouze k vyšším nákladům na mzdy státních zaměstnanců, kteří budou kontroly provádět.

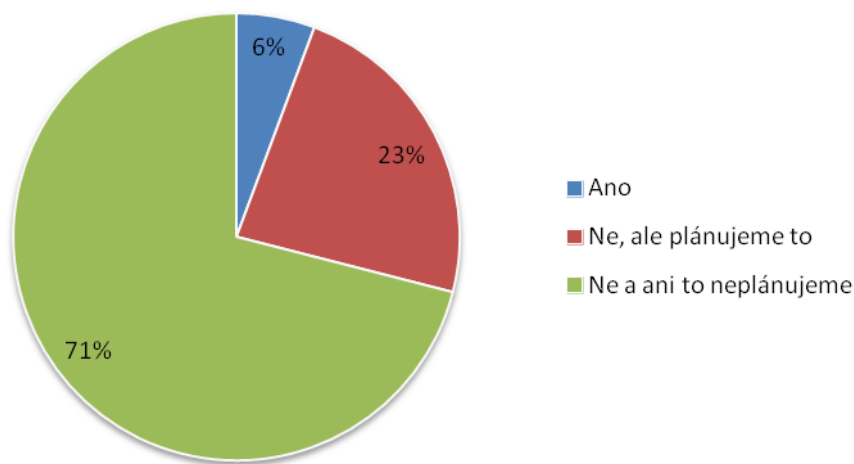
Výsledky získané z elektronické evidence jako takové mohou poukázat například na podezřele velkou míru stornovaných prodaných produktů, která by mohla znamenat snahu subjektu o krácení tržeb. Nepředpokládám však, že takových případů by bylo mnoho, protože subjekty, které budou chtít své tržby krátit, budou dělat všechno proto, aby neposlaly takové údaje, které by mohly dát podezření na nějaký problém. Naopak se domnívám, že právě z obavy, že kvůli stornovaným částkám bude činnost podnikatelů považována za podezřelou, se budou podnikatelé více bát tento úkon provádět, aby na sebe zbytečně finanční správu neupozorňovali. Přestože subjekt podniká poctivě a nemá co skrývat, obavy že při případné kontrole bude nalezen problém, jsou přirozené, a tak budou dělat vše proto, aby se kontrole vyhnuli. To by pak mohlo dopadnout zejména na zákazníky. Storno naúčtované částky se totiž týká například reklamací. Její kladné vyřízení by tak mohlo být ještě obtížnější než v současnosti.

Finanční úřad bude moci také na základě označení provozovny porovnávat díky EET tržby daňových subjektů nacházejících se ve stejné lokalitě a provozujících stejnou činnost. V případě, že u jednoho subjektu budou tržby výrazně nižší, může to být důvod pro cílenou daňovou kontrolu. Avšak i v tomto případě se nemusí nutně jednat ihned o daňový podvod. Je totiž možné, a to dle mého názoru zejména na vesnicích u drobných podnikatelů, že například jeden obchod s potravinami má tržby daleko vyšší než obchod vedle, do kterého lidé nechodí tak často (například proto, že je dál nebo že se u něj nedá zaparkovat).

Myslím si, že bez dostatečného množství náhodných kontrol provedených přímo v místech provozoven se pravděpodobnost, že elektronická evidence tržeb bude stoprocentně fungovat a povede i k narovnání podnikatelského prostředí, velmi snižuje.

Téměř stejný počet respondentů uvedlo jako přínos kromě narovnání podnikatelského prostředí i omezení šedé ekonomiky. Vzhledem k tomu, že šedá ekonomika vzniká a priori v nelegálním zaměstnávání, k jejímu výraznému snížení dle mého názoru elektronická evidence tržeb nepřispěje. Navíc se daří dlouhodobě podíl šedé ekonomiky na národním hospodářství dlouhodobě snižovat, takže vliv EET na ni nebude jednoduché určit ani poté, co bude již tato evidence plně fungovat. To lze navíc pozorovat i v Chorvatsku. Šedá ekonomika sice taktéž klesá, avšak její pokles je dlouhodobý, tudíž nelze určit do jaké míry způsoben zavedením fiskalizace.

Na téma elektronické evidence tržeb jsou pořádána školicími středisky i různá školení. V rámci nich jsou poskytovány základní informace o systému, a některé důležité části příslušného zákona. Školení obecně jsou u některých podnikatelů naprosto nezbytná (například daňoví poradci, účetní,...), u jiných pak nemusí hrát významnou roli (například prodejny potravin a jiné). Nicméně školení o elektronické evidenci tržeb se vztahuje k velkému množství podnikatelů a domnívám se, že by pro všechny byl velkým přínosem. Proto byla respondentům položena otázka, zda již nějaké školení na danou problematiku absolvovali nebo se chystají absolvovat.

Obr. 15 Vztah respondentů ke školení týkajících se EET
Zdroj: vlastní zpracování

Jak vyplývá z obrázku č. 15, více než 70 % respondentů žádná školení neplánuje. Jedná se opět ve velké míře o ty, kteří se zavedením EET nesouhlasí. Je sice pravdou, že toto školení bude pro firmu znamenat další náklady, avšak v rámci dotazníkového šetření jsem zjistila, že někteří podnikatelé vlastně vůbec netuší, jak přesně bude EET probíhat nebo zda se jich bude týkat. Jednalo se například o osloveného respondenta, který se domníval, že se ho EET týkat nebude, protože není plátcem DPH či respondenta, který řešil, jakým způsobem bude u „těchto pokladen“ účtovat. Domnívám se, že tento jejich velký nedostatek informací by mohl způsobit v okamžiku, kdy opatření začne platit, velké problémy (například že si podnikatel bude myslet, že pro něj EET neplatí). Tím by pak vznikly i zbytečné komplikace Finanční správě. Velmi důležitá je tedy dle mého názoru dostatečná a včasná informovanost všech subjektů, kterých se bude EET týkat a vzhledem k tomu, že se jedná o opatření povinné, zaváděné státní správou, měl by se o tuto důkladnou informovanost postarat právě stát.

7.2 Analýza podniků

V rámci šetření byly položeny otázky týkající se základního technického vybavení podniků nutného pro fungování EET, očekávaných nákladů na zavedení tohoto opatření i očekávané důsledky, které opatření přinese. Taktéž budou provedeny výpočty pro zjištění možných souvislostí a vztahů mezi některými otázkami. Předpokladem je, že podniky s vyšším počtem zaměstnanců, tedy hlavně střední podniky budou na zavedení EET lépe připraveny, tedy že budou mít lépe vybavené pokladny či kvalitní připojení k internetu.

7.2.1 Technické vybavení

Technickým vybavením nezbytným pro správné fungování EET je pokladna, případně alespoň chytrý telefon. Stejně tak je nutné mít v provozovně stabilní připojení k internetu. Proto právě na tyto dva problémy byly otázky směřovány. Vzhledem k tomu, že byly osloveny maloobchodní prodejny, dalo by se předpokládat, že zde nebude velký počet prodejen, které by vůbec nedisponovaly pokladnou.

Z odpovědí vyplynulo, že bezmála 20 % respondentů pokladnu vůbec nemá. Zbýlých 80 % pokladnu vlastní, a proto jim byla položen dotaz, o jakou pokladnu se jedná. Snahou nebylo zjistit značku pokladny, nýbrž opět stav pokladny vzhledem k možnému plynulému přechodu na EET. Respondentům byly nabídnuty možnosti, z kterých vybrali odpovídající jejich typu pokladny. Četnosti jednotlivých typů pokladen lze vidět v tabulce č. 12.

Tab. 12 Četnost jednotlivých typů pokladny

Vaše pokladna (prosím, vyberte všechny odpovídající):	
Má možnost připojení k internetu, Má možnost tisku daňových dokladů	55
Má možnost připojení k internetu, Nemá možnost tisku daňových dokladů	3
Nemá možnost připojení k internetu, Má možnost tisku daňových dokladů	56
Nemá možnost připojení k internetu, Nemá možnost tisku daňových dokladů	21
Nevím	6
Celkový součet	141

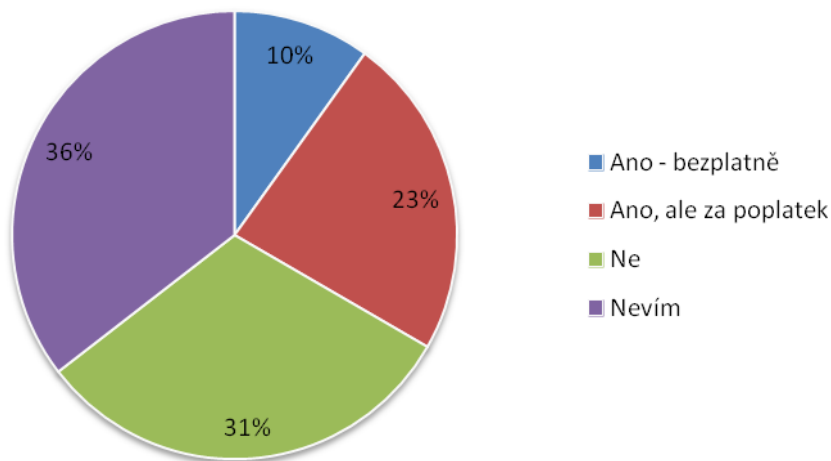
Zdroj: vlastní zpracování

Velmi důležité je kritérium, zda je možné danou pokladnu připojit k internetu, protože právě to je základem pro fungování EET. Možnost tisku daňových dokladů nezbytně nutná není, protože povinnost vydat účtenku zákazníkovi v tištěné podobě podnikatel mít nebude. Nicméně pro maloobchodní prodej (zejména pro potraviny, či jiné prodejny s vyšší frekvencí pohybu zákazníků) je jiné vystavování účtenek asi nemyslitelné, protože právě tištěná podoba je nejrychlejším způsobem.

Bohužel se to projeví ve vyšších nákladech jak na zavedení, tak na následný provoz EET.

Z výsledných odpovědí na otázku týkající se stavu pokladen v dané provozovně lze říci, že pouze 31 % respondentů má pokladnu, kterou nebude s největší pravděpodobností potřebné vyměnit, pouze bude potřebné aktualizovat software. Zbýlých 69 % buď pokladnu vůbec nemá, nebo pokladnu má, ale není možné ji připojit k internetu, což je ve výsledku pro zavedení EET stejná výchozí situace, jako kdyby pokladnu daný podnik vůbec neměl, protože stejně bude muset pořizovat novou. Někteří respondenti dokonce vůbec netuší, zda jejich pokladna má možnost připojení k internetu či možnost tisku daňových dokladů. Tato neznalost je velmi těžko představitelná. Navíc se nejedná pouze o respondenty, u kterých by jejich průměrný věk zaměstnanců byl vyšší, tudíž by nemuseli být s technologiemi až tak dobře obeznámeni. Jedná se o respondenty napříč všemi věkovými kategoriemi.

Přestože všichni respondenti, kteří se počtem zaměstnanců řadí mezi střední podniky, mají ve svých provozovnách pokladnu a vždy ve většině případů jak s možností tisku daňových dokladů, tak i s připojením k internetu, po provedení korelační analýzy mezi typem pokladny a velikostí podniku dle počtu zaměstnanců, se na základě vypočteného korelačního koeficientu ($r = 0,297$) dá hovořit pouze o nízké až střední pozitivní závislosti. Neznamená to tedy určitě, že větší podniky by na zavedení EET byly lépe připraveny, nicméně určitou pozitivní závislost zde sledovat lze.

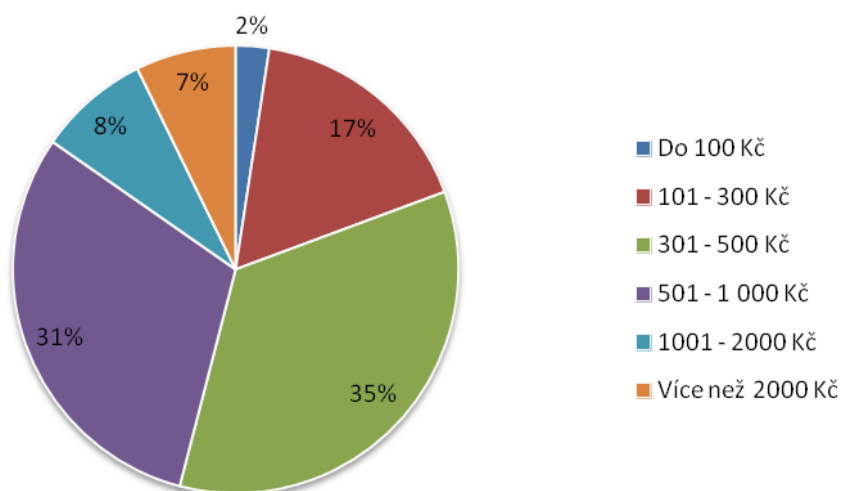
Obr. 16 Možnost přechodu na EET
Zdroj: vlastní zpracování

Jak je uvedeno na obrázku č. 16, asi třetina respondentů vůbec neví, zda jejich poskytovatel pokladny nabízí přechod na elektronickou evidenci tržeb. Tuto neznalost podnikatelů bych prisuzovala zejména jejich celkovému nezájmu o danou problematiku. Domnívám se, že tento nedostatek by mohly vyplnit právě společnosti poskytující pokladny. Takto podnikajících subjektů je v ČR velké množství, a proto

by mělo být v jejich zájmu snažit se přetáhnout potenciálního zákazníka například právě tím, že mu nabídne řešení, aniž by musel podnikatel sám něco zjišťovat. Jak jsem již zmiňovala, nezájem podnikatelů o jakékoliv konání je poměrně vysoký, tudíž by se měly společnosti poskytující pokladny více starat o své současné i potenciální nové klienty, kterých bude velké množství.

Jak jsem již zmiňovala výše, právě v maloobchodech jsem očekávala, že technická úroveň pokladen bude vyšší, což se bohužel nepotvrdilo. Tímto se náklady na zavedení elektronické evidence tržeb budou samozřejmě zvyšovat. Navíc nejlevnější řešení ve formě chytrých telefonů není například pro prodej potravin dle mého názoru schůdné řešení.

Co se týká internetového připojení, jedná se taktéž o velmi diskutovanou problematiku. Dokonce si dovoluji tvrdit, že problém internetového připojení řešilo více podnikatelů i politiků než například problém nevyhovujících pokladen. Výsledky dotazníkového šetření tedy byly docela překvapující, protože 70 % respondentů již má ve své provozovně zavedeno připojení k internetu a pouze 30 % internet zaveden nemá. V čem se společnosti, které již internetem ve své provozovně disponují, liší, jsou měsíční náklady, které za něj platí.

Obr. 17 Měsíční náklady respondentů na internetové připojení
Zdroj: vlastní zpracování

Pomocí korelační analýzy byla zjišťována závislost mezi cenou internetového připojení a průměrnými ročními tržbami, které podnik má. Vypočtený korelační koeficient ve výši 0,529 poukazuje na podstatnou pozitivní závislost mezi těmito proměnnými. Vzhledem k tomu, že obsah odesílaných dat v rámci EET by měl být co do velikosti naprosto minimální, nemělo by zavedení EET nijakým způsobem narušit tuto strukturu. To znamená, že subjekty, které již mají zavedeno připojení k internetu, by nemusely nic měnit, nemusely by si pořizovat dražší internetové balíčky obsahující vysokorychlostní internet. Nicméně lze předpokládat, že u nižších

nákladů na internet bude i nižší rychlost připojení, které může znamenat vyšší dobu odezvy od úložiště daňové správy. V případě, kdy by tržby obchodu byly přímo úměrné počtu zákazníků, by vyšší doba odezvy nemusela činit velký problém. Jedná se však pouze spekulace. Navíc nejlevnější připojení k internetu bude dle mého názoru mít vyšší frekvenci výpadků, což bude pro EET problémové, takže si myslím, že podnikatelé raději upřednostní vyšší rychlost internetu, i když by jim za stávajících podmínek postačovala rychlost nižší. Je tedy možné, že se náklady zvýší právě u podnikatelů s nižším obratem, to znamená, že oproti větším podnikatelům budou relativní náklady na zavedení EET samozřejmě o dost vyšší.

Stejně jako u typu pokladny, i u výše měsíčních nákladů na internetové připojení byla provedena korelace, přičemž proměnnou X tvořil počet zaměstnanců a proměnná Y zastupovala výši měsíčních nákladů na internet. V tomto případě vyšel korelační koeficient opět kladný, konkrétně ve výši 0,485. Mezi zmíněnými proměnnými tedy existuje závislost střední až téměř podstatná. Vyšší závislost než u typu pokladen se dá očekávat, protože velká provozovna bude mít vyšší nároky na rychlost internetového připojení než drobný podnikatel. Konkrétně u středních podniků se tyto náklady pohybují od 1000 Kč nahoru.

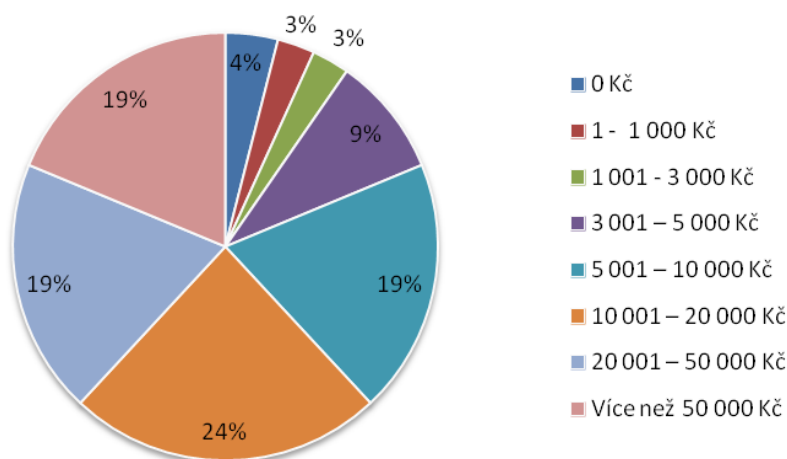
7.2.2 Analýza očekávaných nákladů

Respondentům bylo položeno celkem 5 otázek týkajících se nákladů, a to převážně na zavedení EET. Nejprve bylo zjišťováno, zda případné zvýšení nákladů nějakým způsobem ovlivní hospodářský výsledek podniku, potažmo tedy daň z příjmu. V případě totiž, že subjekty uplatňují své náklady procentem (tzv. paušální náklady), jakékoliv jejich skutečné zvýšení nijak neovlivní výsledný zisk. Výsledný podíl respondentů uplatňujících v rámci svého podnikání skutečné náklady byl téměř 89%. Vzhledem k tomu, že se jedná o maloobchodní prodejce, vyšší podíl skutečných nákladů nad paušálními byl očekávaný.

Další dvě otázky se týkaly nákladů očekávaných na zavedení a následný provoz EET. Tyto náklady budou podrobněji zkoumány. Bude zjišťována jejich závislost na jiných zvolených proměnných. Snahou této analýzy bude zjistit, zda podnikatelé mají alespoň nějaký základní povědomí, kolik je může EET stát.

Poslední dvě otázky se vztahují k výši nákladů, které by daný subjekt byl ochoten za zavedení a následný chod elektronické evidence tržeb zaplatit. Předpokladem je, že se bude jednat o náklady nižší, než jsou náklady očekávané. Domnívám se také, že v případech, ve kterých daný subjekt se zavedením tohoto nástroje nesouhlasí, bude volit v převážné většině, že není ochoten akceptovat ani minimální výši nákladů jak na zavedení, tak na následný provoz.

Vyjádření respondentů na výši očekávaných nákladů nutných k vynaložení na zavedení elektronické evidence tržeb je uvedeno na obrázku č. 18.

Obr. 18 Výše očekávaných nákladů na zavedení EET
Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze z obrázku vyčíst, přes 80 % podnikatelů neočekává, že by jejich náklady na zavedení EET byly nižší než 5 000 Kč. Jednorázová sleva na dani pro podnikatele fyzické osoby, kterou bude stát poskytovat, bude tedy pro mnohé jen symbolická. Navíc se týká pouze fyzických osob, právnické osoby tedy žádnou formu kompenzace neobdrží. Tato sleva na dani se bude dát uplatnit pouze do výše kladného rozdílu daně vypočtené pouze ze samostatné činnosti (tzn. příjmy spadající do § 7 zákona o dani z příjmu) a základní slevou na poplatníka. Naopak jiní (zejména drobní podnikatelé s nízkými tržbami) na tuto kompenzaci vůbec nedosáhnou, protože jejich vypočtená daň je nulová již po odečtení slevy na poplatníka. Všichni tito podnikatelé budou muset náklady zaplatit, avšak ne všichni budou dosahovat na kompenzaci. Domnívám se, že řešením by v tomto případě bylo, kdyby tato sleva fungovala stejně jako sleva na dítě. To znamená, že by částku 5 000 Kč bylo možné uplatnit ne pouze do výše kladného rozdílu, jak je zmíněno výše, ale v celé výši. Záporná částka by se stala „daňovým bonusem“, který by si podnikatel mohl od státu nárokovat. Dle mého názoru by tento způsob uplatnění slevy byl jakýmsi gestem státu a alespoň malou podporou zejména drobných podnikatelů, kterých je v ČR nejvíce. Taktéž si myslím, že by tato sleva měla být přístupná pro všechny podnikatele, na které se EET vztahuje, tedy i pro právnické osoby. V tomto případě by se mohlo jednat o jednorázovou odčitatelnou položku od základu daně. Vzhledem k tomu, že by se jednalo o odčitatelnou položku, výsledná daň by byla nižší pouze o 950 Kč. Pro stát by to tedy neznamenalo výraznou finanční zátěž a malí podnikatelé uvítají i sebemenší úlevu na dani z příjmu. Pro velké podniky by bylo i celých 5 000 Kč naprosto zanedbatelná částka.

Nyní se vrátím ke struktuře očekávaných nákladů na zavedení EET (otázka č. 15¹⁵ v dotazníku). Předpokladem je, že se jejich výše bude odrážet v několika jiných aspektech. Těmi jsou počet zaměstnanců (otázka č. 2¹⁶ v dotazníku), protože vyšší počet zaměstnanců značí větší firmu, která například bude určitě vlastnit více než jednu pokladnu a jak bylo i výše zjištěno, taková společnost bude mít i vyšší nároky na internetové připojení, které se taktéž promítá ve vyšší ceně. Dalším parametrem, který dle mého názoru souvisí s očekávanou výší nákladů na zavedení EET, je současný stav technického vybavení podniku, nutného pro zřízení a fungování evidence tržeb. Jak již bylo několikrát zmíněno, mezi takové vybavení patří pokladní zařízení, respektive jeho stav (v dotazníku otázka č. 10¹⁷ a následně č. 11¹⁸) a stav internetového připojení (otázka č. 19¹⁹).

Tab. 13 Závislost očekávaných nákladů na zavedení EET a vybraných proměnných

	<i>Otázky č. 2 a 15</i>	<i>Otázky č. 11 a 15</i>	<i>Otázky č. 19 a 15</i>
Vypočtený korelační koeficient	0,050	0,046	0,045

Zdroj: vlastní zpracování

Jednotlivá data byla převedena na číselná vyjádření tak, aby odpovídala předpokladům. Předpokládala jsem, že s růstem počtu zaměstnanců porostou i očekávané náklady. Tento důvod již byl zmíněn výše. U typu pokladen byl předpoklad vzájemné závislosti nastaven tak, že očekávané náklady budou v případě, že podnik disponuje pokladnou s možností připojení k internetu i s možností tisku daňových dokladů, nejnižší. Naopak nejvyšší náklady pak byly očekávány v případech, kdy podnik žádnou pokladnu nevlastní. Ve vztahu očekávaných nákladů a internetového připojení byl předpoklad zřejmý. V případě, že daný podnik nemá zavedeno připojení k internetu, budou se jeho očekávané náklady na zavedení elektronické evidence tržeb zvyšovat. Výsledné korelační koeficienty u všech zkoumaných závislostí vyšly sice kladné, což znamená, že vztahy mezi danými veličinami byly předpokládány správně. Nicméně, vypočtené koeficienty jsou ve všech třech případech zjišťování velmi nízké, což naznačuje, že závislost zde není žádná.

¹⁵ znění otázky: Jaké očekáváte celkové náklady na zavedení elektronické evidence tržeb ve Vaší firmě (např. pořízení pokladny, software,...)?

¹⁶ znění otázky: Kolik máte zaměstnanců?

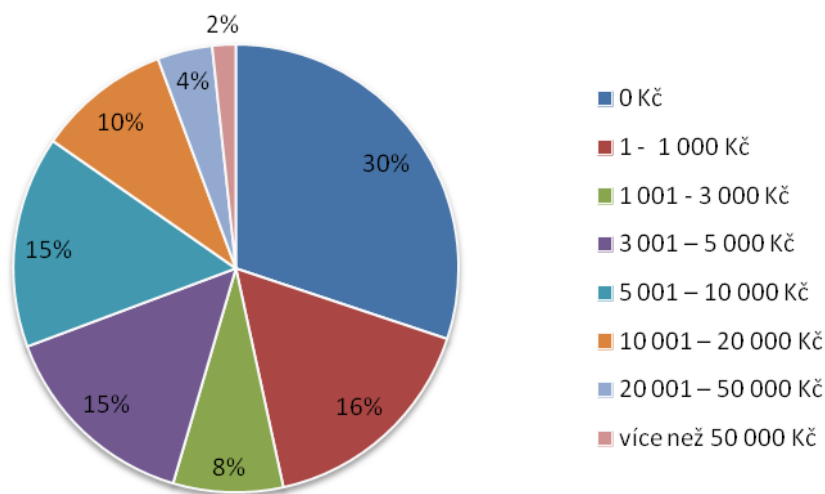
¹⁷ znění otázky: Máte ve své provozovně pokladnu?

¹⁸ znění otázky: Vaše pokladna (prosím, vyberte všechny odpovídající) – možnost volby více odpovědí

¹⁹ znění otázky: Máte ve své provozovně zavedeno připojení k internetu?

Důvodem těchto výsledků je dle mého názoru právě postoj podnikatelů k elektronické evidenci tržeb jako k celku. Jak již bylo zmíněno, většina podnikatelů s tímto nástrojem nesouhlasí, což pravděpodobně ovlivňuje jejich chování. Je zřejmé, že si podnikatelé své možné skutečné náklady na toto opatření nezjistili a automaticky předpokládají, že je to bude stát velké množství finančních prostředků. Na základě těchto výsledků tedy byla provedena ještě další korelační analýza. Byla zjišťována vzájemná závislost mezi očekávanými náklady na zavedení EET a postojem, jaký respondent k tomuto opatření má. Předpokládala jsem, že v případě, že bude mít subjekt negativní postoj k elektronické evidenci tržeb, uvede očekávané náklady vysoké a na druhou stranu ten, kdo se zavedením souhlasí, bude očekávat náklady nízké. V tomto případě byl vypočítán korelační koeficient 0,312. Na jeho základě lze říci, že mezi těmito dvěma proměnnými je závislost střední. Přestože výše vypočteného koeficientu není nijak závratná, v porovnání s korelačními koeficienty vypočtenými v tabulce č. 13 je tato závislost vysoká.

Co se týká nákladů, které by byly ekonomické subjekty ochotny akceptovat, jak již bylo předesláno a obrázek č. 19 to potvrzuje, nejvíce subjektů uvedlo, že nejsou ochotni akceptovat žádné náklady. To samozřejmě opět koresponduje s negativním postojem subjektů k tomuto opatření.

Obr. 19 Výše akceptovatelných nákladů na zavedení EET
Zdroj: vlastní zpracování

Nicméně, i pro tyto náklady byla provedena důkladnější analýza a byl určován vztah k jiným veličinám. Opět pomocí korelační analýzy byla zjišťována závislost mezi maximálními náklady, které je subjekt ochoten za zavedení elektronické evidence tržeb akceptovat (otázka č. 17²⁰) a stejnými otázkami, jako v případě analýzy

²⁰ znění otázky: Jaké maximální náklady na zavedení elektronické evidence tržeb byste byli ochotni akceptovat?

zy očekávaných nákladů na zavedení EET. Výsledné korelační koeficienty jsou uvedeny v tabulce č. 14.

Tab. 14 Závislost max. akceptovaných nákladů na zavedení EET a vybraných proměnných

	<i>Otázky č. 2 a 17</i>	<i>Otázky č. 11 a 17</i>	<i>Otázky č. 19 a 17</i>
Vypočtený korelační koeficient	0,396	0,054	0,090

Zdroj: vlastní zpracování

Všechny vypočtené korelační koeficienty vyšly lépe, než v předchozím případě. Největší nárůst závislosti lze pozorovat v případě vztahu k počtu zaměstnanců. V tomto případě již lze říci, že existuje střední závislost mezi náklady, které je ochoten respondent zaplatit a počtem zaměstnanců, které ve své firmě zaměstnává. Zde se potvrzuje úvaha, že větší společnosti nejen že budou muset, ale jsou ochotny do zavedení elektronické evidence tržeb investovat více finančních prostředků. U dalších dvou veličin však opět nelze o závislosti mluvit, přestože vyšel korelační koeficient v porovnání s očekávanými náklady o něco málo vyšší, i tak se nedá o závislosti hovořit. Jak již ale bylo výše popsáno, v rámci této otázky se opět projevil ve velké míře vztah respondentů k problematice, kdy 30 % z nich odpovědělo, že nejsou ochotni akceptovat žádné náklady. Nemyslím si totiž, že by pro každého jednoho respondenta, který zvolil tuto odpověď, byl i sebemenší další finanční výdej nemožný, protože by znamenal naprostou destrukci jeho podnikání. Stejně jako v předešlém případě byl tedy zjištěn i vztah mezi náklady, které jsou schopni respondenti akceptovat a postojem, který k EET mají (v dotazníku otázka č. 7). Na základě tohoto výpočtu byla zjištěna opět střední závislost (korelační koeficient = 0,366), takže domněnka, že respondenti opět nereagují objektivně, byla potvrzena.

Rozhodla jsem se tedy zjistit, zda odstranění těchto, dle mého názoru méně objektivních odpovědí, povede k lepším výsledkům a bude možné určit závislosti mezi danými proměnnými. Výsledky jsou uvedeny v tabulce č. 15.

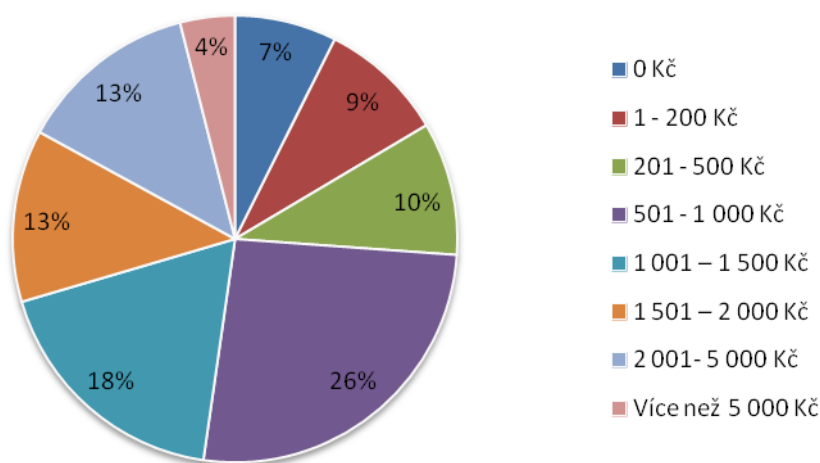
Tab. 15 Závislost max. akceptovaných nákladů na zavedení EET a vybraných proměnných po úpravě dat

	<i>Otázky č. 2 a 17</i>	<i>Otázky č. 11 a 17</i>	<i>Otázky č. 19 a 17</i>
Vypočtený korelační koeficient	0,512	0,131	0,212

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě vypočtených korelačních koeficientů lze usoudit, že odstranění extrémních hodnot bylo správným řešením, protože u všech zkoumaných vztahů došlo ke zvýšení jejich závislosti. To, že došlo k alespoň částečnému odstranění vlivu postoje k dané problematice, lze taktéž potvrdit opět vypočteným korelačním koeficientem, který se snížil na 0,272 (zjišťování závislosti mezi daty získanými z otázky č. 7²¹ a z otázky č. 17).

Lze tedy říci, že výše akceptovaných nákladů se nejvíce odvíjí od velikosti podniku, závislost je zde podstatná. Zavedení EET sice s velkou pravděpodobností bude pro velké podniky nákladnější, nicméně tyto podniky jsou i ochotny více do zavedení investovat. Co se týká vztahu maximálních akceptovaných nákladů na zavedení EET a technickým vybavením podniku, jedná se sice o závislost vyšší, než ve všech předchozích případech, avšak oproti očekávání je stále velmi nízká.

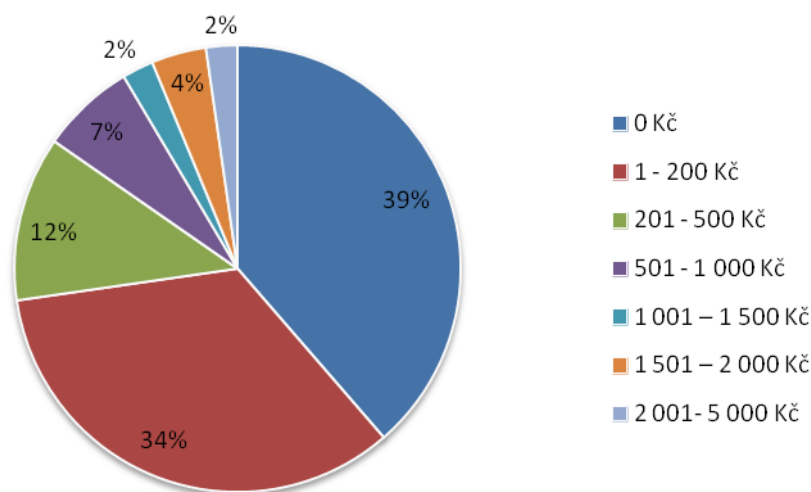
Obr. 20 Očekávané měsíční náklady na provoz EET

Zdroj: vlastní zpracování

Stejně tak byly respondentům položeny otázky

internetového připojení a případné měsíční poplatky za provoz softwaru, který je nutné k evidenci tržeb mít. Nejvíce respondentů očekává tyto měsíční náklady v rozmezí 500 – 1 000 Kč. Jedná se především o drobné podniky. Nulové náklady na provoz očekává 7 % respondentů. Téměř v 85 % jsou to podniky, které již mají připojení k internetu delší dobu, a proto tyto náklady nepočítají jako náklady nutné k provozu EET. Do měsíčních nákladů se sice počítají paušální poplatky za poskytnutí software, nicméně existují společnosti, u kterých je cena za koupený software jednorázová a bez dalších měsíčních plateb. V tomto případě jsou tedy nulové měsíční náklady možné.

U maximálních měsíčních nákladů, které jsou podnikatelé ochotni platit (viz obrázek č. 21), se opět ve velké míře projevuje celkový postoj k dané problematice. Téměř 40 % podnikatelů odpovědělo, že nejsou ochotni platit žádné měsíční náklady a to ani minimální. V 85 % takto odpovídajících respondentů zároveň se zavedením EET důrazně nesouhlasí. Téměř tři čtvrtiny respondentů nejsou ochotni zaplatit měsíčně za provoz EET více než 200 Kč. Jedná se v převážné většině o drobné podniky, které nemají více než 5 zaměstnanců. Je patrné, že více než 4 % respondentů očekává měsíční náklady vyšší než 5 000 Kč, avšak ani jeden z těchto subjektů není ve skutečnosti ochoten tuto částku měsíčně platit. Pouze u 19 % subjektů se shoduje částka měsíčních finančních výdajů, které očekávají, s částkou, kterou jsou ochotni platit. Více než 6 % respondentů je dokonce ochotno měsíčně platit vyšší částku, než jakou očekávají. V převážné většině jsou to respondenti, kteří se zavedením elektronické evidence tržeb souhlasí anebo je jim to jedno.

Obr. 21 Maximální akceptovatelné měsíční náklady na provoz EET
Zdroj: vlastní zpracování

Stejně jako pro výpočet nákladů na zavedení, tak i pro měsíční náklady na provoz byly hledány určité spojitosti s jinými parametry podniku. Jak již bylo řečeno, celkové měsíční náklady se budou skládat zejména z nákladů na internetové připojení

a taktéž z případných poplatků za software. Ty bude společnost platit v případě, že bude mít daný software zakoupen jako službu, tedy software nebude vlastnit, ale bude platit měsíční paušál. Výhodou tohoto softwaru je, že poplatník nemusí disponovat vyšší jednorázovou finanční částkou na zakoupení software a nebude muset platit poplatky za potřebné aktualizace.

V rámci detailnější analýzy měsíčních nákladů jak očekávaných, tak těch, které bude subjekt EET schopen akceptovat, byla zjišťována možná spojitost s aktuálním stavem internetového připojení (tedy otázka č. 19) a dále také opět s velikostí podniku dle počtu zaměstnanců (otázka č. 2). Výsledky provedených korelačních analýz velmi obdobné, jako v případě zjišťování závislosti pro náklady vynaložené na zavedení elektronické evidence tržeb. Výsledky jsou opět přehledně uvedeny v následujících tabulkách.

Tab. 16 Závislost očekávaných měsíčních nákladů na provoz EET a vybraných proměnných

	<i>Otázky č. 19 a 16²²</i>	<i>Otázky č. 2 a 16</i>
Vypočtený korelační koeficient	0,048	0,116

Zdroj: vlastní zpracování

Korelační analýza opět prokázala, že mezi očekávanými náklady na provoz EET a internetovým připojením neexistuje žádná závislost, přestože to, zda společnost již internetem disponuje či nikoli, se určitě v nákladech na provoz elektronické evidence tržeb projevit musí. Obdobně jako v předchozích případech jsou pravděpodobně tyto výsledky ovlivněny postojem respondenta k dané problematice.

U nákladů, které je podnikatel ochoten měsíčně zaplatit (otázka č. 18²³), již byly všechny vypočtené koeficienty výrazně vyšší (viz tabulka č. 17 – vypočtený korelační koeficient před úpravou). Opět se potvrzuje vysoká závislost nákladů na celkové velikosti podniku. Nicméně i v tomto případě byly z maximálních akceptovatelných nákladů na provoz EET všechny odpovědi, kdy respondenti nejsou ochotni zaplatit žádné náklady (tzn. zvolili odpověď 0 Kč). Samozřejmě, jak již bylo zmíněno, je možné, že některé společnosti nebudou měsíční náklady na provoz naprosto zanedbatelné až nulové, nicméně vzhledem ke zjištěnému technickému vybavení se zajisté nebude jednat o 40 % společností. Tento podíl je dle mého názoru příliš vysoký. Proto se domnívám, že i v tomto případě lze usuzovat na velký vliv přístupu k EET a z tohoto důvodu byly odpovědi očištěny. V obou případech korelační koeficienty vzrostly, takže daná úvaha byla do značné míry správná. Existuje tedy

²² znění otázky: Jaké očekáváte následné měsíční náklady na provoz elektronické evidence tržeb?

²³ znění otázky: Jaké maximální měsíční náklady na provoz elektronické evidence tržeb byste byli ochotni akceptovat?

podstatná závislost mezi velikostí podniku (respektive počtem zaměstnanců) a maximálními akceptovatelnými náklady na provoz elektronické evidence tržeb a zároveň střední závislost výše nákladů a stavem internetového připojení.

Tab. 17 Závislost max. akceptovaných měsíčních nákladů na provoz EET a vybraných proměnných

	<i>Otázky č. 19 a 18</i>	<i>Otázky č. 2 a 18</i>
Vypočtený korelační koeficient před úpravou	0,161	0,462
Vypočtený korelační koeficient po úpravě	0,301	0,533

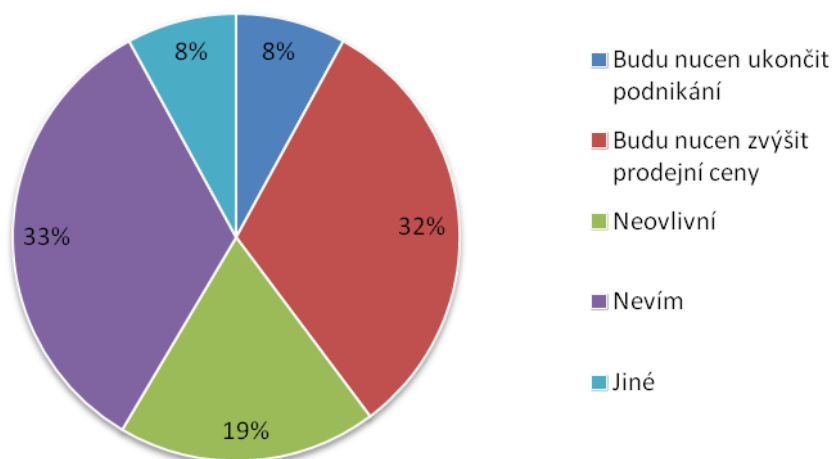
Zdroj: vlastní zpracování

Na základě provedené analýzy nákladů na zavedení EET a nákladů na její následný provoz lze říci, že zejména záleží na velikosti podniku. Tato závislost je navíc pozitivní, což znamená, že větší podniky jsou i ochotny více zaplatit a to bez ohledu na jejich postoj k elektronické evidenci tržeb.

Taktéž byla zjištěna alespoň částečná spojitost nákladů se všemi veličinami, pro které byla analýza prováděna. V těchto případech však musel být nejprve odstraněny extrémní hodnoty, které byly způsobeny vysokým vlivem názoru respondenta na elektronickou evidenci tržeb jako takovou. Po odstranění těchto dat bylo alespoň částečně prokázáno, že výše nákladů na zavedení elektronické evidence je opravdu závislá na stavu technického vybavení podniku a následné měsíční náklady souvisí do určité míry s faktem, zda již podnik má nebo nemá zavedeno připojení k internetu.

Nicméně nutnost odstranění dat, která byla ovlivněna názorem na elektronickou evidenci tržeb, je opět důkazem malé informovanosti podniků nebo jejich celkového nezájmu skutečné náklady zjistit. I na základě těchto výsledků lze tedy potvrdit, že je nutné, aby stát zajistil kvalitní informovanost podnikatelů s dostatečným předstihem před zavedením tohoto opatření. Tím by taktéž mohl přispět k tomu, že by tento výrazný negativní postoj byl změněn. Domnívám se totiž, že je prioritou, aby subjekt se zavedením elektronické evidence tržeb souhlasil, v opačném případě totiž bude hledat způsoby, jak tuto evidenci obejít.

Respondentům byla taktéž položena otázka, jakým způsobem dle jejich názoru zavedení elektronické evidence ovlivní jejich podnikání.

Obr. 22 Možné dopady zavedení EET na MSP
Zdroj: vlastní zpracování

Je zřejmé, že se jedná v současné době pouze o čistě hypotetickou otázku, protože skutečné důsledky nelze aktuálně určit se stoprocentní přesností. Nicméně určitý obraz si z daných odpovědí udělat lze. Pouze 19 % oslovených podnikatelů je přesvědčeno, že zavedení EET na jejich podnikatelskou činnost nebude mít žádný vliv. Jak naznačuje tabulka č. 18, jedná se v převážné většině o podnikatele s kladným či neutrálním přístupem k elektronické evidenci tržeb. Nejméně přívětivá možnost dopadu EET na podnikatele je nutnost ukončení jejich podnikání. Ve všech případech se jedná o společnosti, které logicky se zavedením nesouhlasí. V tomto případě však lze polemizovat, co je vlastně důvodem tohoto očekávání. Je možné, že podnikatelé opravdu nebudou schopni unést náklady na zavedení elektronické evidence (které ve většině případů očekávají poměrně vysoké), avšak je také možné, že u starších podnikatelů se může jednat pouze o nějakou nechuť přecházet na nový systém, který bude vyžadovat i jakousi alespoň základní znalost IT technologií. Jedná se však spíše obecně o jednu z možností, kterou nelze respondentům z dotazníkového šetření na základě podrobnější analýzy přisoudit. Tuto odpověď totiž volili společnosti bez ohledu na věk zaměstnanců. Ve všech případech se však jedná o drobné podnikatelské subjekty, které nemají více než 10 zaměstnanců.

Zvýšení prodejních cen předpokládá 32 % oslovených společností. Tuto odpověď zvolily zejména drobné podniky, jež nemají více než 5 zaměstnanců.

Tab. 18 Vliv přístupu k EET na možné dopady na MSP

<i>Souhlasíte se zavedením EET?</i>	<i>Jak si myslíte, že zavedení EET ovlivní Vaše podnikání?</i>				
	Ukončení podnikání	Zvýšení prodejních cen	Neovlivní	Nevím	Jiné
Ne	14	45	6	39	14
Ano	0	4	21	9	0
Je mi to jedno	0	6	6	11	0
Celkem	14	56	33	59	14

Zdroj: vlastní zpracování

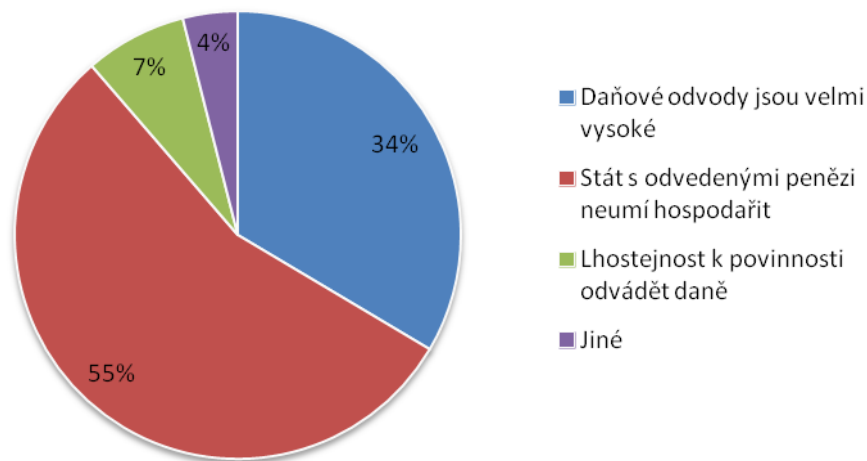
Podnikatelé nesouhlasí se zavedením elektronické evidence tržeb i ve větší míře využívaly možnost vyjádření svých vlastních názorů, které se týkaly nejen jiných možností, jak bude jejich podnikání ovlivněno. Mezi časté zmiňované obavy patří například *zvýšení režijních nákladů, prodloužení doby odbavení zákazníka, zbytečná agenda či další možnost potrestání podnikatele ze strany státu i v případě, že se dopustí pouze obyčejné chyby.*

7.3 Zhodnocení připravenosti MSP

Připravenost MSP byla sledována a vyhodnocena na základě výsledků dotazníkového šetření. Ty poukázaly na celkově spíše negativní postoj respondentů k zavedení elektronické evidence tržeb, který se dle mého názoru promítl do zvolených odpovědí respondentů. Na základě některých odpovědí a názorů však také lze odhadnout velmi nízkou informovanost některých subjektů. Všichni sice ví, co elektronická evidence tržeb znamená, avšak někteří jsou přesvědčeni, že se jich EET týkat nebude, přestože splňují veškeré podmínky. Lze tedy hovořit o poměrně výrazné neinformovanost subjektů. Domnívám se, že základním kamenem správného fungování jakéhokoliv opatření, je výborná informovanost na straně všech zúčastněných. V tomto případě se jedná o státní správu, podnikatele a poskytovatele softwaru (IT společnosti).

Vzhledem k tomu, že o fungování tohoto nástroje má největší zájem stát, měl by se také dle mého názoru postarat, aby byl subjekt co nejlépe informován. Subjekt naopak by se měl více zajímat, protože zavedení tohoto opatření ho nemine a bylo by zbytečné, aby například koupil novou technologii, která by byla zbytečně dražší, než sám potřebuje, protože IT firmy budou chtít prodat a myslím si, že nabídnou i produkty, které nebudou nezbytně nutné.

Jedním z důvodů zavedení elektronické evidence tržeb je také předpoklad, že ne všichni podnikatelé přiznávají všechny své tržby, čímž se záměrně dopouští daňového úniku. Podnikatelům tedy byla položena otázka, jaký je dle jejich názoru důvod, který vede ke krácení daní. Výsledné odpovědi považují za opravdu zajímavé. Jednalo se sice o otázku, ve které měl respondent zhodnotit chování jiných subjektů, nicméně dle mého názoru jsou tyto odpovědi ovlivněny do značné míry vlastním vnímáním respondenta.

Obr. 23 Možné důvody podnikatelů k uskutečňování daňových úniků (názor respondentů)
Zdroj: vlastní zpracování

Na základě těchto výsledků se domnívám, že v současné době panuje výrazná nedůvěra podnikatelů v to, zda fungování státních příslušníků a zejména jejich nakládání s penězi daňových poplatníků je opravdu správné a v zájmu celé společnosti. Poplatníci tedy zřejmě mají spíše pocit, že odvedené peníze se někde ztrácí, než že by se jim vracely zpět ve formě veřejných statků. Státní aparát tedy bude mít dle mého názoru výrazný problém přesvědčit podnikatelské subjekty o užitečnosti elektronické evidence tržeb.

7.3.1 Střední podniky

Přestože střední podniky tvořily v dotazníkovém šetření pouze 5% podíl, lze na základě jejich odpovědí i následně provedené analýzy jasně určit, že právě od velikosti podniku se bude odvíjet celkový dopad zavedení elektronické evidence tržeb. Konkrétně střední podniky figurující v dotazníkovém šetření mají obecněji lepší technické zázemí. Téměř všichni mají zavedeno připojení k internetu, stejně tak má většina pokladní systémy, které lze připojit k internetu. Navíc všichni se zavedením tohoto nástroje souhlasí. Jejich připravenost na online evidenci tržeb je výrazně vyšší v porovnání s malými podniky. Navíc náklady pro zavedení elektronické evidence tržeb nebudou v porovnání s velikostí podniku ani tak vysoké, jako

u malých a drobných podnikatelských subjektů. Problémem tedy budou spíše malé podniky, a proto i vyčíslení nákladů a následná navržená řešení budou více směřovat na malé podniky, pro které mohou být dopady více zásadní.

7.3.2 Malé podniky

Drtivá většina podnikatelského prostředí v České republice je tvořena malými podniky, zejména pak podniky drobnými, které nemají více než 10 zaměstnanců (veřejná databáze ČSÚ, 2014). Domnívám se tedy, že právě na tyto podniky, které jsou základním pilířem celé ekonomiky země, by se měl brát při zavádění různých opatření velký zřetel, protože budou citlivěji reagovat.

Zavedení elektronické evidence tržeb malým podnikům přinese s jistotou nutnost vynaložit určité náklady. Pokud něco přináší náklady, mělo by to samozřejmě přinést i určité příjmy a v případě, že finanční příjmy pro podnikatele z takového opatření, kterým je EET očekávat nelze, měly by z něj podnikatelé mít alespoň určité přínosy. Bohužel i na základě možnosti vyjádřit své další poznatky či názory na elektronickou evidenci tržeb (otázka č. 23 v dotazníku) to berou podniky spíše jako omezování svobodného podnikání. Dokonce i subjekty, které se zavedením elektronické evidence tržeb souhlasí, vyjadřují určité obavy. Někteří respondenti nemají k EET důvěru po technické stránce. Očekávají, že vynaložené náklady ze strany státu budou vysoké a systém stejně nakonec nebude fungovat anebo bude po volbách zrušen. Jiní se obávají o zneužití dat, které budou muset zasílat. Ze všech těchto názorů je zřejmé, že nedůvěra podnikatelů ve státní úředníky, politiky a jiné je již velmi vysoká.

Dle mého názoru připravenost malých subjektů na zavedení elektronické evidence tržeb je velmi malá. To může být dáno velkou nejistotou, která provázela návrh zákona celým procesem schvalování, kdy opoziční politické strany silně bojovaly proti schválení tohoto zákona. Samozřejmě se nejedná v současné době o nijak velký problém, protože zákon nabude účinnosti až 1. prosince 2016 a navíc zapojování do EET bude v několika fázích. Právě maloobchod patří až do fáze druhé. Povinnost vést tržby elektronicky pro ně nastane až 1. března 2017. Vzhledem k tomu, že pro spoustu drobných podnikatelů bude problémem vydání každé kořuně navíc, je nutné, aby měly subjekty dostatečný čas na získání veškerých potřebných informací nutných k tomu, aby se mohly rozhodnout, jaký pokladní systém zvolí a i například jakou zvolí rychlost internetového připojení.

7.3.3 Navržená řešení

Bohužel, jak již bylo zmíněno, za největší problém v rámci připravenosti podnikatelů nepovažuji aktuální technický stav podniků, ale zejména nedostatečnou informovanost o daném problému. Opět se jedná zejména o drobné podnikatelské subjekty.

Jedním z možných řešení, jak zvýšit informovanost subjektů je prostřednictvím školení. Navrhuji, aby stát poskytl všem subjektům možnost navštívit školení na téma elektronické evidence tržeb zdarma. Jednalo by se o školení zprostředkované Ministerstvem financí. Školitel by samozřejmě musel mít dostatečný přehled o této problematice, aby byl schopen zodpovědět veškeré dotazy. Takové školení by mělo být přístupné všem podnikatelským subjektům, to znamená, že by se mělo uskutečnit plošně po celé České republice.

Velkou výhodou školení je okamžitá odpověď na případné dotazy a v případě, že vzniknou v průběhu nějaké nejasnosti, jsou ihned vysvětleny. Navíc jsou všechny informace poskytnuty na jednom místě a nemusí být nijak složitě vyhledávány. Nevýhodou by mohla být vyšší finanční a časová náročnost. Navíc vzhledem k počtu subjektů, kterých se bude elektronická evidence týkat, by muselo být takovýchto školení uspořádáno velké množství.

Možnou alternativou by bylo nějakým způsobem finančně kompenzovat náklady vynaložené na školení na dané téma, která jsou poskytována soukromými společnostmi. Domnívám se však, že aby se zvýšila atraktivita daného školení pro podnikatele, muselo by se jednat o finanční kompenzaci v plné výši.

Dostupnější verze školení by byla prostřednictvím internetu či televizního vysílání. Mohlo by se jednat o krátká například pětiminutová videa, která by postupně seznamovala podnikatele (ale samozřejmě i ostatní občany) s celou problematikou elektronické evidence tržeb. Ministerstvo financí spolu s Finanční správou již vytvořilo oficiální webovou stránku věnovanou pouze této problematice. Nejen podnikatel tam najde základní informace i řadu zodpovězených dotazů. Dovolují si však tvrdit, že krátká videa by byla efektivnějším řešením. V Chorvatské republice byla propagace tohoto opatření prováděna prostřednictvím reklamních kampaní (Ministarstvo financija, 2016). Ty byly směřovány zejména na potenciální zákazníky všech podnikatelských subjektů a vybízely je k tomu, aby si vždy převzali účtenku.

V České republice je nejprve potřeba řádně a správně všechny o elektronické evidenci tržeb informovat. Každé vytvořené video by bylo k dispozici právě na zmíněných webových stránkách. Zde by byla možnost si videa stáhnout do PC, případně poté pomocí přenosného disku mohou být umístěna do jiných PC (například u subjektů, které nemají internetové připojení). Video se mohou také propagovat, například prostřednictvím sociálních sítí. Nejlepší umístění těchto videí tak, aby oslovily co nejvíce subjektů, by dle mého názoru bylo ve vysílání České televize a to buď na konci hlavních vysílacích zpráv anebo v době po ukončení zpráv a před začátkem dalšího vysílání. Hlavní zpravodajství je druhým nesledovanějším zpravodajstvím v rámci všech vysílacích kanálů. Prvním a nesledovanějším zpravodajstvím je televize Nova (ATO, 2016). Vzhledem k tomu, že se jedná o komerční televizi, propagace navrhovaných videí by zde nebyla možná.

Délka videí by se dala upůsobit tak, aby výrazně nenarušila další vysílací program. Domnívám se, že umístění těchto videí by bylo ideální právě přímo

do hlavních zpráv a to denně. Nevýhodou tohoto opatření může být opět vyšší finanční náročnost. Oproti školení zprostředkovanému přímo je zde i nevýhoda nemožnosti okamžitě pokládat dotazy a vyjasnit si nesrovnalosti. Velkou výhodou je, že podnikatel nemusí nikam chodit, informace se k němu dostane přímo, stačí pouze poslouchat. Samozřejmě by byla všechna videa aktuální a nejen podnikatelé by měli možnost své dotazy pokládat právě například prostřednictvím dané webové stránky. Odpovědi na tyto dotazy by pak byly uvedeny v dalším video spotu.

At' už bude způsob podávání informací jakýkoliv, nesmí být v žádném případě ani dané informace zkreslovány. Důležité je podat především podnikatelům pravdivé a co nejpřesnější informace, a to i například o výši jejich nákladů, které je budou muset vynaložit, stejně tak podrobně uvést, jak přesně budou data chráněna a kdo k nim bude mít přístup.

8 Vyčíslení nákladů

Po provedené analýze jak technického vybavení, tak i nákladů vynaložených na EET, byla ve všech případech potvrzena určitá závislost na velikosti podniku. Pokladní systém v malých podnicích je ve většině případů nedostačující a bude nutné jej nahrazovat. Internetovým připojením disponují také spíše větší podniky. Náklady, které podniky očekávají, jsou vyšší, než ty, které by byly ochotny zaplatit. Celkově vynaložená finanční částka na zavedení tohoto nástroje může být v poměru k tržbám pro malé podniky oproti středním podnikům relativně vyšší. Pokud tedy budou muset tyto výdaje následně podniky promítnout do prodejních cen produktů, jejich konkurenční schopnost může poklesnout.

Jako konkrétní příklad vyčíslení nákladů byl zvolen maloobchod, který nemá více než pět zaměstnanců. Jedná se tedy o drobný podnik. Důvodem zvolení právě drobného podniku je fakt, že přes 95 % podnikatelského prostředí je tvořeno právě těmito podniky. Navíc přístup IT společností je u podniků s více zaměstnanci a potažmo s vyšším technickým vybavením velmi individuální a jeho zobecnění nákladů je proto obtížné. Navíc, jak již bylo zmíněno několikrát, například pro střední podniky dodatečné náklady nemusí být ve výsledku vůbec žádné anebo v porovnání s jejich tržbami budou minimální a žádným způsobem daný podnik neovlivní.

V rámci výpočtu nákladů byla vytvořena modelová prodejna, maloobchod. Tento maloobchod nevlastní žádnou pokladnu ani nemá zavedeno internetové připojení. Bylo osloveno několik prodejců pokladních systémů s žádostí o nabídku jednoduchého, vyhovujícího a zejména co nejlevnějšího řešení. Ke každé zaslané nabídce byly přiloženy i produkty, které nejsou nezbytně nutné pro správné fungování EET. Tyto položky byly vyjmuty, aby mohly být opravdu vyčísleny pouze opravdu nejnutenější výdaje. Jednalo se například o snímač čárového kódu, pokladní zásuvku či modul pro připojení bankovního terminálu. Je tedy opět na podnikateli, aby v případě, že bude pokladní systém kupovat, měl dostatečné informace a byl tak schopen rozlišit opravdu nutné a pouze doplňkové produkty. Software, který IT společnosti poskytují, je většinou přizpůsoben oboru podnikání. Pro obchod tedy existuje jiný software než pro služby (například restaurační zařízení). Cenová odlišnost zde však není, ta vzniká až dle zvolené úrovně software.

V tabulce č. 19 je uvedeno několik způsobů jak sestavit pokladní systém, který bude vyhovující pro maloobchodního prodejce. Ke každé variantě budou taky uvedeny možné výhody i nevýhody a také bude vyčíslena celková cena. Tyto ceny budou uvedeny včetně DPH, protože se jedná o řešení pro subjekty, které nemusí mít povinnost být plátcem daně z přidané hodnoty a do svých nákladů musí započítat cenu celkovou, včetně DPH.

Tab. 19 Varianty sestavení pokladního systému

Produkt	Řešení A	Řešení B	Řešení C	Řešení D	Řešení E	Řešení F
<i>Software</i>		✓	✓		✓	✓
<i>Tiskárna</i>		✓	✓		✓	✓
<i>Tablet</i>		✓				✓
<i>LCD monitor</i>			✓		✓	
<i>Mini PC</i>			✓		✓	
<i>Registrační pokladna</i>	✓			✓		
<i>EET box</i>	✓			✓		
<i>Instalace, nastavení, aktivace EET</i>	✓			✓	✓	

Zdroj: vlastní zpracování dle získaných nabídek

8.1 Varianta 1

Nabízená řešení A, D jsou první variantou sestavení pokladního systému tak, aby podporoval elektronickou evidenci tržeb. Jedná se o registrační pokladnu, jejíž součástí je i tiskárna účtenek. Tato registrační pokladna sama o sobě nepodporuje elektronickou evidenci tržeb, a proto je k ní nutné mít tzv. EET box, který bude sloužit pro propojení pokladny k serveru Ministerstva financí.

Tab. 20 Vyčíslení nákladů pro variantu 1

Položka	Řešení A	Řešení D
– <i>Registrační pokladna</i>	6390 Kč	8244 Kč
– <i>EET box</i>	2500 Kč	
– <i>Instalace, nastavení</i>	500 Kč	1250 Kč
Cena bez DPH	9390 Kč	9494 Kč
DPH (21 %)	1972 Kč	1994 Kč
Cena celkem	11360 Kč	11488 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle získaných nabídek

Z obdržených nabídek se jedná o nejlevnější možnou variantu pořízení podkladního systému. Nejedná se o moderní typ pokladny, jako jsou například dotykové po-

kladny, které umožňují vlastní nastavení položek a jejich umístování přímo na displej jako tlačítka rychlé volby, avšak svou funkci zcela splní. V případě, že takovou registrační pokladnu podnik již vlastní, stačí si pořídit EET box, který splní požadavky dle ZoET. Nevýhodou tohoto boxu je, že nepodporuje bezdrátové připojení k internetu.

8.2 Varianta 2

U této varianty, kterou nabízí řešení C a E, je pokladní systém složen z více součástí, což může přinést i výhody, kdy subjekt již může některé části vlastnit (například monitor) a může tak ušetřit, protože nebude nutné zakoupit veškeré potřebné části.

Tab. 21 Vyčíslení nákladů pro variantu 2

Položka	Řešení C	Řešení E
– Software	1900 Kč	15990 Kč
– Tiskárna	5190 Kč	
– LCD monitor	2990 Kč	
– Mini PC	3990 Kč	
– Instalace, nastavení	---	1250 Kč
Cena bez DPH	14160 Kč	17240 Kč
DPH (21 %)	2974 Kč	3620 Kč
Cena celkem	17134 Kč	20860 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle získaných nabídek

Cena pokladního software v případě řešení C je dle mého názoru velmi přívětivá. Jedná se sice o základní verzi programu, jediné omezení však je, že do něj lze nalézt maximálně 1600 položek. Pro malé obchody je však dostačující. Samozřejmě lze celý systém pořídit i jako kompletní sestavu. V tomto případě je výhodou možnost poskytnutí slevy a hlavně bezstarostné a rychlé pořízení. Jak lze ale vidět, takto sestavený pokladní systém lze odděleně pořídit levněji.

Mezi nejnákladnější položky patří tiskárna. V tomto případě bych u všech nabídek doporučila zakoupit tiskárnu zvlášť. Koupí jiné tiskárny stejného druhu lze ušetřit asi 2000 Kč.

8.3 Varianta 3

Poslední dvě nabídnutá řešení B a F pracují s variantou, kdy místo pokladního zařízení určeného pouze pro prodej, je použit tablet. Výhodou této varianty je právě možnost použití tabletu i pro jiné účely, avšak do jisté míry se jedná zároveň i

o nevýhodu, protože toto zařízení je sestavené pro úplně jiné účely, než je náhrada pokladny. Naprosto stejný problém bude u chytrých telefonů. Jedná se sice o způsoby, kterými lze elektronickou evidenci tržeb vést, avšak dle mého názoru pro maloobchod není příliš vhodný.

Tab. 22 Vyčíslení nákladů pro variantu 3

Položka	Řešení B	Řešení F
– <i>Software</i>	4900 Kč	850 Kč/měs.
– <i>Tiskárna</i>	4900 Kč	4990 Kč
– <i>Dotyková pokladna</i>	---	
– <i>Tablet</i>	4150Kč	---
Cena bez DPH	13950 Kč	5840 Kč
DPH (21 %)	2930 Kč	1227 Kč
Cena celkem	16880 Kč	7067 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle získaných nabídek

U řešení F je běžná pokladna nahrazena dotykovou, která se tvarem i velikostí podobá tabletu. Avšak jedná se o plnohodnotný pokladní systém. Cena za set je v tomto případě velmi nízká a vybavení je velmi moderní, což jsou dvě velké výhody. Výhodou je taktéž poskytnutí programu, který je placen paušálně a zaručuje tak neustálou aktuálnost. Nicméně, velkou nevýhodou je velmi vysoká měsíční částka za poskytnutý software, kterou by měl podnikatel platit. Po započtení DPH tato částka přesahuje 1000 Kč, což je velmi vysoký měsíční náklad. Nízká pořizovací cena za pokladnu a tiskárnu je tak kompenzována vysokými náklady za poskytnutí programu.

8.4 Náklady na internetové připojení

Cena internetového připojení závisí na více parametrech. Těmi jsou například rychlost přenosu dat, zvolený způsob internetového připojení (kabelové či bezdrátové) a také lokalita, ve které je internet poskytován. V České republice, se vyskytují místa, která sice jsou pokryta internetem, ale pouze od jednoho poskytovatele. Tím se možnost volby ceny značně snižuje. Nicméně, pro běžný provoz malého obchodu lze předpokládat, že cena internetového připojení se bude pohybovat od 300 Kč do 500 Kč. To potvrzují i výsledky dotazníkového šetření, kdy nejvíce malých podnikatelů platí za internetové připojení právě tyto částky.

8.5 Navržená řešení

Dle vyčíslených nákladů lze konstatovat, že náklady na zavedení elektronické evidence tržeb opravdu nebudou nízké a nejvíce to „odnesou“ právě drobné podniky, které jsou nejméně vybaveny.

Po této analýze jsem přesvědčena, že sleva na dani ve výši 5000 Kč by opravdu měla být přístupna všem podnikatelům a měla by se chovat jako daňový bonus. To totiž znamená, že by podnikatel obdržel částku v plné výši a při pořízení pokladny by si tak mohl být jistý, že celých 5000 Kč by se mu vrátilo zpět a možná by pak zvolil i dražší a lepší variantu, která by nakonec ještě jeho podnikání mohla usnadnit a mohla by mu přinést i nefinanční výnosy (u maloobchodů například investice do skladové evidence).

Jak bylo výše zmíněno, poměrně vysokou nákladovou položkou jsou tiskárny. Ty jsou nutné pro předání účtenek, nicméně díky tomu, že není uzákoněna forma vystavení dokladu, tiskárna není nezbytně nutným vybavením pro správný chod elektronické evidence tržeb. Zde jsem se opět setkala s nedostatkem informací, avšak tentokrát ze strany poskytovatelů pokladních systémů. Ti byli přesvědčeni, že účtenku je možné předat pouze v tištěné formě, což však není pravda. Nicméně, vystavovat účtenku například ručně je v některých obchodech, kde je alespoň v určitý čas poměrně vysoká koncentrace zákazníků (například potraviny) nemyslitelné, protože by docházelo k poměrně výraznému zdržování. Účtenka v tištěné formě patří bezpochyby k nejrychlejší možnosti vystavení. Navíc jediný spotřební materiál jsou náhradní kotoučky, jejichž cena je naprosto zanedbatelná (cca 7 Kč za jednu roli).

Pro podnikatele, kteří opravdu chtějí ušetřit a nemají problém s nárazově vysokým počtem zákazníků, zde existuje levnější varianta a to, vypsát danou účtenku ručně. V současné době zatím nejsou na trhu tiskopisy, které by měly předtištěny všechny náležitosti požadované dle ZoET. V případě, že by takové bločky vyrobeny byly (a dle mého názoru by vyrobeny být měly), jejich pořizovací cena bude samozřejmě výrazně nižší. V každém případě je nutné počítat s vyšším časovým úsekem potřebným pro odbavení zákazníka.

Druhou variantou, díky které lze nahradit tiskárnu, je odeslání účtenky například prostřednictvím e-mailu. Domnívám se, že tento případ vystavení účtenky bude pro maloobchodní prodej nevhodný, a to z důvodu nesouhlasu zákazníka e-mail poskytnout. Nicméně, i pro tuto formu vystavení účtenky by se uplatnění najít mohlo a to v oblasti služeb. Musí se jednat o pravidelně se opakující zákazníky, u kterých již existuje jakýsi vzájemný vztah mezi poskytovatelem služby a klientem. Tento předpoklad dle mého názoru splňují například kadeřnické či manikérské služby (zejména na vesnicích). Tito poskytovatelé mají velmi často vytvořenou stálou klientelu, a tak by poskytnutí e-mailové adresy nemusel být problém. Ten nastává na straně software. Ty v současné době sice nezasílají účtenky automaticky k tisku, ale jejich přímé zaslání e-mailem také možné není. Účtenku je nutné

nejprve převést do formátu pdf a tento formát by pak bylo možné zaslat e-mailem. Dle mého názoru může však tento způsob vystavení účtenky být opravdu pro spoustu podnikatelských subjektů přívětivých a tak by mohlo dojít i k úpravě software. Ty jsou ve většině případů stejně stále upravovány. Daný program by tedy mohl umožňovat formu vystavení účtenky zákazníkovi, a to buď v tištěné formě, nebo odesláním na e-mailovou adresu. Již při prvním nastavením tohoto programu by si podnikatel zvolil jednu z forem. Následně by vždy po konečném náhledu byla účtenka potvrzena a automaticky odeslána do centrálního úložiště. Zároveň by se objevilo okno pro vyplnění e-mailové adresy. Adresy klientů by mohly být ukládány do nějakého adresáře, což by opět výrazně usnadnilo komunikaci.

Navržená řešení by dle mého názoru mohla v určitých případech alespoň částečně snížit výši nákladů, avšak snížení nákladů plošně všem subjektům umožní pouze řešení první, tedy změna uplatnění jednorázové slevy na dani.

9 Diskuze

Proces zavedení elektronické evidence tržeb již od prvního návrhu doprovází početná skupina lidí, která má na toto opatření negativní názor. To bylo dokázáno i v dotazníkovém šetření, ve kterém téměř 70 % respondentů vyjádřilo svůj nesouhlas s jeho zavedením. Nicméně i navzdory těmto výrazným negacím byl zákon schválen a první povinnost evidence tržeb dle zákona č. 112/2016 o evidenci tržeb nastane vybraným daňovým poplatníkům již 1. prosince 2016. Těmi jsou subjekty pracující v segmentech ubytování, stravování a pohostinství.

Dle mého názoru právě fakt, že existuje silná opoziční skupina proti tomuto zákonu (složená zejména z podnikatelských subjektů nebo z politiků), může způsobit značné problémy v kvalitě poskytnutých informací. Tento problém byl rozpoznán i v rámci analýzy nákladů respondentů na zavedení elektronické evidence tržeb. Subjektům byla položena otázka, jakou výši nákladů na zavedení a následný provoz EET očekávají a následně, jakou výši by byli ochotni zaplatit. Předpokladem bylo, že výše těchto nákladů se bude odvíjet jak od velikosti podniku, tak od stavu pokladního systému a internetového připojení. V případě, že podnik nemá ve své provozovně pokladní systém ani zavedeno připojení k internetu, bylo očekáváno, že náklady porostou. U velikosti podniku pak byl předpoklad, že právě s růstem podniku porostou i náklady. První výsledky provedených korelačních analýz však ukázaly výrazné odlišnosti od očekávaných výsledků. U očekávaných nákladů vynaložených na zavedení a následně na provoz EET nebyla zjištěna žádná závislost ve vztahu ke kvalitě pokladního systému, internetového připojení či velikosti podniku. Proto byly hledány důvody, které by mohly přispět k vysvětlení těchto výsledků. Byla tedy vypočítána závislost mezi očekávanými náklady a postojem subjektu k EET. Dle vypočteného korelačního koeficientu byla zjištěna střední závislost. Dle mého názoru by každý subjekt měl být schopen vydat alespoň minimální náklady, protože v rámci podnikání mohou přijít i nečekané výdaje, které bude nutné uhradit a v případě, že tyto výdaje nejsou vysoké, to neznamena, že uvedly podnik do finančních problémů. Domnívám se, že se tedy jedná o odpovědi, které jsou z velké části ovlivněny negativním postojem k celému systému. Proto u nákladů, které jsou ekonomické subjekty ochotny za zavedení a následný provoz evidence tržeb, byly odstraněny odpovědi respondentů, kteří nebyli ochotni zaplatit žádné náklady. Nové výsledky domněnku potvrdily a všechny korelační koeficienty vzrostly a tak mohlo být potvrzeno, že výše nákladů se do určité míry odvíjí od velikosti podniku, stavu pokladního systému a internetového připojení. Všechny tyto položky pak byly uvedeny v rámci vyčíslení skutečných nákladů pro daný typ podniku.

Na základě dotazníkového šetření a výše zmiňované analýzy nákladů však bylo zjištěno, že připravenost subjektů na elektronickou evidenci tržeb je velmi špatná, a to zejména u malých a potažmo drobných podniků, které nedisponují potřeb-

ným vybavením a budou muset investovat vyšší náklady, než například střední podniky. Takto velké podniky totiž převážně mají moderní pokladní systém, který má například propracované skladové hospodářství, umožňuje sestavovat různé statistiky a velmi napomáhá k vyhodnocování celkového hospodaření podniku. Pro tyto podniky bude tedy pouze nutné aktualizovat software a společnosti poskytující pokladní systémy tyto aktualizace mohou provádět i zdarma. Jedinou změnou, která tedy u středních podniků nastane, je částečně nový vzhled účtenky. Avšak i tyto podniky mají ze zavedení tohoto systému určité obavy, které bohužel nelze vyvrátit, a dle mého názoru jsou docela oprávněné. Jedná se o celkové zabezpečení poskytovaných dat a dále také délku odezvy obdrženou po odeslání účtenky od centrálního úložiště. Domnívám se, že zde Chorvatská republika jako vzor není příliš vhodná, protože se jedná o stát, který je v porovnání s Českou republikou výrazně menší, jak v počtu obyvatel, rozlohou, tak i počtem podnikatelských subjektů. To, že vyšší zatížení centrální systém opravdu unese a nedojde k žádnému kolapsu, lze pouze předpokládat. Je sice pravdou, že vstup do tohoto systému bude probíhat ve čtyřech fázích, což by mohlo vést k průběžným úpravám systému, avšak ani tak nelze zaručit jeho 100% fungování. Navíc v průběhu roku existuje období, kdy počet nákupů enormně vzroste, a dovoluji si říct, že teprve toto období, kdy budou povinně dle ZoET vést tržby všechny subjekty a dojde k výraznému zvýšení nákupů, bude pro daný systém „zatěžkávací zkouškou“. Zatímco v Chorvatsku toto období nastává již s příchodem turistické sezóny, v České republice jsou tímto obdobím hlavně Vánoce. Obavy středních podniků jsou tak dle mého názoru oprávněné.

Pozornost je však nutné zaměřit i na menší podniky, protože právě ty tvoří největší část podnikatelského prostředí a vytváří ekonomickou hodnotu státu. Nejen že většina malých podniků není na EET technicky připravena (což bude znamenat samozřejmě vyšší vynaložené náklady), nemají ani správné a dostatečné informace. Poskytnout pravdivé informace pokud možno všem subjektům, kterých se to bude týkat, by mělo být důležitým cílem státního aparátu splněným ještě před zavedením EET. V práci byla tedy navržena řešení, která by mohla vést ke zlepšení informovanosti subjektů. Prvním možným řešením je školení, které by probíhalo v rámci jakési osvěty na území celé České republiky a bylo by pořádáno Ministerstvem financí. Pro subjekty, které budou mít povinnost elektronickou evidenci tržeb vést, by tato školení byla zprostředkována zdarma. Právě bezplatná možnost získat všechny potřebné informace a v případě nejasností se ihned zeptat, by mohla subjekty přesvědčit a účast na těchto školeních by mohla být poměrně vysoká. Jak již bylo zmíněno, výhodou těchto školení je zejména možnost přímého dotazování v případě výskytu nejasností. Velkou nevýhodou takto pořádaných školení by byla zejména poměrně výrazné finanční náklady, které by musel stát vynaložit (plat školitele, pronájem prostor) a velká časová náročnost.

Jinou možností by bylo poskytnutí školení v rámci soukromých školicích středisek. Ty již v současnosti tato školení poskytují a mají kvalifikované školitele. Jak

však vyplynulo z dotazníkového šetření, více než 70 % respondentů o tato školení vůbec nemá zájem. Důvodem by sice mohl být opět celkový negativní postoj k elektronické evidenci tržeb, avšak také výše nákladů na školení (asi 1500 Kč včetně DPH). Zda je tato částka vysoká či nikoliv, je samozřejmě individuální pohled každého podnikatele. Nicméně je zřejmé, že jeho relativní výše poroste s poklesem ročních tržeb. Opět se zde nabízí finanční kompenzace ze strany státu, avšak domnívám se, že tato varianta by byla pro stát ještě dražší, než kdyby poskytoval školení sám. Školící středisko totiž mimo vynaložených nákladů samozřejmě uvažuje do ceny i svou marži. Vznikl by tedy minimálně rozdíl ve výši marže. Nevýhodou těchto školení je také to, že jsou poskytovány pouze na určitých místech ČR.

Domnívám se, že nejschůdnější variantou, jak poskytnout potřebné informace co největšímu množství subjektů, je vytvoření krátkých video spotů. Jak již bylo v práci zmíněno, nejednalo o stejnou formu, jako byla praktikována v Chorvatsku, kdy propagace byla provedena formou reklamy, a jednalo se o určitý apel na zákazníky převzít účtenku. Jednalo by se o několik videí zaměřených vždy na určitou problematiku. Tato videa by byla dostupná na internetových stránkách zabývajících se elektronickou evidencí tržeb. Tyto stránky již v současné době fungují a lze tam nalézt spoustu užitečných informací, avšak pouze v psané podobě. Domnívám se, že tato videa by mohla být pro spoustu podnikatelů přívětivějším řešením, jak získat informace. Druhým propagačním místem byla zvolena přímo Česká televize. Video spoty by byly umístěny vždy na konec hlavního zpravodajství.

Výhodou výše zmíněného řešení by byla jeho plošná působnost a dostupnost všem subjektům zdarma. Vzhledem k tomu, že Česká televize je veřejnoprávní televizí, domnívám se, že by náklady nebyly vyšší, než při uspořádání školení. Nevýhodou tohoto řešení je pouze poskytnutí jednostranných informací, a to ze strany státu. Nicméně vzhledem k tomu, že by se jednalo spíše o důležitá fakta, nemusela by tato jednostrannost být až tak velkým problémem. Samozřejmě, že ideálním řešením by bylo, kdyby stát byl schopen poskytnout co nejobjektivnější informace, například výši nákladů, které budou ekonomické subjekty opravdu muset vynaložit.

V další části práce byly vyčísleny možné náklady na zavedení a následný provoz EET. U středních podniků toto vyčíslení provedeno nebylo a to jednak z důvodu, že tyto subjekty již disponují potřebným vybavením a jejich náklady na zavedení budou minimální či dokonce nulové. Jediné, co budou tyto subjekty potřebovat, je software, který bude splňovat požadavky EET. Někteří poskytovatelé pokladních systémů tyto aktualizace provedou zdarma. V opačném případě je přístup poskytovatelů individuální a vynaložené náklady středních podniků je obtížné díky vysoce individuálnímu přístupu vyčíslit.

Výše vynaložených nákladů tedy byla zaměřena na malé subjekty. Bylo uvedeno několik variant (získaných od poskytovatelů pokladních systémů) sestavení pokladního systému tak, aby splňoval požadavky elektronické evidence tržeb. Jejich vyčíslení bylo zaměřeno konkrétně na drobný podnikatelský subjekt, který

není žádným způsobem v současné době na dané opatření vybaven a bude si tak muset všechno pořizovat. Důvodem této volby je, že těchto podnikatelů je velký počet, což bylo potvrzeno i z výsledků dotazníkového šetření, kdy největší podíl respondentů tvořili drobní podnikatelé bez potřebného technického vybavení.

První variantou byla koupě registrační pokladny. Tato pokladna nepodporuje EET, a proto je nutné mít ještě tzv. EET box, díky němuž budou podmínky ZoET splněny. K tomuto způsobu je taktéž nutná aktivace a nastavení ze strany IT společnosti. Proto i tato částka byla zahrnuta do nákladů. Pořízení takto sestaveného pokladního zařízení se pohybuje v rozmezí od 11360 Kč do 11480 Kč. V rámci vyčíslování nákladů se jedná o nejméně moderní variantu, avšak nejlevnější a pro maloobchod dostačující.

Dalším možné řešení zahrnuje LCD monitor, mini PC, tiskárnu a pokladní software. Takto sestavený pokladní systém se pohybuje od 17000 Kč do 21000 Kč. Tyto náklady lze snížit v případě, že podnikatel již nějakou část vlastní (například monitor k PC) a taktéž vyčíslená cena tiskárny je poměrně vysoká. Doporučila bych tedy tiskárnu zakoupit zvlášť, protože její cena může být i o 2000 Kč nižší.

Poslední nabídnutou variantou byla dotyková pokladna či tablet a opět samostatně tiskárna a pokladní software. V tomto případě se náklady velmi lišily. Dotykovou pokladnu, která je velmi moderním a kvalitním řešením, je možné spolu s tiskárnou pořídit i za necelých 5000 Kč, avšak software je poskytován jako služba (tzv. forma cloudu) a měsíční poplatek je ve výši 850 Kč bez DPH. Náklady na zavedení jsou tedy sice velmi nízké, avšak IT společnost si je kompenzuje vyšší měsíčními poplatky, které jsou dle mého názoru velmi vysoké. Nejlevnějším řešením zavedení EET by měla být varianta, kdy jsou na místo pokladen použity tablety či chytré telefony. Dle mého názoru však tato varianta není příliš vhodná, a to zejména kvůli tomu, že ani jedno ze zmiňovaných zařízení není prioritně zřízeno za účelem náhrady pokladního zařízení. Funkce softwaru u těchto zařízení může být omezená (například z důvodu nižší kapacity) a baterie mají poměrně malou výdrž.

Určitý výčet možných variant, jakým způsobem lze sestavit systém tak, aby splňoval podmínky dané ZoET nabízí i AMSP ČR. Jako nejlevnější variantu uvádí taktéž nahrazení pokladny tabletem či chytrým telefonem. Chytrý telefon dle AMSP pořídit od 2000 Kč bez DPH, stejně tak i tiskárnu. Pro tablet je cena vyšší o 500 Kč. Dovoluji si tvrdit, že tablet či chytrý telefon za takto nízkou cenu pořídit sice lze, ale jejich výkon nebude dostačující pro možnost jejich použití namísto pokladny. Pořizovací cena tiskárny je dle mého názoru taktéž velmi nízká. V rámci vyčíslování nákladů bohužel nebyla nalezena žádná tiskárna, jejíž cena by se pohybovala kolem 2000 Kč. Zároveň takto levnou tiskárnu nenabídl ani jeden z oslovených poskytovatelů pokladních systémů. Pro srovnání, v Chorvatsku lze tuto variantu pořídit za 1992 KN (asi 7172 Kč) bez DPH. Tato cena zahrnuje tablet, tiskárnu i potřebný program na 12 měsíců. Zakoupení licence na dalších 12 měsíců pak stojí 368 KN, což je cca 1325 Kč (Fiskal 1; 2014). Takto zvýhodněné sady zatím bohužel v České republice poskytovatelé systémů nenabízí. Ke správnému fungování EET je

nutný také certifikát. Ten obdrží podnikatel od Finanční správy. Roční náklad na něj v Chorvatsku činí 60 KN (asi 216 Kč). Nejedná se sice o vysokou částku, ale dle mého názoru je v tomto případě platba certifikátu bezvýznamná, protože je poskytován přímo státem a ten by určitě neměl mít potřebu na daném opatření jakkoliv vydělávat, popřípadě chtít krýt ještě i vlastní vynaložené náklady z financí podnikatelů. V tomto ohledu se Česká republika Chorvatskem neinspirovala a certifikát bude poskytovat zdarma.

V případě vynaložených nákladů na zavedení EET stát poskytuje kompenzaci ve formě jednorázové slevy na dani ve výši 5000 Kč. Nicméně tuto slevu lze uplatnit pouze do výše kladného rozdílu mezi 15 % základu daně (pouze základ daně dle § 7 zákona o dani z příjmu) a základní slevou na poplatníka. V případě, že vypočtená daň bude po odečtení základní slevy rovna nule, poplatník si nebude moci uplatnit nic. V práci tedy bylo navrženo, aby tato sleva byla počítána stejným způsobem jako sleva na dítě, to znamená, že by vznikala tzv. daňový bonus. Dle mého názoru by toto opatření mohlo být pro podnikatele velkým přínosem, protože by při nákupu pokladního zařízení mohly již počítat s tím, že jejich náklady budou o 5000 Kč nižší a tudíž by si například mohli koupit modernější vybavení, které by navíc usnadnilo jejich práci (například zavedení skladového hospodářství). EET se bude odhadem týkat asi 600000 podnikatelů, což by znamenalo finanční náklad státu ve výši 3 mld. Kč. Očekávaný vzrůst výnosů (z vyššího výběru daní) na základě zavedení tohoto opatření je 10 mld. Kč ročně (Česká televize, 2015). Dle mého názoru by tedy neměly tyto náklady nijak ovlivnit hospodaření státu, protože by byly vzaty právě z nově získaných výnosů. Nicméně i po uplatnění této slevy (i kdyby byla v plné výši), jsou očekávané náklady na zavedení nejméně dvojnásobné.

Pro alespoň částečné snížení nákladů byly zvoleny jiné varianty vystavení účtenky (tedy ne tištěnou formou). Budou tak ušetřeny náklady na zakoupení tiskárny. Tato varianta je možná, protože ze zákona o evidenci tržeb byla vyjmuta povinnost zákazníka převzít účtenku. Stejně tak v něm není definováno, jakou formou musí být účtenka vystavena. Tištěná účtenka má své výhody zejména v rychlosti a nenáročnosti, avšak náklady jsou v tomto případě nevyšší. Nicméně i tak se domnívám, že u některých typů maloobchodů nebude jiné volby, než právě tiskárnu pořídit. Vystavení účtenky ručně (formou vypsání bločků) je totiž řešení vhodné spíše pro obchody, které nemají nárazově větší množství zákazníků. Ruční vypsání dokladu je totiž mnohem časově náročnější. V současné době se sice předtištěné bločky, které by splňovaly náležitosti dokladu dle ZoET zatím neprodávají, nicméně si myslím, že by tyto bločky mohly být vyrobeny a jejich prodejní cena by nemusela být nijak vysoká (například blok pro daňový doklad stojí kolem 40 Kč). Pro některé drobné podnikatele by to tedy mohlo být řešením. Navíc, tiskárnu si pak lze pořídit kdykoliv později.

Další formou vystavení účtenky zákazníkovi může být její zaslání e-mailem. V tomto případě by se dle mého názoru jednalo spíše o podnikatele, kteří mají stá-

lou klientelu, kterou již znají. Jinak by dle mého názoru mohlo dojít k tomu, že zákazník nebude chtít e-mailovou adresu poskytnout. Tento způsob by mohl být vhodný například pro kadeřnice. Současné programy podporující EET nenabízí přímou možnost odeslání účtenky prostřednictvím e-mailu. Vzhledem k tomu, že dochází stále k aktualizování daných software, mohly by do nich výrobci tuto možnost zakomponovat. Odeslání by pak bylo mnohem jednodušší a rychlejší.

Obávám se, že uvedené alternativy náhrady tisku účtenky by mohly vést k jejímu nevystavení (například proto, že se zákazníkovi nebude chtít čekat). Nicméně, možnost, že účtenka nebude vystavena, existuje vždy.

Domnívám se, že EET výrazně účinným nástrojem nebude, navíc i na základě názorů některých respondentů, krácení tržeb malých subjektů nevytvoří žádný zásadní příjem do státu a tyto nelegálně finanční prostředky daňový subjekt stejně odvede do státu například ve formě DPH. Z hlediska finančního zavedení tohoto opatření opravdu dopadne nejvíce na drobné podnikatele, což může v mnoha případech ukončit podnikání. Důvodem nemusí být pouze vysoké náklady, ale i neochota zavádět a učit se nové věci.

10 Závěr

Cílem této práce bylo zjistit připravenost ekonomických subjektů na zavedení elektronické evidence. Práce byla konkrétně zaměřena na malé a střední podnikatele pracující v oblasti maloobchodů. Vyhodnocena byla také celková povědomost o elektronické evidenci a kvalita informací, které subjekty mají. Pro tyto subjekty byly následně vyčísleny možné náklady, které bude nutné na zavedení EET vynaložit. Tyto náklady byly vyčísleny zejména pro drobné podnikatele, kterých se zavedení tohoto nástroje dotkne nejvíce.

Pro splnění všech cílů bylo nutné získat potřebné informace od podnikatelských subjektů. Byl proto sestaven dotazník, skládající se celkem z 23 otázek. Prostřednictvím e-mailových adres byly náhodně oslovovány malí a střední podnikatelé, jejichž předmětem činnosti je maloobchodní prodej. Na základě tohoto dotazníkového šetření bylo zjištěno, zda subjekty disponují potřebným vybavením, které je nutné mít, aby mohla být splněna povinnost stanovená zákonem o evidenci tržeb. Také byl prostřednictvím některých otázek zjištěn celkový pohled subjektů na elektronickou evidenci tržeb, a jejich předpoklad, jak ovlivní jejich podnikání. V dotazníku byli podnikatelé dotazováni, jak vysoké náklady na zavedení a následný provoz elektronické evidence předpokládají a na druhou stranu, jaké náklady by byli ochotni vynaložit. Tyto náklady poté byly podrobeny analýze, zda jejich výše souvisí se stavem technického zařízení a faktem, zda podnik má nebo nemá zavedeno připojení k internetu. Zjištěné výsledky byly velmi zajímavé, protože na základě korelační analýzy nebyla zjištěna žádná závislost na zvolených proměnných. Bylo zjištěno, že výše nákladů závisela i na celkovém postoji, který subjekt k elektronické evidenci tržeb zaujímá.

V rámci šetření bylo zjištěno, že povědomost některých subjektů o tom, co elektronická evidence obnáší a koho se vlastně týká, je velmi nízká. Některé subjekty byly přesvědčeny, že povinnost vést tržby dle zákona o evidenci tržeb mít nebudou, protože nejsou plátcí DPH. I na základě tohoto zjištění byla navržena řešení, která by měla zvýšit informovanost hlavně podnikatelských subjektů a poskytovatelů pokladních systémů. I u těchto společností bylo zjištěno, že nedisponují přesnými informacemi.

Při vyčíslování nákladů nutných k pořízení systému, který bude plně podporovat elektronickou evidenci tržeb, bylo pohlíženo hlavně na drobné podnikatele, jejichž vybavení je prakticky nulové. Na českém trhu jsou již v současné době nabízeny různé produkty a pokladní systém lze sestavit v několika variantách. Zvýhodněná cena za celkový balíček zatím prodejci v České republice nabízena není, přesto je možnost u jednoho prodejce zakoupit veškeré vybavení. V rámci analýzy nákladů však bylo zjištěno, že zakoupení jednotlivých částí zvlášť (tedy od více prodejců) mohlo být cenově výhodnější.

Na základě vyčíslení nákladů pak byla navržena řešení, která by mohla alespoň částečně subjektům finančně pomoci. Stát sice uzákonil jednorázovou slevu na dani ve výši 5000 Kč, nicméně na základě možnosti jejího uplatnění to pro některé (opět zejména drobné podnikatele s nízkým obratem) může znamenat, že na tuto kompenzaci vůbec nedosáhne. Proto byla navržena změna výpočtu této slevy tak, aby každý podnikatel obdržel plnou částku a mohl tak již při pořízení vybavení počítat, že ve výsledku budou jeho náklady o celých 5000 Kč nižší. I pro drobné podnikatele budou stejně náklady na zavedení o několik tisíc vyšší.

Finanční dopady zavedení elektronické evidence tržeb budou největší u podnikatelů, kteří nemají dostatečné vybavení, které by podporovalo tento nástroj. Těmito subjekty jsou nejčastěji drobní podnikatelé. Tito drobní podnikatelé tvoří největší část podnikatelského prostředí České republiky. Stát by tedy měl prioritně jejich činnost podporovat. Zavedení tohoto opatření bere velká část podnikatelů, kteří se vyjadřovali v rámci dotazníkového šetření, jako další omezení svobodného podnikání. Domnívám se, že aby opravdu plně fungovalo, muselo by docházet k velmi častým kontrolám ze strany státu.

11 Literatura

- DE VAUS, D. A. *Surveys in social research*. 5. vyd. Austria: Allen & Unwin, 2002. ISBN 1865086118.
- DUFEK, P. Vliv právního prostředí na soukromé podnikání v Československu v 50. a 60. letech 20. století [online]. 2005 [cit. 2015-12-10]. Dostupné z: <http://www.vse.cz/aop/156>
- HENDL, J. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. 4., rozš. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0200-4.
- KLAUS, V. *Česká republika na rozcestí: čas rozhodnutí*. 1. vyd. Praha: Fragment, 2013, 231 s. ISBN 978-80-253-2023-5.
- KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 275 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- MALACH, A. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 524 s. ISBN 80-247-0906-6.
- PETŘÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice*. Vyd. 1. Praha: Corona, 2006, 136 s. ISBN 8090336361.
- PRŮCHA, Jan. *Andragogický výzkum*. Praha: Grada, 2014. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5232-7.
- SVATOŠOVÁ, L. a KÁBA, B. *Statistické metody II*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1736-9.
- ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU, zdanění finančního sektoru*. 6., aktualiz. a přeprac. vyd. včetně CD. Praha: Linde Praha, 2013, 386 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

Internetové zdroje

- Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR). *Srovnávací analýza OSVČ a zaměstnanců*. [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: http://www.amspace.cz/uploads/dokumenty_2015/Aktuality/Analyza_odvodu_OSVC_vs._zamestnanci_AMSP_CR.pdf
- Asociace televizních organizací (ATO). *Měsíční zpráva za únor – 2/2016* [online]. 2016 [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: http://www.ato.cz/aitom/pageflip/mesicni_zpravy/2016_02/index.html#page:14
- COBOVIĆ, M.; KATOLIK, A. a NOVAK, N. Control of cash payment system based on the software as a service [online]. 2013, [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <ftp://ftp.repec.org/opt/ReDIF/RePEc/osi/journal/PDF/InterdisciplinaryManagementResearchIX/IMR9a10.pdf>

- Croatian Bureau of Statistics (Chorvatský statistický úřad). *Number and Structure of Business Entities, by Counties, Situation as on 31 december 2012* [online]. 2012 [cit. 2016-12-10]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/11-01-02_02_2012.htm
- Croatian Bureau of Statistics (Chorvatský statistický úřad). *Number and Structure of Business Entities, by Counties, Situation as on 31 december, 2014*. [online]. 2014 [cit. 2016-12-10]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/11-01-02_02_2014.htm
- Croatian Bureau of Statistics (Chorvatský statistický úřad). *Number and Structure of Business Entities, by Counties, Situation as on 31 december, 2013*. [online]. 2013b [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2013/11-01-02_02_2013.htm
- Croatian Bureau of Statistics (Chorvatský statistický úřad). *Statistical Yearbook of the Republic of Croatia*. [online]. 2012 [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/ljetopis/2012/sljh2012.pdf
- Česká televize. *Restauracím by se měla snížit DPH na 15 procent* [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1507982-restauracim-se-mela-snizit-dph-na-15-procent>
- Český statistický úřad (ČSÚ). *Českého statistického úřadu ze dne 18. září 2007 o zavedení Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)* [online]. 2007 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/23174387/sdeleni_cz-nace.pdf/dbfbb216-6dc9-4b6a-8b1c-2c8bb9cc497d?version=1.0
- Český statistický úřad (ČSÚ). *Malým a středním podnikům v České republice dominují nejmenší firmy* [online]. 2013 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/malym_a_strednim_podnikum_v_cr_dominuji_nejmensi_firmy20130301
- Elektronická evidence tržeb. *Účtenkové Chorvatsko: Vláda si elektronickou evidenci pochvaluje. Živnostníkům vadí, že je nepraktická* [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.elektronickaevidencetrzeb.cz/content/%C3%BA%C4%8Dtenko v%C3%A9-chorvatsko-vl%C3%A1da-si-elektronickou-evidenci-pochvaluje-%C5%BEivnostn%C3%ADk%C5%AFm-vad%C3%AD-%C5%BEe-je>
- E-tržby.cz, *Proč evidence tržeb?* [online]. 2015 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.e-trzby.cz/cs/proc-e-trzby>
- E-tržby.cz, *Způsoby evidence a účtenka* [online]. 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.e-trzby.cz/cs/zpusoby-evidence-a-uctenka>

- Eur-lex.europa.eu, *NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008* [online]. 2008 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:214:0003:0047:cs:PDF>
- Eurofound. *Croatia: The new Labour Act* [online]. 2015 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://www.eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/articles/working-conditions-industrial-relations-law-and-regulation/croatia-the-new-labour-act>
- European commission. *Entrepreneurship and Small and medium-sized enterprises (SMEs)* [online]. 2015 [cit. 2015-12-10]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/growth/smes/>
- European Commission. *VAT Rates Applied in the Member States of the European Union* [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf
- Eurostat. *GDP at current market prices* [online]. 2013 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:GDP_at_current_market_prices,_2003%E2%80%932014_and_2012%E2%80%932014_YB15.png
- Eurostat. *Taxation trends in the European Union* [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/7092073/KS-DU-15-001-EN-N.pdf/68116dc2-75bc-4f25-b8a3-ae863ff8dec5>
- Finanční správa. *FAQ* [online]. 2016 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/eet/casto-kladene-dotazy>
- Finanční správa. *Mýty a fakta* [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/eet/myty-a-fakta>
- Finanční správa. *Popis systému* [online]. 2013 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/popis-systemu>
- Fiscalization.hr, *The cash transaction fiscalization act* [online]. 2012. Dostupné z: <http://www.fiscalization.hr/en/fiscal-law>
- Fiskal 1. *Cjenik robe na dan 3. 1. 2014* [online]. 2014 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.fiskal1.hr/cjenik%20-%20PRILOG%201%2003%2001%202014.pdf>

- HORÁČEK, F. Šedá ekonomika v ČR tvoří přes 15 procent HDP. Státu unikají miliardy [online]. iDnes.cz, 2015 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/seda-ekonomika-v-cesku-tvori-pres-15-procent-hdp-flz-/ekonomika.aspx?c=A150130_090423_ekonomika_fih
- HOVORKA, M. 3 modely komunikace s Finanční správou v rámci #EET. Jaké to jsou? [online]. Podnikatel.cz, 2015 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/3-modely-komunikace-s-financni-spravou-v-ramci-eet-jake-to-jsou/>
- KALÁB, V. Kontrola jednou za 373 let. Podívejte se, jak často vás navštíví finanční úřad [online]. Lidovky.cz, 2013 [cit. 2015-01-29]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/kontrola-jednou-za-373-let-podivejte-se-jak-casto-vas-navstivi-financni-urad-1te-/firmy-trhy.aspx?c=A130302_164753_firmy-trhy_mtr
- KNÍŽEK, J. Reakce na článek: Kontrola jednou za 373 let. Podívejte se, jak často vás navštíví finanční úřad [online]. Lidovky.cz, 2013 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/kontrola-jednou-za-373-let-podivejte-se-jak-casto-vas-navstivi-financni-urad-1te-/firmy-trhy.aspx?c=A130302_164753_firmy-trhy_mtr
- LALOVAC, B. *Fiscalization In Figures* [online prezentace]. Tax Conference On-line Registration of Payments – Experience and Expectations Prague, 2015 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2015/zaznam-z-konference-o-eet-21596>
- LEŽATKA, R. Schodek státního rozpočtu za rok 2014 je o 34 mld. nižší než plánovaný [online]. Ministerstvo financí České republiky, 2015 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2015/pokladni-plneni-statniho-rozpoctu-cr-20131>
- MARKOVIĆ, B. a PAVIĆ, D. *The effects of fiscalization in supressing underground economy in catering industry* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.efos.unios.hr/repec/osi/journal/PDF/InterdisciplinaryManagementResearchIX/IMR9a48>
- Ministarstvo financija. *Nagradna igra - „bez računa se ne računa“* [online]. 2016 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: http://www.porezna-uprava.hr/HR_Fiskalizacija/Stranice/Nagradna-igra-Bez-racuna-se-ne-racuna.aspx
- Ministerstvo financí České republiky (MFČR). *Schodek státního rozpočtu za rok 2014 je o 34 mld. nižší než plánovaný* [online]. 2015b [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2015/pokladni-plneni-statniho-rozpoctu-cr-20131>

- Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO). *Zpráva o pokroku ve snižování administrativní zátěže podnikatelů za rok 2014* [online]. 2015b [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument160157.html>
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO). *Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2014* [online]. 2015a [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: http://www.mpo.cz/assets/cz/podpora-podnikani/msp/2015/11/Zpr_va_2014_5.11.pdf
- Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Zpráva o MSP 2010* [word dokument]. 2011 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html>
- Ministry of Finance Republic of Croatia. *A. Račun prihoda i rashoda za 2012. godinu.* [excel dokument]. 2012 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://www.mfin.hr/hr/drzavni-proracun-2012-godina>
- Ministry of Finance Republic of Croatia. *A. Račun prihoda i rashoda za 2013. godinu* [excel dokument]. 2013 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://www.mfin.hr/hr/drzavni-proracun-2013-godina>
- Ministry of Finance Republic of Croatia. *A. Račun prihoda i rashoda za 2014. godinu* [excel dokument]. 2014 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://www.mfin.hr/hr/drzavni-proracun-2014-godina>
- Ministry of Finance Republic of Croatia. *Budgetary Central Government - January - December 2015.* [excel dokument]. 2015 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://www.mfin.hr/en/time-series-data>
- Ministry of Finance Republic of Croatia. *Račun prihoda i rashoda 2011.* [excel dokument]. 2011 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://www.mfin.hr/hr/drzavni-proracun-2011-godina>
- PAJONK, T. Reakce na „7 největších pověr o EET“ [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <https://web.svobodni.cz/clanky/tomas-pajonk-reakce-na-7-nejvetsich-pover-o-eet>
- Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky (PSP ČR). *Sněmovní tisk 513 Vln.z. o evidenci tržeb – EU* [online]. 2016 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=513>
- Poslovni dnevnik. *Majetić: Smanjivanje poreza na dohodak je dobra mjera, time će radnici imati veće prihode.* [online]. 2014 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://www.poslovni.hr/hrvatska/majetic-smanjivanje-poreza-na-dohodak-sigurno-je-dobra-mjera-time-ce-radnici-imati-vece-prihode-277530>
- Poslovni dnevnik. *Pad poreza na dobit bit će 6 puta větší od Linićeva plana* [online]. 2013 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://www.poslovni.hr/hrvatska/pad-poreza-na-dobit-bit-ce-6-puta-veci-od-liniceva-plana-248893>

- SCHNEIDER, F. Size and Development of the Shadow Economy of 31 European and 5 other OECD Countries from 2003 to 2015: Different Developments [online]. 2015 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://www.econ.jku.at/members/Schneider/files/publications/2015/ShadowEcEurope31.pdf>
- SMETANKOVÁ, D. a PALÁN, J. Právní úprava evidence tržeb ve vybraných zemích EU [online]. 2015 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:t_leBRkBXiAJ:www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw%3Fidd%3D115745+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz
- SOMUN, H. *Fiscalization – technical aspects* [online prezentace]. Tax Conference On-line Registration of Payments – Experience and Expectations Prague, 2015 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2015/zaznam-z-konference-o-eet-21596>
- SOPEK, P. Tax expenditures and the efficiency of Croatian value added tax [online]. 2012 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:UEE6n2DBeDIj:hrcak.srce.hr/file/127911+&cd=5&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>
- ŠIMOVIĆ, H. a ŠKRBIĆ, M. Učinak promjena poreznih stopa na porezno opterećenje rada u Hrvatskoj* [online]. 2015 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:-z1wlpGaFdsJ:hrcak.srce.hr/file/218460+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>
- ŠIMOVIĆ, H. Razvoj poreza na dohodak u Hrvatskoj: reforme i promašaji [pdf dokument]. 2011 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=118800&lang=en
- ŠTIMAC, T. Rezultati fiskalizacije u prometu gotovinom [online]. 2015 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://finance.hr/rezultati-fiskalizacije-2014/>
- The Dubrovnik Times. *Average salary in Croatia rises in November* [online]. 2016 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.thedubrovniktimes.com/news/croatia/item/195-average-salary-in-croatia-rises-in-november>
- TOT, A. a DETELJ, K. Implementation of Cash Transaction Fiscalization Procedure in Businesses: Case of Croatia [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.ceciiis.foi.hr/app/public/conferences/1/papers2014/701.pdf>
- TŮMA, O. Očima expertů: Účtenková loterie. Dobrý sluha, nebo špatný vtíp? [online]. Penize.cz, 2013 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dph/296661-ocima-expertu-uctenkova-loterie-dobry-sluha-nebo-spatny-vtip>

- Úřad vlády České republiky. *Zápis ze schůze Výboru pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace* [online]. 2014 [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/legislativa-a-financovani/2008/zapis_VLF_2014_09_26.pdf
- VALENTA, I. Senátor Valenta: EET - Pochybnosti přetrvávají a zákon je nepovedený zmetek [online]. Parlamentnilisty.cz. 2016 [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-voicum/Senator-Valenta-EET-Pochybnosti-pretrvavaji-a-zakon-je-nepovedeny-zmetek-421068>
- Veřejná databáze ČSÚ. *Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců* [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&ds=ds497&pvo=ORG05&verze=-1&nahled=N&sp=N&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_&katalog=30831&zo=N&v=v7_KODAKT_571_1&str=v386&rouska=true&clsp=null#w=
- Veřejná databáze ČSÚ. *Příjmy veřejných rozpočtů* [online]. 2015 [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=FIN02&verze=-1&z=T&f=TABULKA&nahled=N&sp=N&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_&katalog=30830&zo=N&str=v24&u=v4_VUZEMI_97_19
- VESECKÝ, Z. Změny v DPH matou podnikatele, za posledních 20 let už šestkrát [online]. Podnikatel.cz, 2013 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/zmeny-v-dph-matou-podnikatele-za-poslednich-20-let-uz-sestkrat/>
- VIDUČIĆ, L. a kol. SME's business environment: The case of Croatia [online]. 2013 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: http://www.iises.net/download/Soubory/soubory-puvodni/pp152-165_ijoes_2013V2N3.pdf
- Vlada Republike Hrvatske. *Fiskalizacija: Bez računa se ne računa* [online]. 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2015/pokladni-plneni-statniho-rozpocet-cr-20131>
- Vlada Republike Hrvatske. *Uzмите račun - bez računa se ne računa* [online]. 2013 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <https://vlada.gov.hr/vijesti/uzmite-racun-bez-racuna-se-ne-racuna/10943>
- VUKIĆ, I. Croatia: Fiscalization to control gray economy [on-line]. inavukic.com, 2015 [cit. 2015-12-27]. Dostupné z: <https://inavukic.com/2013/01/12/croatia-fiscalization-to-control-gray-economy/>
- Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Zakon NN 133/12, o fiskalizaciji u prometu gotovinom.

ŽUROVEC, M. Informační leták Chorvatské loterie [pdf dokument]. 2015 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2015/ministerstvo-financi-chorvatska-vyhlasil-22207>

Přílohy

A Dotazník - Vaše připravenost na elektronickou evidenci tržeb

Dobrý den,

dovoluji si Vás požádat o vyplnění následujícího dotazníku, který se týká maloobchodních prodejců a jejich celkové připravenosti na zavedení elektronické evidence tržeb. Tento dotazník je zcela anonymní a zabere pár minut. Jeho výsledky budou sloužit pro zpracování diplomové práce na téma Elektronická evidence tržeb v České republice a její dopad na malé a střední podnikatele. Děkuji za Váš čas.

1. Jaká je Vaše forma podnikání?
 - OSVČ - hlavní činnost
 - OSVČ - vedlejší činnost
 - Právnícká osoba

2. Kolik máte zaměstnanců?
 - 0
 - 1 - 5
 - 6 - 10
 - 11 - 25
 - 26 - 50
 - 51 - 250
 - Více než 250

3. Jaký je průměrný věk osob pracujících ve Vaší firmě?
 - Do 25 let
 - 26 - 35 let
 - 36 - 45 let
 - 46 - 55 let
 - Více než 55 let

4. Jaké jsou Vaše průměrné roční tržby?
 - Do 100 000 Kč
 - 100 001 - 350 000 Kč
 - 350 001 - 750 000 Kč
 - 750 001 - 1 000 000 Kč
 - 1 000 001 - 5 000 000 Kč
 - 5 000 001 - 10 000 000 Kč
 - Více než 10 000 000 Kč

5. Přijímáte hotovostní platby popřípadě platební karty?
- Ano
 - Ne
6. Víte, co je elektronická evidence tržeb?
- Nevím
 - Víím, o co jde, ale zatím to neřeším
 - Ano víím a již se na tuto změnu připravuji
7. Souhlasíte se zavedením elektronické evidence tržeb?
- Ano
 - Ne
 - Je mi to jedno
8. Jaké přínosy dle Vašeho názoru bude mít zavedení elektronické evidence tržeb?
- Žádné
 - Narovnění podnikatelského prostředí
 - Omezení šedé ekonomiky
 - Lépe mířené daňové kontroly
 - Jiné:.....
9. Absolvoval již někdo z Vaší firmy školení na téma elektronické evidence tržeb?
- Ano
 - Ne, ale plánujeme to
 - Ne a ani to neplánujeme
10. Máte ve své provozovně pokladnu?
- Ano
 - Ne
11. Vaše pokladna (prosím, vyberte všechny odpovídající):
- Má možnost připojení k internetu
 - Nemá možnost připojení k internetu
 - Má možnost tisku daňových dokladů
 - Nemá možnost tisku daňových dokladů
 - Nevím
12. Nabízí poskytovatel Vaší pokladny možnost přechodu na elektronickou evidenci tržeb?
- Ano - bezplatně
 - Ano, ale za poplatek
 - Ne
 - Nevím

13. Jaké náklady v rámci svého podnikání uplatňujete?

- Paušální
- Skutečné (dle přijatých daňových dokladů)

14. Jak si myslíte, že zavedení elektronické evidence tržeb ovlivní Vaše podnikání?

- Neovlivní
- Budu nucen ukončit podnikání
- Budu nucen zvýšit prodejní ceny
- Nevím
- Jiné:.....

15. Jaké očekáváte celkové náklady na zavedení elektronické evidence tržeb ve Vaší firmě (např. pořízení pokladny, software,...)?

- 0 Kč
- 1 - 1 000 Kč
- 1 001 - 3 000 Kč
- 3 001 - 5 000 Kč
- 5 001 - 10 000 Kč
- 10 001 - 20 000 Kč
- 20 001 - 50 000 Kč
- Více než 50 000 Kč

16. Jaké očekáváte následné měsíční náklady na provoz elektronické evidence tržeb (např. poplatky za provoz software, energie,...)?

- 0 Kč
- 1 - 200 Kč
- 201 - 500 Kč
- 501 - 1 000 Kč
- 1 001 - 1 500 Kč
- 1 501 - 2 000 Kč
- 2 001 - 5 000 Kč
- Více než 5 000 Kč

17. Jaké maximální náklady na zavedení elektronické evidence tržeb byste byli ochotni akceptovat?

- 0 Kč
- 1 - 1 000 Kč
- 1 001 - 3 000 Kč
- 3 001 - 5 000 Kč
- 5 001 - 10 000 Kč
- 10 001 - 20 000 Kč
- 20 001 - 50 000 Kč
- více než 50 000 Kč

18. Jaké maximální měsíční náklady na provoz elektronické evidence tržeb byste byli ochotni akceptovat?

- 0 Kč
- 1 - 200 Kč
- 201 - 500 Kč
- 501 - 1 000 Kč
- 1 001 - 1 500 Kč
- 1 501 - 2 000 Kč
- 2 001 - 5 000 Kč
- Více než 5 000 Kč

19. Máte ve své provozovně zavedeno připojení k internetu?

- Ano
- Ne

20. Jaké jsou Vaše měsíční náklady za internetové připojení (v rámci Vašeho podnikání)?

- Do 100 Kč
- 101 - 300 Kč
- 301 - 500 Kč
- 501 - 1 000 Kč
- 1001 - 2000 Kč
- Více než 2000 Kč

21. Vydáváte automaticky daňové doklady za nákup?

- Ano
- Ne, pouze na vyžádání

22. Jaký spatřujete hlavní důvod ve snaze podnikatelů snížit si svou daňovou povinnost?

- Daňové odvody jsou velmi vysoké
- Stát s odvedenými penězi neumí hospodařit
- Lhostejnost k povinnosti odvádět daně
- Jiné:

23. Váš prostor pro vyjádření názoru směrem k elektronické evidenci tržeb nebo k tomuto dotazníku (nepovinné)

Vaše odpověď:

.....
.....
.....